

Motion till riksdagen 2025/26:3811

av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C)

En budget för framtiden – fler jobb och lägre utsläpp

Sammanfattning

Sverige har, trots ett i grunden gott utgångsläge, hamnat i en förvärrad ekonomisk situation med ett av världens allra högsta arbetslöshetstal, svag tillväxt och fallande nyföretagande. Det har skett ett tvärt omkast i klimatpolitiken där vi gått från att vara ett klimatföredöme till att bli ett land som står för kraftigt höjda utsläpp. Klyftorna har växt inom välfärden, mellan vård- och skolresultat i städer och på landsbygden och i utsatta områden. Järnvägar och vägar fungerar allt sämre. Detta sker samtidigt som Sverige behöver inleda en historiskt stor upprustning av det militära och civila försvaret. Sverige behöver nu en politik som på allvar tar tag i problemen, frigör vår potential och inger framtidstro. I Centerpartiets budgetmotion läggs fokus på tre områden:

1 Växande företag och jobbskapande – Centerpartiets plan för att få tillbaka tillväxten och få ned arbetslösheten

Total satsning: 17,7 mdkr (10,2 mdkr mer än regeringen).

För att få ner arbetslösheten och upp tillväxten satsas både på sänkta kostnader för företag och på utbildning. Till det kommer satsningar på infrastruktur och klimatledarskap för att stärka Sveriges konkurrenskraft.

- Kraftigt sänkta kostnader för företagen att anställa genom sänkta skatter. Slopade arbetsgivaravgifter för småföretag upp till tio anställda och för grupper som måste in på arbetsmarknaden: unga och de med ingångslöner. Arbetsgivaravgifterna slopas även för alla långtidsarbetslösa. Sjuklöneansvaret lyfts bort från småföretagen när högkostnadsskydd återinförs.
- Förstärkta inkomstskattesänkningar för de med låga och medelstora inkomster.
- Satsningar på intensiv integration med ett nystartsår och jobbsvenska.
- Satsningar på utbildning och vidareutbildning (yrkesvux, branschskolor, nationella yrkesprogram och YH).
- Tillväxthöjande AI-satsning på stipendier till elitforskare och FoU-avdrag.

2 Klimat- och miljöledarskap – Centerpartiets klimatplan för att nå utsläppsmålen och bli ett klimatföredöme igen

Totalt: 7,9 mdkr.

Med Tidöregeringen har det fossila ökat och utsläppen höjts kraftigt. För att fixa klimatpolitiken i Sverige måste vi ta oss an tre ”big bets” – bilen, boendet och industrin – med ny grön el som förutsättning för att klara det.

- Miljöbilar måste dominera bilförsäljningen igen. För att det ska bli möjligt ska minst 100 000 fler personer per år kunna leasa miljöbil för 1 500 kronor i månaden (elbil, hybrid eller gasbil, ny eller begagnad). Även lätta och tunga lastbilar måste få enklare bonusar och förstärkta incitament.
- För både klimatet och totalförsvarets energiberoende upphandlas till lägsta pris produktion och lager av inhemskt biodrivmedel. Det ska gå till bilar, lastbilar och helt fossilfritt flyg till 2030.
- Kollektivtrafiken måste stärkas i städerna, samtidigt som trängselskatten förstärks för fossildrivna fordon.
- Den gröna industrin, från stål till kemi, ska kunna ställa om och skala upp, genom att Industriklivet dubblas och breddas till innovationer, ett område där regeringen skurit ned.
- Den förnybara elen, som helt slutat byggas, måste få full fart genom kablar för att bygga havsvindkraft, riktig skatteåterbäring till vindkraftskommuner, avskaffad solskatt och stabila energisystem med bland annat satsning på batterilagring.

På det här viset kan utsläppen minskas med över 8 miljoner ton till 2030 och vi kan både nå ESR-målet (gap med regeringens budget: minst 4,3 miljoner ton) och det svenska etappmålet.

3 Investera i landsbygdens välfärd och utradera de geografiska orättvisorna

Totalt: 4,5 mdkr.

Sverige har under en längre tid utvecklat oacceptabla skillnader i skolresultat och i dödlighet i behandlingsbara sjukdomar mellan stad och landsbygd och mellan olika delar av landet. Samma ojämlikhet ser vi även när det gäller infrastrukturen. Dessa skillnader måste överbryggas med investeringar i välfärden.

- 3 miljarder till skolan varav en miljard för att vidareutbilda lärare till behörighet, främst i Sveriges landsbygder och utsatta områden, men också satsningar på skolhälsan och ett ordentligt arbete kring NPF för att stoppa utslagningen i svensk skola.
- Primärvården får två miljarder med särskilt fokus på glesbygden och mindre enheter, vi lägger en miljard för fler läkare och sjuksköterskor, och satsningen på kvinnors hälsa måste fortsätta. Vi tror på en effektiv vårdförmedling med rätt till vård där köerna är som kortast, snarare än att satsa nya kömiljarder på en reform som visat sig inte fungera för att korta vårdköerna.
- Servicekontor som regeringen lagt ner ska återupprättas samtidigt som kostnaderna för statens dyra kontorsytor i storstädernas stadskärnor minskas.

- Folkbildning, förenings- och idrottsliv, kulturen och civilsamhällets samlingslokaler får återupprättade medel för sin verksamhet.

Centerpartiet vill att den ekonomiska politiken inte bara ska vara inriktad på att förstärka hushållens konsumtion utan också på att investera och bygga infrastruktur, grön industri, grön energi och billiga bostäder i hela landet. Järnvägar och mindre vägar förfaller på många platser i landet. Här behövs investeringar för att minska klyftorna och höja tillväxten.

- En task force för tågen, för att snabbt ta itu med tågens och järnvägens underhåll, som inte kan vänta till 2050. Därutöver behövs bland annat särskilda driftsstöd till enskilda vägar.
- Självförsörjningen av livsmedel och konkurrenskraften i svenskt jordbruk förstärks genom införandet av ett jordbruksavdrag och satsning på beredskapslager.

4 Satsningar på effektiv brottsbekämpning, kvinnors trygghet, jämställdhet och bistånd

Satsningar på brottsbekämpning med särskilt fokus på närvarande poliser i yttre tjänst, ett specialiserat och effektivt "Ekokrim" mot ekonomisk brottslighet och first responder-drönare för att identifiera brottslingar. Mäns våld mot kvinnor och hedersrelaterat våld och förtryck kräver krafttag med ett lämnaprogram och en riktig lämnapeng för den som måste ut ur våldsamma relationer, exitprogram för unga i prostitution, och resurser för skyddade boenden. Sverige ska återigen ta emot sin (lilla) andel av kvotflyktingar och påbörja en återställning av enprocentsmålet för biståndet.

5 Hushållens köpkraft stärks på kort sikt, men framförallt på lång sikt

Centerpartiets plan för tillväxt syftar till att stärka tillväxten och minska arbetslösheten på lång sikt. Det är reformer som kommer innebära många tusenlappar i skillnad per person i ökade reallöner och minskade kostnader för arbetslöshet. I vårt budgetförslag finns även insatser för att omedelbart öka köpkraften:

- Matmomsen halveras.
- Inkomstskatterna sänks i ett första steg med ett nytt jobbskatteavdrag som förstärks för de med låga och medelstora inkomster.
- Hushållens möjligheter att sänka sina transportkostnader stärks kraftigt med billig miljöbilsbonus.
- Bostadsbidraget blir mer träffsäkert och relevant med en höjd inkomstgräns.

Tabell 1 Reformtabell

Reformer	2026	2027	2028
Jobb och växande företag			
<i>Sänkta kostnader – sänkta skatter</i>			
Slopad arbetsgivaravgift för små, växande företag (första 10 anställda)	1 100	1 450	1 450
Slopad arbetsgivaravgift för ingångslöner och unga	10 135	10 000	10 000
Slopad arbetsgivaravgift för långtidsarbetslösa	2 050	2 300	2 300
Avlasta sjuklönekostnader för småföretag (högekostnadsskydd)	700	1 300	1 400
Lägre kostnader för egenföretagare (lägre egenavgift)	85	160	225
Regelförenkling och halverade tillståndprocesser	60	60	60
Utökad skattesänkning för låga inkomster	1 900	1 900	1 900
<i>Kompetens, integration och innovation</i>			
AI-stipendier för elitforskare och FoU	1 050	1 050	1 050
Nystartsår för tusentals fler i arbetskraften	500	500	500
Jobbsvenska	100	200	200
Yrkeshögskolan, nationella yrkesprogram och branschskolor	178	178	178
En klimatplan för Sverige – bilen, boendet, industrin			
Miljöleasing och folkbonus så att alla kan byta till miljöbilar	4 000	5 000	5 000
Fler och snabbare klimatpremier för lätta och tunga lastbilar	50	50	50
Strategisk reserv av biodrivmedel för fossilfrihet och beredskap	500	750	1 250
Fossilfritt flyg, särskilda insatser	150	150	150
Stärkt kollektivtrafik	400	400	400
Smarta uppvärmda hem, grönt avdrag	400	400	400
Industriklivet breddat till gröna innovationer	653	700	700
<i>Mer och billigare grön el</i>			
Återföring av vindkraftsskatt till kommunerna, fullt ut och permanent	350	450	500
Bygg kablar, teknikneutral ersättning för anslutning ny elproduktion	900	1 600	1 900
Skattefri batterilagring för billigare el	190	250	310
<i>Miljö och naturvård</i>			
Rent vatten utan PFAS	50	100	100
Dra inte ner på Håll Sverige Rent	10	10	10
Värdefull natur, invasiva arter, friluftsliv, skötsel	150	150	150
Avskaffad kemikalieskatt på begagnad elektronik	20	20	20
Textilåtervinning innovation – textilkliv	50	50	50
Klimatanpassning	50	50	50

Reformer	2026	2027	2028
Investera i välfärd, infrastruktur och beredskap i hela landet			
<i>Skola utan geografiska orättvisor</i>			
Rättvisa villkor för skolan – sektorsbidrag tillskott	2 000	2 000	2 000
Behörighetsreform för alla Sveriges lärare	1 000	1 000	1 000
Fler lärarbehöriga från andra yrken (bl.a. Teach for Sweden)	50	100	100
Stoppa utslagningen – skola även med NPF	30	30	30
Elevhälsan högstadiet och gymnasiet, fler samtal och menskunskap	205	205	205
<i>Vård utan geografiska orättvisor</i>			
Nära vård med primärvård och landsbygdsläkare	2 000	2 000	2 000
Fler läkare och sjuksköterskor (utbildning och vidareutbildning)	980	1 030	1 030
Jämförelsetjänst för kortare väntetider, tillgänglighet i vården	150	150	150
Kvinnors hälsa	600	600	600
Nya särsläkemedel	50	100	100
Äldreboendegaranti 85-plus	100	200	400
Höjd schablon assistansersättning med 2 %	135	135	135
<i>Självförsörjning för Sveriges beredskap</i>			
Jordbruksavdrag för beredskap och omställning	400	800	800
Nationellt investeringsstöd för höjd motståndskraft på gårdsnivå	150	250	250
Nötköttsproducenter, djurvälfärdsersättning för dikor	100	100	100
Beredskapslager	50	50	50
Smittsamma djursjukdomar, myggbekämpning	20	20	20
Kustnära småskaligt fiske	10	10	10
<i>Fungerande infrastruktur för beredskap i hela landet</i>			
Task force för tågunderhåll	2 000	2 000	2 000
Särskilt driftsstöd enskilda vägar	150	150	150
Särskilda insatser infrastruktur, lokalt och alternativ finansiering	50	50	50
Servicekontor	50	75	75
En svensk öpolitik, för Gotlandstrafiken och välfärden	200	200	200
Cyberhemvärn	15	15	15
<i>Värna och stärk civilsamhället</i>			
Föreningslivet, genom lika tillgång till idrott	225	225	375
Rädda studieförbunden och ge dem beredskapsuppdrag	500	500	500
Samlingslokaler och bygdegårdar	50	50	50
Friluftslivsorganisationer	25	25	25
<i>Internationell säkerhet och samverkan</i>			
Biståndet tillbaka till 1 % – exklusive Ukraina	1 100	2 500	3 500
Kvotflyktingar, mottagande av 5 000 per år	270	820	1 130

Reformer	2026	2027	2028
Trygghet genom närvarande polis och förebyggande insatser			
Fler vuxna på gator och torg i utsatta områden	250	250	250
Polisens förmåga att genomföra grunduppdraget	500	500	500
Avhopparverksamhet för barn och unga, flickor och kvinnor	50	50	50
Inrätta Ekokrim – en spetsmyndighet	700	1 322	1 353
First responder-drönare på landsbygden	100	100	100
Utökade hembesöksprogram och traumascreening		150	150
Utlussningsprogram för frihetsberövade barn och unga	4	50	50
<i>Mäns våld mot kvinnor måste stoppas</i>			
Lämnaprogram inkl. lämnapeng för våldsutsatta i nära relation	100	100	100
Exitprogram för unga kvinnor i prostitution	10	15	20
Skyddade boenden – förstärkning	50	50	50
Övriga satsningar	213	215	215

Finansiering	2026	2027	2028
<i>Diskretionär finansiering</i>			
Ny modell för a-kassan	8 000	7 600	7 600
Skattereduktion a-kassa	1 700	1 700	1 700
Effektiviserad arbetsmarknadspolitik, inkl. Samhall	4 500	4 500	4 500
Återställ beviskrav vid dag 365 i sjukförsäkringen	500	500	400
Slopat ränteavdrag fossila billån	1 500	1 500	1 500
Borttaget skatteundantag för fossil gas	200	200	200
Landsbygdsfokuserat reseavdrag	800	800	800
Teknikneutral anslutning ny elproduktion, ersättning högkostnadsskydd	1 900	1 600	1 900
Breddad trängselskatt i Stockholm och Göteborg för stärkt kollektivtrafik	400	400	400
Borttagna dagar på lägstanivå i föräldraförsäkringen	200	125	300
Spelskatt nätcasinon	200	200	200
Effektivare kontorsanvändning i statliga myndigheter	1 055	1 490	1 705
Högre produktivitetsavdrag i pris- och löneomräkningen	1 620	3 702	5 671
Ekokrim från befintliga anslag	629	1 322	1 353
Avskaffat tvåbarnstillägg	1 300	1 300	1 300
Halverat flerbarnstillägg från barn tre	1 100	1 100	1 100
Cigarettskatt på EU:s genomsnitt	1 136	1 160	1 183
Ingen rot utomlands	60	60	60
Avskaffat flyktingundantag i sjuk- och aktivitetsersättning	300	300	300

Finansiering	2026	2027	2028
<i>Avvisade förslag från regeringen</i>			
Integration istället för höjt återvändningsbidrag	1 475	950	950
Aktivitetskrav utan särskilda kostnader och byråkrati	1 141	1 282	1 282
Regeringskansliet ”fullfölja reformagendan”	650	650	650
Sektorsbidrag för kvalitet i skola och förskola istället för maxtaxa	1 000	1 500	1 500
Färre vårdkömiljarder för kortare vårdköer	2 600	2 600	2 600
Folkräkning	205	225	130
Övriga avvisningar i BP26	3 118	5 315	5 556
<i>Omprioriteringar till följd av egna satsningar</i>			
Miljöleasing och bilbonus för 100 000 bilar per år istället för 10 000	400	900	1 400
Återföring av vindkraftsskatten till kommunerna, fullt ut och permanent	370	400	400
Omprioritering inom Polismyndighetens anslag	500	500	500
Tillfälliga nedsättningar av arbetsgivaravgifter till permanenta	6 350	5 890	300
Satsningar på föreningslivet istället för byråkratiskt fritidskort	792	792	792
Övriga omprioriteringar	968	866	806
<i>Tidigareläggning insatser för civilt försvar</i>			
Task force för tågunderhåll	2 000	2 000	2 000
Beredskapslager	50	50	50
Strategisk reserv av biodrivmedel för fossilfrihet och beredskap	500	750	1 250
Rädda studieförbunden och ge dem beredskapsuppdrag	150	100	100
Finansiellt sparande jämfört med regeringen	8 947	6 909	2 247
Finansiellt sparande, exkl. tillskott försvar och stöd till Ukraina	–69 883	–83 301	–64 123

Innehållsförteckning

Sammanfattning.....	1
1 Växande företag och jobbskapande – Centerpartiets plan för att få tillbaka tillväxten och få ned arbetslösheten.....	1
2 Klimat- och miljöledarskap – Centerpartiets klimatplan för att nå utsläppsmålen och bli ett klimatföredöme igen.....	2
3 Investera i landsbygdens välfärd och utradera de geografiska orättvisorna	2
4 Satsningar på effektiv brottsbekämpning, kvinnors trygghet, jämställdhet och bistånd.....	3
5 Hushållens köpkraft stärks på kort sikt, men framförallt på lång sikt	3
Förslag till riksdagsbeslut.....	12
Centerpartiets inriktning för den ekonomiska politiken.....	13
Bedömning av det ekonomiska läget.....	13
Bedömning av finanspolitiken.....	15
En budget för framtiden – släpp loss kraften.....	15
Så tar vi oss ur jobbkrisen.....	16
Många nya jobb genom kraftfullt sänkta kostnader för företagen	17
Sänkt skatt för alla som arbetar – men särskilt på låga och medelstora inkomster.....	18
Yrkesutbildning och andra former av vidareutbildning	19
En smartare intensiv integration med både krav och förväntningar	20
En effektivare arbetsmarknadspolitik	20
En a-kassa som uppmuntrar till jobb.....	21
Begränsa bidragen klokt och kräv aktivitetskrav – utan byråkrati.....	21
Etableringsjobben måste göras om eller läggas ned	21
Effektivare matchningsstöd.....	22
Centerpartiets jobbplan	22
Sänkt matmoms och konkurrenskraftig svensk matproduktion.....	23
Bostadsbidraget.....	23
Så får vi igång tillväxten och företagandet igen	24
Minskat regelkrångel och kortare tillståndprocesser.....	25
Snabbare tillståndprocesser	25
Sänkta egenavgifter.....	25
AI-satsning på stipendier för forskare och utökat FoU-avdrag.....	25
Ledarskap i klimatpolitiken – sänk utsläppen med grön tillväxt.....	26
Bilen	27
Boendet	29
Industrin	29

Fossilfritt flyg.....	29
Ny grön el – dubbelt så snabbt till en fjärdedel av kostnaden	29
Vindkraften måste frigöras för mer grön el i närtid	30
Vindkraftskommuner måste få vindkraftsskatten permanent och långsiktigt återförd.....	30
Kablar till havsvindkraften.....	31
Lagring och solskatt	31
Bättre kollektivtrafik för klimatet	31
Klimatplan för Sverige	31
Sverige kan bli ett miljö- och klimatföredöme igen	32
Håll Sverige Rent.....	33
Det behövs ett textilkliv	33
Höjt tempo i klimatanpassningsåtgärderna	34
Rent vatten både idag och i framtiden	34
Investera i välfärd, infrastruktur och beredskap i hela landet.....	34
Skola utan geografiska orättvisor.....	35
Ett rekordstort sektorsbidrag för skolan.....	35
Behöriga lärare i alla skolor	36
Bättre och mer attraktiv lärarutbildning.....	36
Intensiv svenska för att fixa integrationen redan i skolan.....	36
Insatser mot psykisk ohälsa och för en skola för alla	36
Primärvården stärks, bland annat med en reform för landsbygdsläkare	37
Fler läkare och sjuksköterskor behövs	38
Ingen nedskärning på kvinnors hälsa	38
Investeringar för beredskap	38
Infrastruktur	38
Task force för tågen – beta av eftersatt underhåll.....	39
Enskilda vägar.....	39
Ta tillbaka nattågen.....	40
Självförsörjning av mat.....	40
Investera i landsbygden och matproduktionen.....	40
Utökad djurvälferdsersättning.....	40
Ett jordbruksavdrag för stärkt lönsamhet.....	41
Behåll den statliga servicen i hela landet	41
Landsbygden konsekvent underinvesterad, inte minst Gotland.....	41
Stärka föreningslivet och civilsamhället.....	42
Rädda studieförbunden för vår beredskap	42
Idrotts- och friluftsliv tillgängligt för alla.....	42

Tryggheten måste återupprättas för alla	43
Resurser för en polis som är på plats i vardagen.....	43
Inrätta ett kraftfullt Ekokrim	43
Förebyggande insatser så att kampen mot brottsligheten inte är halv och haltande	44
Stopp för återfall i nya våldsdåd	44
Mäns våld mot kvinnor måste stoppas.....	45
Lämnaprogram mot våld i hemmet och exitprogram från prostitution.....	45
Skyddade boenden	45
Säkerhet	46
Stödet till Ukraina måste upp till en procent av BNP per år.....	46
Sverige kan ta emot 5 000 kvotflyktingar per år.....	46
Svenskt bistånd måste börja återställas	47
Centerpartiets tillväxtplan för Sverige.....	47
Centerpartiets tillväxtplan	48
Inkomster och skatter	49
Skatt på förvärvsinkomster – förvärvsinkomstbeskattning	49
Förstärkt jobbskatteavdrag.....	49
Egenavgifter	50
Bredda det gröna avdraget till smarta uppvärmda hem	50
Jordbruksavdrag	50
Landsbygdsfokuserat reseavdrag	51
Avskaffad skattereduktion för medlemsavgift i a-kassa	51
A-kassan.....	51
Värna rotavdraget som det var avsett.....	51
Återställ beviskrav vid dag 365 i sjukförsäkringen	52
Skatt på förvärvsinkomster – socialavgifter m.m.	52
Sänkt arbetsgivaravgift på ingångslöner och för unga.....	52
Slopad arbetsgivaravgift för långtidsarbetslösa	53
Tio skattefria anställda	54
Skatt på kapital	54
Högekostnadsskydd för höga sjuklönekostnader.....	54
Justeringar i ränteavdraget för vissa billån	55
Investeringsparkonto	55
Skatt på konsumtion m.m.	55
Halverad mervärdesskatt på livsmedel	55
Skattefri batterilagring för billigare el	55
Borttaget skatteundantag för fossil gas	56

Skatt på begagnad elektronik	56
Differentierad spelskatt	56
Cigaretter.....	56
Övriga inkomstfrågor.....	57
Avvisade förslag till skatteförändringar i budgetpropositionen för 2026	57
Övriga förslag som påverkar inkomstberäkningen	57
Inkomstberäkning	58
Utgifter	61
Tabell 4 Förslag till utgiftsramar 2026	61
Tabell 5 Förslag till utgiftsramar 2027–2028	62
Utgifter per utgiftsområde	63
Offentliga finanser.....	83
Utgiftstak	83
Kommunsektorn	83
Staten	83
Den offentliga sektorns finanser	84

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen godkänner de riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken som föreslås i motionen.
2. Riksdagen fastställer utgiftstaket för staten inklusive ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget för 2026–2028 enligt förslaget i tabell 6 i motionen.
3. Riksdagen beslutar om fördelning av utgifter på utgiftsområden och övriga utgifter för 2026 enligt förslaget i tabell 4 i motionen.
4. Riksdagen godkänner den preliminära fördelningen av utgifter på utgiftsområden för 2027 och 2028 enligt förslaget i tabell 5 i motionen som riktlinje för regeringens budgetarbete.
5. Riksdagen godkänner beräkningen av inkomsterna i statens budget för 2026 enligt förslaget i tabell 2 i motionen och ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska återkomma med lagförslag i överensstämmelse med denna beräkning och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen godkänner den preliminära beräkningen av inkomster i statens budget för 2027 och 2028 enligt förslaget i tabell 3 i motionen som riktlinje för regeringens budgetarbete.

Centerpartiets inriktning för den ekonomiska politiken

Bedömning av det ekonomiska läget

Svensk ekonomi är i ett fortsatt svagt läge, med vissa tecken på återhämtning. Risk-bilden i omvärlden är fortsatt stor samtidigt som särskilt hushåll men även vissa sektorer i näringslivet ser läget som sämre än normalt.

Omvärldens osäkerhet väger på svensk ekonomi, men effekten är inte helt entydig. Finansdepartementet beskriver att geopolitiska spänningar och handelspolitiska åtgärder förlänger lågkonjunkturen. I euroområdet har dock BNP ökat under andra kvartalet och den ekonomiska utvecklingen är något starkare än förväntat, enligt Riksbankens senaste rapport. Eurostat visar samtidigt att euroområdets arbetslöshet ligger nära rekordlåga nivåer och att EU-genomsnittet för trendmässig arbetslöshet ligger på historiskt låga 5,9 %, vilket speglar en ännu relativt stark europeisk arbetsmarknad, tvärt emot utvecklingen i Sverige. Något som har större indirekta effekter på svensk ekonomi är dock besluten i flera europeiska länder och gemensamt inom EU och Nato att öka investeringarna i försvaret, både det militära och det civila. Sveriges försvarsindustri är blott en procent av BNP men sammantaget kan den ökade investeringsnivån ha positiva effekter på svensk BNP framöver.

I USA har den ekonomiska utvecklingen börjat sakta ner till följd av osäkerheten i handelspolitiken även om tillväxtstatistiken hittills har hållit emot bättre än befarat. Det syns viss svaghet på arbetsmarknaden i USA, vilket till viss del förklaras av ett lägre arbetsutbud i takt med att migrationspolitiken har stramats åt, samtidigt som inflationen väntas stiga både på kort och lång sikt när alltför många tullar mot andra länder, inklusive EU, bekräftas på historiskt höga nivåer. Såväl den ekonomiska politiken i stort som finanspolitiken specifikt genomgår samtidigt stora förändringar under den nuvarande administrationen i USA. Det finns risk för att förtroendet för USA:s ekonomiska politik urholkas med följden att räntenivån stiger kraftigt, ofta med överspillning till Europa och USA, samtidigt som den amerikanska ekonomin blir mer inåtvänd med negativa konsekvenser för tillväxten i resten av världen.

Sedan 2023 har tillväxten i Sverige varit ovanligt svag och den svenska ekonomin har knappt vuxit alls. Statistiken för andra kvartalet 2025 ger sken av en vändning när BNP ökade med 0,5 % jämfört med första kvartalet i år och 1,4 % jämfört med samma kvartal förra året. Tillväxten drevs av fasta bruttoinvesteringar (+1,7 % q/q) och ett tydligt positivt lagerbidrag (+1,1 P/E), medan nettoexporten höll tillbaka utvecklingen till följd av stigande import, eventuellt som konsekvens av tullösäkerheten, se mer om det nedan. Hushållens konsumtion ökade 0,4 % q/q, vilket fortfarande signalerar lägre nivåer än normalt. Det finns tecken i det här mönstret som är typiska för tidig återhämtning, men med stor osäkerhet om framtiden.

KPIF-inflationen uppgick i augusti till 3,2 % medan KPI låg lägre på 1,1 %. SCB noterade samtidigt att elpriserna steg ovanligt mycket, medan räntekostnader för boende sjönk i KPI. Under det senaste året har KPIF exkl. energi legat högre än inflationsmålet runt 3 %, men enligt Riksbankens bedömning är detta till följd av ett antal olika begränsade prisuppgångar som inte återfinns brett i ekonomin samtidigt som en långsam ökning av arbetskostnader, stärkt kronkurs och framåtblickande indikatorer pekar på ett historiskt sett normalt inflationstryck nära 2 % framöver. Riksbanken sänkte därför den 23 september styrräntan till 1,75 % och signalerade samtidigt att räntan nu kan ligga kvar på denna nivå "en tid framöver".

SCB:s månadsindikator visar att hushållens konsumtion ökade med 0,2 % m/m i juli (2,4 % y/y), vilket bekräftar en trög volymåterhämtning. Hushållens konfidensindikator har stigit fem månader i rad, men ligger alltså under det historiska genomsnittet och kapitalvaruinköpen är i nuläget fortsatt svaga. SCB har i en särskild studie pekat på att hushållens sparande är historiskt högt i relation till inkomsterna, vilket kan fortsatt dämpa konsumtionen när reallönerna vänder upp och även multiplikatoreffekter av finanspolitiska åtgärder. Det så kallade "försiktighetssparandet" och kvarstående osäkerhet kring jobb och prisnivå håller tillbaka konsumtionen utöver vad real disponibel inkomst i sig förklarar. Det dämpar den konsumtionsledda återhämtning som flera prognoser både har byggt på under en tid men också de prognoser som antar en vändning nästa år. Att sentimentet förbättras före konsumtionen är inte ovanligt efter en inflationschock; det kan kräva ytterligare några kvartal av stabila realinkomster och fallande räntekostnader innan beteendet ändras.

Företagen skickar en blandad men sammantaget ljusare signal. Industrins PMI steg till 55,6 i september, den högsta nivån sedan våren 2022, vilket antyder expanderande aktivitet. KI:s barometer visar samtidigt små färdigvarulager i industrin och ett i stort sett normalt stämningssläge där, så om exporten skulle ta fart igen finns möjlighet för industriproduktionen att ge positivt tillskott till BNP. SCB redovisar samtidigt att lagerinvesteringar nu ger ett positivt bidrag till BNP, vilket ofta signalerar att företag förbereder sig för högre efterfrågan, alternativt har byggt upp en säkerhetsbuffert inför högre tullnivåer från USA, men detta går främst att se inom handeln, som nu förväntar sig en vändning från hushållen. Läget i byggsektorn är fortsatt svagt.

Arbetsmarknaden är fortsatt svag med stigande trendmässig arbetslöshet – 8,7 % säsongrensad och utjämnad arbetslöshet i augusti. I EU-jämförelse ligger Sverige på bland de högsta arbetslöshetsnivåerna (t.ex. juli 2025: Spanien 10,4 %, Finland 10,0 %, Sverige 8,8 %, euroområdet 6,2 %). Den höga arbetslösheten är både en konjunkturell och en strukturell fråga där inträdet för grupper långt från arbetsmarknaden är avgörande. Sysselsättningen ökade i kölvattnet av pandemin, då också fler från traditionellt svaga grupper tog steget in i arbetskraften och på arbetsmarknaden. De senaste åren har dock trenden gått åt motsatt håll. Den fortsatta utvecklingen på arbetsmarknaden i kombination med en högre arbetsproduktivitet än idag är avgörande för Sveriges tillväxt i framtiden. Arbetskraftsdeltagandet är relativt stort i jämförelse med andra länder men arbetslösheten är, som konstaterat, hög både historiskt i Sverige och jämfört med jämförbara länder. För att få upp tillväxten behöver både andelen arbetslösa minska och produktiviteten öka.

För ett år sedan bedömde regeringen i höstbudgeten att svensk BNP skulle växa med 2,5 % under 2025. I december 2024 reviderades detta ned till 2,0 % för att nu spås komma in på svaga 0,9 % för helåret 2025. Att det skulle bli ett år med fortsatt lågt resursutnyttjande var tydligt redan i våras, varför Centerpartiet föreslog en mer expansiv finanspolitik i vårbudgeten. Nu fortsätter arbetslösheten stiga trendmässigt och i alla bedömares prognoser ligger den över 8 % även mot slutet av 2026. För att vi ska se en så tydlig förstärkning av tillväxten lär krävas ökat hushållsförtroende och faktisk konsumtion, framför allt genom fortsatt lägre inflation och stabiliserande boräntor som stabiliseras på lägre nivåer som följd av Riksbankens senaste penningpolitiska beslut i september 2025. Men det räcker inte utan det kommer också krävas ett ökat förtroende inom näringslivet för att vända utvecklingen för anställningsplaner och investeringar, vilket i förlängningen minskar arbetslösheten och stärker hushållens kassa.

Bedömning av finanspolitiken

Sveriges statsfinanser är starka. Centerpartiet har under decennier bidragit till att säkerställa en ansvarsfull finanspolitik. Det som krävs nu är en balans, där långsiktiga åtgärder för jobb, produktivitet och inträde på arbetsmarknaden prioriteras framför enbart allmänna och kortsiktiga efterfrågestimulanser. Det är viktigt för att stödja en hållbar återhämtning och värna tanken med det finanspolitiska ramverket. Det ger också större handlingsutrymme inför kommande mandatperiod där risker från omvärlden i form av nya, drastiska, förändringar i handelspolitiken, fortsatta säkerhetspolitiska utmaningar och lägre tillväxt i skatteunderlaget som pressar de offentliga finanserna ytterligare från ett sämre utgångsläge. I en mer utmanande tid och en mer komplicerad omvärldssituation behöver beredskap inte bara byggas runtom i samhället, utan även i statsfinanserna.

Centerpartiet ser behovet av att stärka efterfrågan och inte minst få upp hushållens konsumtion. En stor del av ökat konsumtionsutrymme för konsumenterna under 2026 består i att Riksbankens justerade penningpolitik får successivt genomslag på hushållens räntekostnader, men det finns också anledning för viss kompletterande finanspolitisk stimulans. Det återfinns i Centerpartiets budgetmotion, men därutöver och av större vikt för att stärka Sveriges ekonomi på längre sikt är att öka investeringarna i humankapital och att underlätta för företagens förmåga och vilja att anställa.

En viktig anledning till det försvagade finansiella sparandet inför 2026 och under planperioden är den gemensamma överenskommelsen med samtliga riksdagspartier om ökade försvarsutgifter till 3,5 % av BNP samt 1,5 % av BNP därutöver för investeringar i civilt försvar. Centerpartiet står bakom denna överenskommelse, inte minst det som gäller en snabbare uppbyggnad av det civila försvaret och beredskapen. Men denna uppbyggnad förklarar inte hela den tänkta ökningen av offentlig sektors skuldsättning. Med regeringens föreslagna ekonomiska politik ökar Maastrichtskulden till 36,8 % av BNP sista året för planperioden, 2028, vilket är över det så kallade skuldankaret som återfinns i det finanspolitiska ramverket. Centerpartiet ser att den tilltagna kostymen för statsbudgeten också måste kombineras med åtgärder som får ekonomin att växa och skapar ytterligare resurser till välfärden, som beskrivet ovan och senare i motionen.

För att öka säkerhetsmarginalen i de offentliga finanserna framöver ser Centerpartiet att reformutrymmet bör anses vara mindre än vad som föreslås i regeringens budgetproposition. För 2026 lägger Centerpartiet en budget med ett reformutrymme på under 70 miljarder att jämföra med de 80 miljarder som regeringen har lagt fram. Hela banan för budgeten återfinns i reformtabellen nedan.

En budget för framtiden – släpp loss kraften

Sveriges välstånd och utbildningsnivå, våra stabila statsfinanser och vår historiska innovationskraft borde ge en stor potential att vara drivande i de kommande årens ekonomiska och tekniska utveckling, men också kunna rusta oss väl i ett oroligt internationellt läge.

Tyvärr har det ekonomiska läget i Sverige förvärrats snabbt under de senaste åren, med hög arbetslöshet, svag tillväxt och samtidigt stigande klimatutsläpp. Centerpartiet anser därför att svensk ekonomi behöver en kraftfull kursändring. Förtroende och framtidstro måste ingjutas i företag och konsumenter. Det kan inte ske genom att likt

Tidöregeringen fortsätta med fler tillfälliga och kortsiktiga stimulanser inför riksdagsvalet.

Det som behövs är en liberal och grön reformpolitik som prioriterar riktiga struktur-reformer som ger långsiktighet och framtidstro, skapar förutsättningar för företagen att anställa och för att Sverige ska återta ledarskapet i klimatomställningen. Bara så kan tillväxten, reallönerna och resurserna till välfärden öka stadigt nästa mandatperiod. Centerpartiet vill inte att den ekonomiska politiken bara ska vara inriktad på att förstärka hushållens konsumtion utan också på att investera och bygga infrastruktur, grön industri, grön energi och billiga bostäder i hela landet.

Denna budgetmotion bygger på en sådan liberal och grön plan för jobben, för tillväxt och företag, för klimatet och för investeringar i välfärd och infrastruktur i hela landet.

Så tar vi oss ur jobbkrisen

Sverige har nu ett av västvärldens högsta arbetslöshetstal, det tredje högsta i EU (över 8,7 procent) och arbetslösheten förväntas ligga kvar en bit över 8 procent hela nästa år. Det motsvarar cirka en halv miljon arbetslösa. Arbetslösheten har sedan 2022 stigit med en bra bit över 100 000 personer i Sverige, samtidigt som den sjunkit i övriga EU. Arbetslösheten i Sverige är till exempel numera mer än dubbelt så hög som i vårt grannland Danmark. Bara skillnaden i arbetslöshet mellan Sverige och snittet i EU skapar ett bortfall i statskassan på 45–50 miljarder kronor, motsvarande över 100 000 vårdbiträden eller över 70 000 läkare.¹ Men det är framförallt en stor mänsklig förlust, som skapar utanförskap, växande sociala och ekonomiska klyftor och i förlängningen även kriminalitet, i synnerhet bland unga som inte får chansen på arbetsmarknaden.

Cirka hälften av de arbetslösa är utlandsfödda, men medan deras arbetslöshet minskat så har arbetslösheten stigit bland inrikes födda och når nu alla grupper, från de som bara har grundskoleutbildning till nyutexaminerade akademiker.² Enligt akademikernas a-kassa är antalet arbetslösa akademiker på den högsta nivån på 20 år.³ Antalet långtidsarbetslösa stiger också och uppgick i augusti 2025 till 204 300 personer, det högsta antal som någonsin uppmätts i Sverige. Företagens anställningsplaner är fortsatt försiktiga, vilket syns i det minskade antalet lediga jobb.

Den konjunkturberoende arbetslösheten har stigit, men det har även den strukturella arbetslösheten. Enligt Konjunkturinstitutets skattningar av den strukturella arbetslösheten uppgår den så kallade jämviktsarbetslösheten nu till 7,5 procent, vilket är den högsta nivån sedan 90-talskrisen. Därför måste finanspolitiken inriktas också på strukturella reformer för att bryta den höga arbetslösheten på riktigt och på längre sikt.

Läget går inte att beskriva som något annat än en jobbkris, eller rentav massarbetslöshet. Centerpartiet menar att det kräver mycket omfattande insatser för att bryta den höga arbetslösheten. Det behövs både kraftfulla minskningar av företagens kostnader för att anställa, inte minst sänkta arbetsgivaravgifter, och stora insatser för

¹ En procentenhet motsvarar ungefär 58 000 personer i arbetskraften som går från arbetslöshet till arbete, vilket innebär en årlig statsfinansiell effekt på cirka 21–27 miljarder kr. Beräkningen inkluderar kommunal och regional inkomstskatt, minskade transfereringar, arbetsgivaravgifter, förlorad skatt på ersättningar samt moms på ökad konsumtion.

² Saco (2025), Akademikers arbetslöshet i lågkonjunkturs spår, Stockholm.

³ Akademikernas a-kassa (2025), Fler långtidsarbetslösa akademiker, Stockholm. Hämtad 2025-10-05 från <https://www.akademikernasakassa.se/om-oss/aktuellt/nyheter/2025/september/ fler-langtidsarbetslosa-akademiker>.

utbildning och vidareutbildning, men också specifikt för integration och svensk-undervisning. Dessutom behövs stärkta incitament att arbeta genom lägre skatt för låg- och medelinkomsttagare. I Centerpartiets budgetmotion beskrivs var och en av dessa insatser för att bryta jobbkrisen, som också sammanfattas i en *Jobbplan för Sverige*.

Totalt sett är målet med insatserna för att bryta jobbkrisen att minska antalet arbetslösa med minst lika många personer som arbetslösheten ökat under Tidöregeringen, alltså mer än 100 000 personer.

Många nya jobb genom kraftfullt sänkta kostnader för företagen

Sverige har fortfarande bland västvärldens högsta skatter för att anställa, i synnerhet för småföretag och på låga löner. En första självklar åtgärd i ett läge med mycket hög arbetslöshet är därför att sänka kostnaderna för att anställa. Långsiktigt bör skatten på att anställa, arbetsgivaravgiften, sänkas för alla med den del som utgör ren skatt och idag motsvarar över 10 procent av lönen.

Till en början behöver arbetsgivaravgiften sänkas för småföretagen, som står för en helt avgörande del av de nya jobben i Sverige. Arbetsgivaravgiften behöver samtidigt sänkas för de grupper som mest behöver ett nytt jobb och där arbetslösheten slår som hårdast: unga, långtidsarbetslösa och de som går in på arbetsmarknaden på ingångslöner.

Därför föreslås en total sänkning av arbetsgivaravgiften med 13,3 miljarder 2026 och sammanlagt med 57 miljarder till och med 2030. Den består av flera delar:

Slopad arbetsgivaravgift för småföretag. Arbetsgivaravgiften slopas helt⁴ för små företag på de första tio anställda under dessa anställdas första två år i företag. Detta är särskilt viktigt eftersom 9 av 10 av alla nya jobb enligt ny statistik skapas i småföretagen. Till skillnad från dagens så kallade växa-stöd, som bara omfattar de första två anställda, är inte slopandet av arbetsgivaravgiften något företagen ska behöva söka som ett ”stöd” eller bidrag, utan en automatisk skattesänkning. Skattesänkningen på arbete väntas därmed få ett betydligt större genomslag för just den grupp av företag som står för den helt dominerande andelen av nya jobb i Sverige.

Slopad arbetsgivaravgift för långtidsarbetslösa. Arbetsgivaravgiften slopas även helt för långtidsarbetslösa – en allt större grupp där bara mellan en femtedel och en tiondel tar sig ur arbetslöshet varje år, med allt djupare utanförskap och bidragsberoende som följd. Återigen finns i dag olika stödsystem för att anställa långtidsarbetslösa, med nystartsjobben som de mest framgångsrika bland många mindre framgångsrika subventioner. Här vill vi införa en rak skattesänkning, ett slopande av arbetsgivaravgiften under de två första åren av anställning, för alla som varit arbetslösa i mer än ett år.

Slopad arbetsgivaravgift för unga. Unga är en särskilt utsatt grupp på arbetsmarknaden. Sverige har här ett av västvärldens högsta ungdomsarbetslöshetstal, nästan var fjärde ung svensk (23,9 procent av 15–24-åringarna) var arbetslös i augusti med säsongsrensade tal. Det är den näst högsta siffran i EU efter Spanien. Även om man bortser från de ungdomar som är arbetslösa mellan eller inför utbildningar är svensk ungdomsarbetslöshet bland västvärldens högsta. Ungdomsarbetslösheten steg kraftigt efter att den nytilträdde Tidöregeringen 2023 höjde skatten på att anställa unga med 12 procent. Nya utvärderingar visar att sänkta arbetsgivaravgifter för unga har en större

⁴ Förutom avsättning till statlig ålderspension.

effekt på arbetslösheten än vad man tidigare förutsett, bland annat genom att företag som anställer unga kan växa snabbare och anställa fler.⁵ Alldeles inför valet, i april 2026, har Tidöregeringen nu föreslagit att ungas arbetsgivaravgifter ska sänkas igen med nästan lika mycket som den först höjdes, men bara i ett och ett halvt års tid – en kortsiktighet som helt underminerar företagets möjligheter att anställa. Centerpartiet föreslår att ungas arbetsgivaravgifter slopas med en högre taknivå än regeringens.

Slopad arbetsgivaravgift för de med ingångslöner. Särskilt stor roll spelar självklart skatten på att anställa när en person, kanske med lägre kvalifikationer, ska komma in på arbetsmarknaden. För arbetsgivaren är det avgörande att kostnaden inte är högre än att det lönar sig att anställa. Centerpartiet vill därför även slopa arbetsgivaravgiften på att anställa till ingångslön, en sänkning som fasas ut på löner upp till 30 000 kronor.

För en restaurang eller ett tillverkande företag med 10 anställda, varav 5 unga, innebär Centerpartiets förslag att skatten sänks med över en halv miljon kronor per år, vilket med våra förslag ger möjlighet att anställa ytterligare minst en till två personer till. I anslutning till detta föreslås även en annan avgörande sänkning av kostnaden för att anställa:

Vi lyfter bort sjuklönekostnaden för små företag. För ett litet företag är en sjuk-skrivning av en medarbetare ett stort problem. Någon måste hittas som tillfälligt kan gå in och göra de arbetsuppgifter som den sjuka skulle ha gjort. Därutöver måste också företagaren ändå betala den sjukskrivna personens lön. Just detta gör att små företag är oroliga för att anställa personer med sjukdomshistoria, ofta precis de personer som är utsatta och behöver komma tillbaka i jobb. Alliansen införde därför ett högkostnads-skydd som lyfter lönekostnaden från småföretag när någon är sjukskriven. En sänkt kostnad för småföretag som följande socialdemokratiska regeringar behöll, men som Tidöregeringen återinförde och vill behålla. Centerpartiet återinför högkostnadsskyddet för småföretagens sjuklöner, så att en viktig kostnad och ett viktigt hinder för ny-anställning röjs. Ersättningen ska betalas ut automatiskt och löpande, utan att företagen ansöker om det, till skillnad från tidigare, vilket innebär att det blir minskade kostnader utan ökad administration för företagen som skapar jobb.

Sänkt skatt för alla som arbetar – men särskilt på låga och medelstora inkomster

Samtidigt som det ska löna sig för företag att anställa fler (så att efterfrågan på arbetskraft ökar) är det viktigt att det ska löna sig att arbeta. Tröskeln för att gå från bidrag till arbete ska vara så låg som möjligt (så att arbetsutbudet ökar).

Centerpartiet vill därför genomföra en skattereform som både sänker skatten på arbete för alla och sänker trösklarna för att komma i arbete. Samtidigt måste skattesystemet under nästa mandatperiod förenklas så det blir enkelt att se hur mycket det lönar sig att börja arbeta, och att arbeta mer.

Inför genomförandet av en större skattereform under nästa mandatperiod vill Centerpartiet se ett nytt jobbskatteavdrag, som sänker skatten för alla men särskilt på låga och medelstora inkomster.

⁵ Elert, N., Rudholm, N., and Westerberg, H.S. (2025). "Employment Effects of Payroll Tax Reforms: Evidence From Swedish Service Industries." LABOUR 1–20.

Nuvarande jobbskatteavdrag ger en skattesänkning som är störst för inkomster om cirka 40 000 kronor i månadslön. Centerpartiets förslag innebär en förstärkning av jobbskatteavdraget som sänker skatten ytterligare på alla löner och särskilt, och mer än regeringen gör, på månadslöner mellan 16 000 och 40 000 kronor. Detta gäller på arbetsinkomster för alla som ännu inte fyllt 66 år med ett förstärkt jobbskatteavdrag, men även på förvärvsinkomster för äldre över 66 år med ett högre förhöjt grundavdrag.

Med vår föreslagna modell sänks skatten för ett hushåll med två vuxna med ingångslöner på 27 000 respektive 30 000 kronor med 508 kronor i månaden, för ett hushåll med två vuxna med medianlön om 38 800 kronor med 952 kronor i månaden och med ett hushåll med vardera 55 000 kronor i månadslön med 802 kronor i månaden. Skatten sänks därmed något mer för de med låga och medelstora inkomster än med regeringens förslag.

Yrkesutbildning och andra former av vidareutbildning

Om sänkta kostnader för att anställa fler är den ena sidan av att bryta jobbkrisen så är stärkt utbildning och vidareutbildning den andra. Parallellt med jobbkrisen har Sverige stora kompetensgap, nationellt men i synnerhet i vissa regioner, och inte minst inom praktiska yrken. Totalt finns fortfarande, trots jobbkrisen, runt 100 000 lediga jobb i Sverige och många företag menar att man inte kan hitta rätt kompetens. Av dem var så mycket som en tredjedel inom praktiska yrken som svetsare, elektriker och vårdbiträden. Samtidigt är det fyra gånger högre risk att bli arbetslös för den som saknar gymnasieutbildning, och ordentliga yrkesutbildningar är då ofta vägen tillbaka i arbete.

Efter en lång period av otillräckliga satsningar på yrkesutbildningar har regeringen gradvis ökat dessa igen, även om till exempel omställningsstudiestödet för att vidareutbilda sig till bristyrken används alldeles för ineffektivt.

Det kvarstår samtidigt stora hål i de svenska vidareutbildningarna, och Centerpartiet vill inleda en stegvis ökning av yrkesutbildningarna med fokus på särskilt framgångsrika delar av vidareutbildningen:

Yrkeshögskolan är trots en nödvändig expansion under senare år fortfarande kraftigt underdimensionerad, och det saknas permanenta medel. Inte minst det så kallade "Lärande i arbete" där mycket av utbildningen sker ute på företag och där även personer som missat gymnasieexamen kan komma in efter inträdesprov.

Nationell yrkesutbildning har visat sig framgångsrik i att lära elever ett praktiskt yrke som i regel leder direkt till anställning. Dessa behöver bekräftas som en viktig pusselbit och skalas upp snabbt och brett. På gymnasiet har yrkesprogrammen en liknande funktion som behöver förstärkas. Dessa utbildningar behöver kunna fånga upp elever som annars riskerar att hoppa av skolan.

Branschskolor. Med sin nära anknytning till företag och specifika branscher har de specialiserade branschskolorna visat sig framgångsrika att få elever direkt in i kvalificerat yrkesarbete och att fylla kompetensgap i svenska företag.

Samtidigt föreslår Centerpartiet att lärlingsprogrammen förstärks och reformeras, med bland annat stärkta incitament för lärlingar att fullborda utbildningar med riktiga löner efter en provtid och med incitament som gör det möjligt för arbetsgivare att ta emot lärlingar och att välja vilka man vill anställa som lärlingar.

En smartare intensiv integration med både krav och förväntningar

Integrationen har under de senaste åren hamnat på undantag i den svenska jobbpolitiken, med få förslag från regeringen och en närmast uppgiven eller kritisk inställning till integrationsinsatser. Givet att en stor del av de arbetslösa är födda utomlands och att kunskap i svenska och om svenska arbetsplatser ofta är skillnaden mellan att få och inte få arbete, är en väl fungerande integrationspolitik helt avgörande för att få ned arbetslösheten.

För detta föreslås en integration som är intensiv och ställer krav, samtidigt som den i andra änden innefattar investeringar från samhället i ordentlig utbildning och riktiga insatser som avslutas med certifikat över kunskaper och svenska. Du ska kunna slita och studera på sena kvällar och tidiga mornar, men samtidigt veta att det till slut lönar sig med jobb och karriär.

Centerpartiet föreslår därför:

Intensiv integration under ett ”nystartsår” för alla som inte haft ett jobb på tre år i Sverige och som inte kan svenska. Målet är att bryta utanförskapet med en intensiv, men också kravfylld, kombination av undervisning av svenska och yrkeskunskaper, så långt som möjligt förlagd på arbetsplatsen och kombinerad med praktik, matchning och mentorskap. Uppnådda kunskaper och insatser dokumenteras och godkänns med diplom. Efter avslutat nystartsår ges automatisk rätt till etableringsjobb och/eller nystartsjobb för ett snabbt inträde på arbetsmarknaden. Deltagande i nystartsår är ett krav för alla som i dag får sin försörjning från det offentliga. Den som efter längre arbetslöshet vägrar delta i nystartsår kommer få påtagligt lägre bidrag. Liknande intensiv integration med språk och praktik har med framgång prövats både i länder som Tyskland och i svenska kommuner (ett exempel är Etableringslyftet).

Ersätt sfi med jobbsvenska. Dagens sfi har nått vägs ände. Trots att alla nyanlända flyktingar och deras anhöriga läser svenska på sfi är det cirka 70 procent som inte slutfört den sista kursen – kurs D – efter tre år. Centerpartiet föreslår att sfi mycket tydligare utgår från elevens förutsättningar och delas upp i två delar: En praktisk jobbsvenska, i huvudsak förlagd på, och anpassad till, en arbetsplats, med ett tydligt certifikat liknande de som ges för språkstudier som bevisar praktisk språkförmåga. Den andra delen riktar in sig mot akademisk utbildning och fortsatta studier på högskolenivå.

Villkora föräldraledighet. Ett kombinerat jobb- och jämställdhetsproblem är att många kvinnor kan bo länge i Sverige utan att arbeta på grund av långa perioder med föräldraledighet. Föräldraledighet för utrikes födda som fått asyl, eller deras anhöriga (och som inte pratar svenska) ska begränsas samt villkoras med svenskundervisning. Efter ett år måste personen läsa svenska två dagar i veckan som villkor för att få fortsätta vara föräldraledig. När föräldern läser svenska ska barnet gå i förskola för att också lära sig svenska. Antalet dagar med föräldrapenning halveras för den som kommer till Sverige med barn som fyllt ett år.

En effektivare arbetsmarknadspolitik

Samtidigt som sänkta kostnader och bättre utbildningar är avgörande för att skapa fler jobb i växande företag finns en rad andra faktorer som gör att arbetsmarknaden i Sverige inte fungerar som den borde och som bidrar till arbetslösheten.

En a-kassa som uppmuntrar till jobb

Ett annat skäl är att bidrag och arbetslöshetskassan är fel utformade så att det inte uppmuntrar till att söka jobb. Genom att ge ersättningar på för hög nivå under för lång tid uppmuntrar a-kassan människor att vänta med att söka jobb, eller vänta in jobb på en viss lönenivå. Detta riskerar att förlänga tiden i arbetslöshet och ökar risken för långtidsarbetslöshet. I samband med pandemin höjdes taken i a-kassan, vilket var nödvändigt under en period då det var svårt eller omöjligt att söka nya jobb. Sedan dess har de nya nivåerna permanentats av Tidöregeringen och a-kassans utformning även efter de senaste reformerna bidragit till att låsa in människor i bidragsberoende.

Centerpartiet vill i stället ha en a-kassa som är tillräckligt stark i början men som avtrappas snabbare, så att det finns en inledande trygghet men starka incitament att söka ett nytt jobb. Vi prioriterar att maximera möjligheterna att få ett nytt jobb framför höga och långa ersättningar och bidrag.

Begränsa bidragen klokt och kräv aktivitetskrav – utan byråkrati

Det ska alltid och utan undantag löna sig att gå från bidrag till arbete. Ett sätt att stimulera det är att begränsa olika former av bidrag som kan läggas på varandra. I praktiken räknas dock bidrag av mot försörjningsstödet. Det gör att det till exempel för familjer med många barn ofta är barnbidraget, som är en rättighet oberoende av inkomst och arbete, som utgör grunden för en långtidsarbetslös förälders faktiska inkomst. Det gör att det avgörande för familjer som lever på bidrag är att aktivt söka jobb och att de får behålla så stor del av sin inkomst som möjligt när de kommer i jobb.

Därför välkomnas att regeringen nu i praktiken föreslår att återinföra jobbstimulansen i försörjningsstödet som regeringen först motsatte sig, där en premie ges för den som går från försörjningsstöd till arbete, i det nya förslaget kallad just jobbpremie.

Däremot behövs en mindre byråkratisk form för att underlätta för kommunerna att ställa krav på aktiviteter som snabbt leder till jobb. I praktiken vill nästan alla kommuner detta och problemet är ofta att se till så att myndigheter, inte minst Arbetsförmedlingen, samarbetar på ett effektivt sätt. Det får inte bara bli placering av arbetslösa i dyra och meningslösa aktiviteter. Aktiviteterna ska snabbt leda till jobb.

Etableringsjobben måste göras om eller läggas ned

Lönebildningen tar i regel inte hänsyn till arbetslösas behov av att komma i arbete och ingångslöner sätts på nivåer där en del av de arbetslösa helt enkelt inte får jobb. Att sänka skatten på att anställa, i synnerhet på ingångslöner, är ett sätt att sänka trösklarna. Därtill behövs subventionerade jobb som kan sökas, likt nystartsjobben. Ett annat sätt är att skapa särskilda jobb där den lön som möter arbetsgivaren är mycket lägre och där staten betalar hela eller en del av mellanskillnaden.

En relativt ny form av sådana jobb är de så kallade etableringsjobben, där staten tar bort skatten och betalar en del av den anställdas lön i två år. Tyvärr har etableringsjobben urvattnats och byråkratiserats, bland annat genom att de gjorts beroende av avtal med fackföreningar. Facken har dessutom ofta varit ovilliga att teckna avtal i just de branscher där många arbetslösa får jobb. Dessutom är de som står för många av de nya jobben, små företag utan kollektivavtal och bemanningsbranschen, exkluderade från etableringsjobben. Fram till dags dato har bara cirka 100 personer fått ett etableringsjobb under 2024 och 2025.

Etableringsjobben framstår därför som ett fiasko, och det finns akut behov av att göra om dem eller lägga ned dem. Ett steg är att göra små företag utan kollektivavtal och bemanningsföretag delaktiga.

Effektivare matchningsstöd

Sverige har fortfarande mycket stora matchningsproblem, med över 100 000 lediga jobb, varav flera tiotusentals i enklare yrken. Detta samtidigt som över 500 000 går arbetslösa i Sverige. De viktigaste åtgärderna för att komma åt detta är att sänka kostnaderna för att anställa, möjliggöra för fler att lära sig jobbet på jobbet och att vidareutbilda fler för att täcka kompetensgapen på arbetsmarknaden. Men samtidigt är det också avgörande med en effektiv och fungerande matchning för att företagen ska hitta rätt personer och för att arbetslösa ska hitta jobb som passar dem.

Stora resurser har i många år lagts på arbetslösa via den statliga Arbetsförmedlingen, med mycket svaga resultat som följd. Få jobb har förmedlats via Arbetsförmedlingen och myndighetens stöd har endast till liten del bidragit till att någon fått jobb. För de nästan 100 000 som omfattas av jobb- och utvecklingsgarantin så är den vanligaste insatsen ingen insats alls. Mer än en tredjedel får inget aktivt stöd. Arbetsförmedlingen tycks oförmögen att göra något alls.

Vårt alternativ är att fler arbetslösa ska få en utomstående matchningstjänst, där den som levererar matchningen får betalt efter resultat, efter hur snabbt den arbetslösa kom i arbete och hur varaktig arbetet var. I dag får bara cirka var tionde arbetslös matchningstjänst via en extern resultatbaserad leverantör. Ersättningen för matchningstjänster är inte tillräckligt anpassad efter den arbetssökandes olika utmaningar och framförallt får inte de som utför matchningstjänsterna ersättning strikt efter om den arbetssökande faktiskt kommit varaktigt i jobb – vilket var grunden för systemet. Leverantörer som inte haft tillräckliga resultat har inte heller sållats bort från systemet i tillräckligt stor utsträckning.

Matchningstjänsterna bör därför förstärkas samtidigt som de görs mer resultatbaserade, antalet leverantörer begränsas till de som kan visa resultat. Att likt regeringen sätta hoppet till att Arbetsförmedlingen på egen hand ska bygga upp större matchning är dömt att misslyckas. Arbetsförmedlingens nya matchningsinsats ”Sammanhållet matchningsstöd” som inletts under Tidöregeringen är hitintills nästan helt verkningslös.

Före tillträdet delade Tidöpartierna Centerpartiets kritik mot Samhall, som ska skapa skyddade arbetsplatser för personer med funktionshinder, men som ofta väljer bort funktionshindrade till förmån för personer som hade kunnat komma in på den ordinarie arbetsmarknaden och använder de mycket höga subventionerna för att slå ut konkurrenter på de marknader där de agerar. Tidöregeringen har dock inte reformerat Samhall utan tillfört nya medel och tolererat att Samhall använder sina miljardsubventioner för att få bort personer från arbetslöshetsstatistiken i stället för att hjälpa de personer som verkligen behöver stöd. De vill vi ändra på i vår budgetmotion.

Centerpartiets jobbplan

Sänka arbetsgivaravgifterna. Avgifterna hämmar anställningar och bör sänkas generellt. I ett första skede vill vi slopa dem helt för utvalda kategorier: för dem med ingångslöner och för unga, långtidsarbetslösa samt de tio första som ett företag anställer.

Införa tak på sjuklönekostnader. Vi vill återinföra ersättningen för höga sjuklönekostnader. När den avskaffades ökade kostnaden för företagen och risken att anställa blev högre.

Sänka skatten på de lägsta inkomsterna. Vi vill att skatten ska sänkas för de lägsta inkomsterna genom lägre inkomstskatt med störst effekt för låg- och medelinkomsttagare, som del av en bred skattereform.

Jobbsvenska. Sfi ska omvandlas till jobbsvenska med fokus på att den studerande ska komma i arbete genom samarbete med näringslivet. Utbildningen ska så långt som möjligt vara arbetsplatsförlagd.

Villkora föräldraledighet. En utrikesfödd person som fått asyl eller dess anhöriga som inte pratar svenska ska efter ett års föräldraledighet läsa svenska två dagar i veckan som villkor för att få fortsätta vara föräldraledig.

Obligatoriskt nystartsår. Införs för alla som står långt från arbetsmarknaden och inte kan svenska. Innefattar studier på heltid i svenska och yrkeskunskaper. Deltagande i nystartsår är ett krav för alla som i dag får sin försörjning från det offentliga.

Lärlingssystem där lärlingar får lön. Ett lärlingssystem behöver innehålla starka ekonomiska drivkrafter för både lärling och arbetsgivare att fullborda lärlingskapet.

Breda etableringsjobben till företag utan kollektivavtal. Utvidga införandet av etableringsjobben till företag utan kollektivavtal, i regel småföretag, och till bemanningsföretag, som ofta står för nya anställningar för utsatta grupper.

Sänkt matmoms och konkurrenskraftig svensk matproduktion

Matpriserna är omkring 30 procent högre än i januari 2022. Det här drabbar många men särskilt dem som redan tidigare hade små marginaler. Samtidigt behöver lantbrukarna bättre förutsättningar. Regeringen och Sverigedemokraterna har misslyckats med att stärka lantbrukarnas förutsättningar att producera mer, bättre och mer prisvärd mat. Livsmedelsstrategin från tidigare satte inte de konkreta mål som vi i Centerpartiet krävde för att öka Sveriges självförsörjning, och presenterade mycket få reformer.

I vår budgetmotion kommer vi att halvera momsen på mat och alkoholfri dryck, från 12 till 6 procent. Det är en åtgärd som träffar brett, men som särskilt hjälper barnfamiljer, pensionärer och låginkomsttagare. SEB uppskattar att det kan sänka matpriserna med så mycket som 5 procent och trycka ner inflationen med 0,8 procent. Matpriskollen tror att det skulle kunna sänka matkostnaderna med omkring 1 500 till 2 000 kronor per person och år.

Men det räcker inte. Att bara sänka matmomsen kommer inte på egen hand att skapa de långsiktiga förutsättningar som krävs för att stärka matproduktionen och sänka hushållens kostnader om tre, fem eller tio år. Därför vill vi i Centerpartiet göra satsningar knutna till det, främst ett jordbruksavdrag som sänker skatten för 95 procent av alla företag som har intäkter från skogs- eller lantbruk, men även gårdarnas beredskap och beredskapslager för livsmedel.

Bostadsbidraget

För Centerpartiet är det viktigt att sociala bidrag är träffsäkra och uppfyller sitt syfte. Bostadsbidraget är till för att fungera som ett ekonomiskt stöd för hushåll som har svårt

att klara sina boendekostnader. Det är en åtgärd som ska minska risken att hamna i ekonomisk utsatthet på grund av höga boendekostnader eller låga inkomster. Regeringens förslag om att höja gränsen för boendekostnader är inte tillräckligt träffsäkert eftersom de som har det allra svårast ekonomiskt redan bor så litet och billigt som det går.

Centerpartiet föreslår en höjd inkomstgräns för när bostadsbidraget börjar trappas av. Inkomstgränserna i bostadsbidraget har länge släpat efter i förhållande till löneutvecklingen. Resultatet är att hushåll med relativt låga inkomster inte längre får något bidrag, trots att deras ekonomiska situation inte förbättrats i reala termer. Att höja inkomstgränsen gör systemet relevant och mer träffsäkert.

En höjning av boendekostnadsgränsen gynnar främst de hushåll som redan har bostadsbidrag och höga hyror. En höjning av inkomstgränsen gör att fler hushåll överhuvudtaget kvalificerar sig för bidraget, särskilt de som i dag ligger precis över gränsen men ändå har små marginaler. Det innebär att stödet blir mer inkluderande och når fler barnfamiljer med ekonomiska problem. Höjd boendekostnadsgräns gynnar främst hushåll i storstäder med höga hyror. Höjd inkomstgräns gynnar hushåll i hela landet, både på landsbygden där hyreskostnaden i sig är lägre och i storstäder för hushåll med låga inkomster. Det gör reformen mer geografiskt rättvis och mindre beroende av lokala hyresnivåer.

Centerpartiets förslag innebär att inkomstgränsen i bostadsbidraget för barnfamiljer höjs med 45 000 kronor, från 150 000 till 195 000 kronor. Det har samma offentliga finansiella effekt som regeringens förslag, men antalet hushåll som berättigas till bostadsbidrag beräknas öka så att ytterligare 29 600 barnfamiljer med svag ekonomi kan få bostadsbidrag. För hushåll som har bostadsbidrag innebär Centerpartiets förslag en höjning med 3 869 kr om året.

Så får vi igång tillväxten och företagandet igen

Den ekonomiska krisen i Sverige är också en kris för tillväxten och företagandet. Efter den globala pandemin och inflationskrisen har återhämtningen ständigt skjutits framåt i tiden. Under åren 2022–2025⁶ kommer Sverige enligt de senaste prognoserna ligga en bra bit under 1 procent i genomsnitt, mindre än hälften av genomsnittet i EU och snittet i OECD. En oroväckande tendens har varit mycket höga konkursnivåer samtidigt som nyföretagandet fortsätter att försvagas, vilket tyder på att företag och näringsliv utarmas mer än det förnyas under den svaga tillväxten.

Efter Tidöregeringens misslyckande är Centerpartiet det främsta tillväxtpartiet i Sverige. Denna budgetmotion kan summeras som en plan för att Sverige ska kunna växa grönt igen, genom en kombination av sänkta kostnader för företagen att anställa och växa, kombinerat med investeringar i utbildning, infrastruktur, teknologi och klimatomställning i hela landet.

En debatt har uppstått i USA och Europa om att återigen skapa ett välstånd och överflöd ("abundance") med ett tillväxtprogram fokuserat på att investera, inte bara spendera; att avreglera, inte försvåra, byggandet av billiga bostäder, infrastruktur och grön fossilfri energi. Samtidigt hamnar entreprenörskapet och företagandet åter i fokus.

⁶ Innefattande Konjunkturinstitutets prognos för tillväxten 2025.

Minskat regelkrångel och kortare tillståndprocesser

En av de största utmaningarna för tillväxten, enligt företagen själva, är den växande regelbördan. Inte bara mängden regler utan de många parallella tillståndprocesser som företag måste gå igenom. Särskilt små och medelstora företag dignar under en regelbörda som hämmar deras tillväxt, konkurrenskraft och innovationsförmåga. Kostnaderna för regelkrångel uppgår till hundratal miljoner kronor årligen och enligt Tillväxtverkets beräkningar utgör regelkostnader 6 procent av Sveriges BNP. Bland svenska företag är det 97 procent av företagen som inte tycker att regelbördan har minskat under mandatperioden, enligt en enkätundersökning av Företagarna. Det handlar om nationella lagar men även om att Sverige har bland de mest övernitiska genomförandena av EU-regleringar inom unionen. Det försvårar byggande av bostäder och infrastruktur liksom företagens möjlighet att starta och växa.

Centerpartiet har frågat företagare själva vilka regler de ser som hinder och vi har därefter upprättat en lista på 101 regler som bör skrotas eller reformeras för att drastiskt minska regelbördan för svenska företag.

Därför föreslås i denna budget en förstärkning av bland annat Regelrådets arbete för regelförenkling. I nästa steg måste dock de myndigheter som arbetar för regelförenkling slås samman och ges mycket större befogenheter.

Snabbare tillståndprocesser

Runt om i landet finns en enorm potential för nya investeringar – inom vindkraftverk, lantbruk, gruvnäring och industri. Men det tar alldeles för lång tid att få besked om tillstånd. Mediantiden för ärenden som avgjordes i mark- och miljödomstol förra året var 474 dagars handläggning, medan de 10 procent av processerna som var mest utdragna tog hela 926 dagar.⁷ Konsekvenserna av de långa processerna är att investeringar försenas, flyttar till andra länder eller helt uteblir. Detta medför enorma kostnader för svenskt näringsliv. Genom ökade resurser vill vi kapa kostnader och ta bort byråkratiska hinder samt ge utökat stöd till domstolarnas handläggning för att göra tillståndprocesserna mer rättssäkra, förutsebara och tidseffektiva.

Sänkta egenavgifter

Många företag börjar med en egenföretagare som skapar inkomst och sysselsättning för sig själv. För att garantera återväxten av företag får inte heller skattebördan vara för hög på egenföretagare i form av egenavgiften (motsvarigheten till arbetsgivaravgiften). I synnerhet är det orimligt att egenföretagare betalar en ren skatt, allmän löneavgift, när de tar ut lön i det egna företaget. I vår budget sänker vi därför egenavgifterna.

AI-satsning på stipendier för forskare och utökat FoU-avdrag

Samtidigt som Sverige har rekordhög långtidsarbetslöshet och svag tillväxt är vi världsledande inom många spetsteknologier och har även förutsättningarna att vara en viktig spelare i strävan att utveckla artificiell generativ intelligens (AI) och använda den för att höja produktiviteten i näringslivet.

Sverige har redan några av de snabbast växande AI-företagen i världen, som app-generatorn Lovable, och några av de mest kända namnen i debatten om AI är svenskar.

⁷ Naturvårdsverket, Statistiken för handläggningstid för miljötillståndsprövning.

Men enligt AI-kommissionens rapport saknas viktiga politiska faktorer för att befästa Sverige som en nation i framkant, inte minst förmågan att skapa en ännu mer attraktiv miljö för AI-forskare på svenska lärosäten. Lärosäten som i sin tur kan skapa kluster som agerar i växelverkan med ledande företag.

Som en del i en satsning på spetssteknologi föreslår Centerpartiet bland annat detta:

En AI-miljard, tre miljarder totalt i denna budget, bestående av stipendier för att locka AI-forskare till Sverige, både spetsforskare och doktorander. Målet är att stärka de kluster av forskare som finns på svenska universitet och högskolor, i linje med förslagen från AI-kommissionen.

FoU-avdraget måste göras lättare att söka för att stärka Sverige i kampen om talanger och spetsforskare. Det nuvarande FoU-avdraget är en nedsättning av arbetsgivaravgiften för anställda som arbetar med forskning och utveckling. En fördel med skattestödet är att det inte är ett avdrag på vinsten, så att även nystartade företag som ännu inte går med vinst kan dra nytta av det. Dessutom gynnas småföretag i högre grad av skatteincitament än stora koncerner. Generellt betraktas skattebaserade stöd som mindre kostsamma att administrera och mindre snedvridande än direkta utgiftsstöd. Samtidigt visar utredningen av FoU-avdraget (SOU 2025:3) att även skattestöd kan innebära betydande administrativa bördor för både Skatteverket och företagen. Dessutom kan de skapa osäkerhet kring förutsägbarheten. FoU-avdraget har kritiserats för att vara svårt att tillämpa, eftersom det inte alltid är tydligt vad som faktiskt räknas som forskning och utveckling. Detta leder till tolkningsfrågor, ofta hanterade av personer utan sakkunskap inom de aktuella områdena. Resultatet blir en osäkerhet som kan minska företagens vilja eller möjlighet att göra planerade investeringar. Särskilt mindre företag utan egna forskningsavdelningar, administrativ kapacitet eller juridisk expertis riskerar att drabbas, till skillnad från större aktörer som har resurser att hantera regelverket. Fokus behöver vara på att kunna locka internationella investeringar till spetsområden och till svenska startups. Centerpartiet satsar i vårt budgetalternativ på att skyndsamt genomföra utredningens förslag och i nästa steg se till att avdrag för FoU kan betalas ut tidigare och med en enklare och bredare definition.

Ledarskap i klimatpolitiken – sänk utsläppen med grön tillväxt

Ända sedan början av 1990-talet har Sverige varit ett klimatföredöme i världen. Vi har halverat våra utsläpp av klimatgaser, samtidigt som vår BNP mer än fördubblats. Vi har omnämnts vid internationella klimatförhandlingar, vi har inspirerat EU, och förstärkt svenska företags gröna varumärke. Många svenska företag är världsledande när det kommer till grön teknik och klimatsmarta lösningar.

Under sina tre år vid makten har Tidöregeringen i stället för första gången i modern historia brutit mönstret. BNP-tillväxten är svag samtidigt som utsläppen rusar, i synnerhet året 2024 då man medvetet avskaffade nästan alla styrmedel för att minska utsläppen från biltrafiken. Med ena handen sänktes priset på fossila drivmedel och reduktionsplikten avskaffades utan att ersättas med något annat system. Med den andra handen avskaffades bonusar för elbilar utan att något annat system infördes för att få fart på elektrifieringen, och göra det möjligt för vanliga hushåll att byta bil. Resultatet har blivit att Sverige, ett land som är världsledande på att producera bilar och lastbilar,

bröt uppgången i sålda elbilar och ökade andelen nya fossilbilar. Utsläppen har höjts med dramatiska 5,8 miljoner ton koldioxid till 2030.

I sista minuten har regeringen föreslagit en rad mindre åtgärder för att mildra sammanbrottet i klimatpolitiken. En extremt svårsökt skrotningspremie för bilar, som bara cirka 1 800 personer lyckades söka under de två år den gällde, ersätts med en ännu mer byråkratisk ny elbilspremie, som enligt regeringen inte kommer nå mer än drygt 10 000 hushåll, högt räknat.

Dessa åtgärder kommer inte i närheten av att rädda klimatpolitiken, som fortfarande går 4 miljoner ton koldioxid back jämfört med våra klimatmål i EU, de klimatmål regeringen själv stolt förhandlat fram i Bryssel. Sverige sällar sig till bakåtsträvarna i EU och riskerar mångmiljardböter för missade mål. Särskilt misslyckad får politiken anses vara då svenska hushåll fastnar i ett beroende av fler fossilbilar, just som bränslena i EU ska börja prissättas med utsläppshandel, och tanknotan kommer stiga brant i Sverige. Sverige måste ut ur denna återvändsgränd utan att konsumenterna får ta smällen.

Parallellt med det har tillgången till ny grön el strypts sedan vindkraftsmarknaden förstörts i och med att vindkraftskommuner inte fått ta emot vindkraftsskatten, eftersom den stannat i Stockholm. Detta samtidigt som tillstånd för havsvindkraft dragits in eller bromsats och anslutningar fördyras. Under början av 2025 beställdes inte en enda ny vindkraftsturbin i Sverige.

Om inget görs snabbt kommer den gröna industrin stå utan stora tillskott av grön el under det kommande årtiondet. Regeringen har dessutom på kort tid halverat stödet till teknologiutveckling i den gröna industrin, det så kallade Industriklivet, som man till helt nyligen använde som exempel på bra klimatpolitik. Tidöregeringen har, jämfört med andra europeiska länder och Kina, närmast motarbetat den gröna industrialiseringen.

Utsläppsökningen och de sänkta klimatambitionerna gör att Sveriges gröna varumärke är solkat. Sverige kan bli ett klimatföredöme igen men då krävs rejäla insatser för att återupprätta svensk klimatpolitik.

Vi beskriver här tre ”big bets”, stora satsningar, för att vända utvecklingen: bilen (där även lastbilar innefattas), boendet och den gröna industrin.

Bilen

Miljöbilsleasing för 1 500 kronor i månaden

Helt avgörande för att klara klimatmålen till 2030 är att utsläppen från bilar, lastbilar och andra fordon minskar mycket snabbare än de just nu gör. Förra året ökade till och med utsläppen från inrikes transporter med 22 procent – det motsvarar 3 miljoner ton i nya koldioxidutsläpp som vi måste ta igen under kommande år.

Om utsläppen ska ner måste hushållen få tillgång till miljöbilar de har råd med eller miljöbränsle de har råd med – Centerpartiet föreslår både och. Både smart miljöbilsleasing som minskar utsläppen och kostnaderna, och att staten upphandlar en strategisk reserv av biobränslen av rester från skogen som kan säljas så billigt som möjligt vid pump.

Minst 100 000 hushåll i Sverige ska varje år få möjlighet till miljöbilsleasing för 1 500 kronor i månaden som gäller för elbilar, laddhybrider och gasbilar, nya eller begagnade i minst två år. Detta möjliggörs av en sänkning av leasingkostnaden på 2 000 kr i månaden. Som alternativ kan en miljöbilsbonus ges om 50 000 kronor vid köp av miljöbil, ny eller begagnad.

Först till kvarn ska gälla och prioritet gälla för personer som bor i landsbygds-kommuner. Under mandatperioden väntas minst 500 000 fler personer kunna byta till laddbar bil eller gasbil. Miljöbilsleasingen gäller för billigare miljöbilar (leasing-kostnaden får högst vara 5 000 kronor, netto 3 000 kronor).

På så vis förväntas minst 500 000 hushåll byta till miljöbil under kommande mandat-period med 2,5–3 miljoner ton koldioxid minskade klimatutsläpp fram till och med 2030.

En strategisk reserv av biodrivmedel som pressar priset på biobränsle vid pump och stärker beredskapen

Vi vill se en satsning på att bygga upp en strategisk reserv av biobränsle från skogs-råvara där staten förhandlar upp volymen och ner priset, enligt den modell för upp-handling som föreslogs i Bioekonomiutredningen (Förnybart i tanken – ett styrmedels-förslag för en stärkt bioekonomi, SOU 2023:15). Med bibehållen skattefrihet för bio-bränsle får hushållen fossilfritt biobränsle till ett stabilt lågt pris, betydligt lägre än med reduktionsplikten (enligt bland annat beräkningar från Energimyndigheten) i nivå med dagens pris för diesel vid pump. Det skapar långsiktiga villkor för svensk produktion av biodrivmedel och gör det möjligt att producera motsvarande hälften av all fossil diesel till 2030. Samtidigt blir Sverige på ett helt annat sätt oberoende av fossila drivmedel i händelse av kris eller krig i vårt närområde. Enligt förslaget byggs denna strategiska reserv upp gradvis under kommande mandatperiod.

Fossilfria lastbilar

Ifall Sverige ska kunna nå utsläppsmålen måste hela fordonsflottan ställa om från fossilt till fossilfritt. Lastbilarna drivs i dag till 95 procent av diesel och måste bytas eller byta bränsle.

Det finns en klimatpremie för lätta och tunga ellastbilar som infördes under förra mandatperioden på Centerpartiets initiativ, i syfte att påskynda elektrifieringen av transportsektorn och göra det mer ekonomiskt attraktivt för företag, kommuner och regioner att välja eldrivna transportbilar i stället för fossildrivna. På grund av reger-ingens otydlighet om klimatpolitiken, och exempelvis om premien ska skrotas eller inte, är det få som får premien för ellastbilar. Den senaste började gälla den 1 januari 2025 och skulle ha löpt ut den 1 oktober 2025, men nu förlängs den, just eftersom det inte betalats ut tillräckligt med premier och andelen eldrivna lastbilar fortfarande är väldigt låg.

Flera har varit kritiska till själva handläggningen och ansökningsprocessen. Hand-läggningen tar alltför lång tid, vilket sätter käppar i hjulen för småföretagare som inte har möjlighet att vänta. Administrationen kring ansökan om premien är omfattande och komplex. Eftersom stödet är tidsbegränsat och villkoren ändrats flera gånger tvekar många företag att planera sina investeringar. Dessutom går det inte att beställa en ellast-bil innan premien godkänts. Centerpartiet satsar på fler och snabbare klimatpremier för lätta och tunga lastbilar. Vi vill att den administrativa bördan vid ansökan om premien begränsas, så att syftet med själva satsningen faktiskt kan uppfyllas, och fler premier delas ut. Samtidigt bör regelverket kring hur miljölastbilar, på biogas och på el, ses över, inklusive differentieringen av eurovinjetten och vem som har tillträde till miljö-zoner, så att omställningen av lastbilsflottan förstärks maximalt.

Boendet

Det finns fortfarande möjligheter att göra stora besparingar av energi i svenska bostäder, viktigt både för att förbättra energianvändningen och för att minska hushållens uppvärmningskostnader. För hushåll som fortfarande har direktverkande el kan värmepumpar spara tusenlappar och kraftigt minska belastningen på elförsörjningen.

Vi vill bredda det gröna avdraget med 400 miljoner kronor per år för energi-effektivisering, till exempel genom att installera värmepumpar för hus uppvärmda med direktverkande el, och för att byta återstående oljepannor mot effektiv modern fossilfri teknologi. Det skapar möjligheter för att kraftigt minska hushållens elanvändning med en potential om 10 TWh till 2030 enligt Energimyndigheten. Totalt minskar detta utsläppen med minst 200 000 ton till 2030.

Industrin

Den svenska industrin, från grönt stål till grön kemi är världsledande inom klimat-omställningen. För att kunna fortsätta utvecklas behöver den snabbare och enklare tillstånd, bättre infrastruktur och mer billig grön el.

För att ytterligare kunna skala upp den gröna industriomställningen behöver också Industriklivet reformeras och få ytterligare medel i stället för att som med regeringens politik få halverade anslag i ett strategiskt läge.

Industriklivet ska inte bara stötta forskningsprojekt och traditionell industris klimat-omställning utan även kunna finansiera det nya näringslivet, gröna industriprojekt i alla stadier och gärna i flera skeden under tiden som företaget skalar upp sin verksamhet. Industriklivet bör ha kontinuerliga utlysningar för att företag enklare ska kunna söka ekonomiskt stöd för uppskalning och kommersialisering. Industriklivet har varit framgångsrikt och för varje statlig krona som investerats har näringslivet finansierat med ytterligare tio kronor. Regeringen har minskat anslaget med mer än hälften 2026, medan Centerpartiet både dubblar anslaget för nästa år och dubblar bemyndigandet från 3,85 mdkr 2027–2033 till 7,5 miljarder för samma period.

Fossilfritt flyg

Uppbyggnaden av en strategisk reserv av biodrivmedel är också central för att Sverige ska kunna få ett helt fossilfritt inrikesflyg, där flygbränsle kan produceras billigt från svensk skogsråvara.

Inrikesflyget är en viktig del av Sveriges sammanhållning, och många delar av Sverige är helt beroende av ett fungerande inrikesflyg. Samtidigt står inrikesflyget för en betydande del av våra klimatpåverkande utsläpp. Centerpartiet vill kombinera klimatansvar med god tillgänglighet i hela landet. Omställningen till fossilfritt flyg kan vara en motor för innovation, gröna investeringar och regional utveckling. Vi vill därför upphandla och tillhandahålla tillräcklig mängd biojetbränsle för att säkerställa ett fossilfritt flyg senast 2030 samt att förbereda flygets infrastruktur både på de enskilda flygplatserna och i den centrala infrastrukturen.

Ny grön el – dubbelt så snabbt till en fjärdedel av kostnaden

Krisen för försörjningen av grön el pågår alltså. Ska vi snabbt få fram ny el kommande år så är det vindkraft, sol, vattenkraft och kraftvärme som har potentialen. Detta framgår tydligt av Centerpartiets nyligen publicerade rapport Ny strategi för

Sveriges elförsörjning. Men på grund av regeringens senfärdighet och ovilja har i stort sett hela den tillförseln av ny elproduktion blockerats.

I stället för att som regeringen sätta allt hopp till subventionerad kärnkraft som står klar tidigast 2040 menar Centerpartiet att vi genom effekthöjningar och flexiblere användning av befintlig kraft kan täcka ett ökat elbehov och ha det på plats på halva tiden, dubbelt så snabbt till en fjärdedel av priset. Förutom incitamenten och regelverken för vindkraft, som beskrivits ovan, handlar det om att skala upp kraftvärmen, som är viktig i söder, liksom åtgärder som moderniserar och utökar vattenkraften i norr. Energimyndigheten har tagit fram en fjärrvärme- och kraftvärmestrategi samt potentialrapport som visar att det finns en lönsam utbyggnadspotential på ungefär 800 MW och att ytterligare 1 000 MW sannolikt skulle vara samhällsekonomiskt lönsam, vilket motsvarar närmare två kärnkraftsreaktorer till en kostnad om bara 3–4 miljarder kronor.

Genom en teknikneutral ansats får vi ett betydligt mer ansvarsfullt nyttjande av skattebetalarnas pengar än med regeringens ensidiga kärnkraftsplaner. Vi vill också snabbt utreda införandet av en ny flexibilitetsmarknad i form av ett elgarantisystem med effektupphandling. Det skulle täcka upp med produktion från flexibla källor de få timmar om året som ordinarie elsystem inte räcker till och minska de största fluktuationerna i elpriset när det inte blåser och solen inte skiner. Det prissätter och ökar lönsamheten i planerbar och flexibel kraftproduktion för att kapa pristopparna. Ersättningen ska kunna gå till befintliga kraftverk som med enkla och kostnadseffektiva medel kan skruva upp produktion i befintliga anläggningar och även innefatta exempelvis gårdsstöd för biogasturbiner.

Vindkraften måste frigöras för mer grön el i närtid

Sedan vindkraftsutbyggnaden nästan helt stannat av saknar Sverige i hög grad förutsättningar att i närtid öka produktionen av grön el. Under början av 2025 beställdes inte en enda ny vindkraftsturbin i Sverige. Det är en direkt följd av stoppade tillstånd och kablar till havsbaserad vindkraft. Många kommuner som inte får ersättning för vindkraft på land har lagt in veto mot fortsatt utbyggnad. Dessutom råder stor osäkerhet kring framtiden då en bred politisk energiöverenskommelse saknas.

Vindkraftskommuner måste få vindkraftsskatten permanent och långsiktigt återförd

Vindkraft på land har blockerats i väntan på den utlovade ersättning till närboende som föreslogs i regeringens utredning Värdet av vinden (SOU 2023:18) om återföring av fastighetsskatten på vindkraft till kommunerna. Utredningens förslag ska efter ett års fördröjning eventuellt genomföras, även om någon proposition fortfarande inte presenterats för riksdagen. Överföringen av fastighetsskatten kommer dock endast ske till del, och i form av ett tillfälligt bidrag och inte en permanent ersättning. I väntan på en långsiktig ersättning har under 2025 hela 26 av 29 vindkraftsprojekt stoppats. Inte heller har något stöd ännu betalats ut, utan det kommer dröja till någon gång under 2026. Stödet riskerar dessutom att fastna i invecklad byråkrati. Därför menar Centerpartiet att fastighetsskatten på vindkraftsel måste föras till kommunerna långsiktigt och fullständigt, som i Finland och Norge, inte skickas som del av ett riktat statsbidrag.

Kablar till havsvindkraften

De planerade vindkraftsparker långt ute till havs, som ska fördubbla den svenska elproduktionen, har även de blockerats av regeringens förbud mot att finansiera anslutningar till havsvinden. Som en följd av stoppet för kablarna meddelade förra året Vattenfall att man inte bygger Kriegers Flak, en vindkraftspark som hade kunnat leverera el till en halv miljon sydsvenska hushåll. Nu väntar högre elpriser, och tusentals jobb hotas enligt Sydsvenska handelskammaren. Regeringen är bakbunden av Tidöavtalets förbud mot att använda Svenska Kraftnäts flaskhalsintäkter, som just ska användas till att bygga överföring och anslutningar som minskar regionala flaskhalsar. Centerpartiet avsätter därför utrymme i budgeten för detta i väntan på ett annat beslut kring flaskhalsintäkterna, så att kablarna byggs och hushåll och företag i södra Sverige får den elproduktion de behöver.

Lagring och solskatt

Energiskatten på lagrad el behöver slopas eftersom den innebär att elen dubbelbeskattas. Elen skattas vid inmatning samt vid uttag efter lagring. Incitamenten för att investera i och använda batterilager för att jämna ut sin elkonsumention stärks av att slopa skatten på batterilagring. Det leder till att investeringarna blir mer lönsamma, elnätet stärks, effektbrist motverkas och elkostnaderna blir lägre för både företag och hushåll. Dessutom påskyndas den gröna omställningen eftersom batterier är en nyckelkomponent för att hantera den intermittenta produktionen från sol- och vindkraft. Genom att kunna lagra energin när det blåser mycket eller solen skiner, och använda den senare, blir förnybar energi en mer pålitlig och planerbar resurs. Detta är också ett sätt att gynna de som i dag producerar solen och säljer ut på marknaden, som från och med 2026 kommer ha högre skatt på sin egenproducerade el till följd av att regeringen avskaffar den så kallade 60-öringen utan att ersätta den med något annat system för att premiera decentraliserad elproduktion, vilket vi i Centerpartiet är mycket kritiska till.

Bättre kollektivtrafik för klimatet

Svensk kollektivtrafik har haft tuffa år efter pandemin, eftersom mer hemarbete lett till att trycket på kollektivtrafiken minskat. Dessutom har viktiga reformer för kollektivtrafikens attraktivitet uteblivit, exempelvis ett förändrat reseavdrag som skulle gynna klimatsmarta transporter. Centerpartiet vill därför bredda trängselskatterna i städerna för att kunna stärka kollektivtrafiken och få färre att använda bilar i storstäder med konsekvenser för klimatet och för luftkvaliteten. Genom ökade trängselavgifter kan städerna öka sin finansiering till kollektivtrafiken. Detta för att förbättra tillgängligheten i kollektivtrafiken och få fler att välja ett kollektivt färdmedel.

Klimatplan för Sverige

Sverige har en kris i klimatpolitiken där vår roll som föredöme hotas av missade klimatmål och snabbt ökande utsläpp. Därför presenterar Centerpartiet en klimatplan för att nå utsläppsmålen fram till 2030. Sverige missar enligt regeringens budgetproposition samtliga klimatmål, inte minst de som är till år 2030. Vissa av målen följer direkt av beslut på EU-nivå, såsom ESR-åtagandet (Effort Sharing Regulation), medan andra är beslutade i Sveriges riksdag, med det svenska etappmålet som ett särskilt viktigt mål för

de svenska utsläppen. Enligt regeringens budgetproposition missas samtliga klimatmål, och det viktiga ESR-målet med 4,3 miljoner ton, efter kraftiga utsläppsökningar under 2024 men det finns endast åtgärder för att få ned utsläppen på 0,4 miljoner ton framöver. Centerpartiet menar att målen går att nå som utlovat och att det handlar om framför allt tre delar: bilarna, boendet och basindustrin.

Bilarna. Det är utsläppen från biltrafiken som rusat mest, där både elbilsbonusen och reduktionsplikten avskaffats av Tidöregeringen utan att ersättas med andra klimatförbättrande åtgärder, vilket lett till att fossilt bränsle åter börjat dominera både körande och försäljning av nya bilar. Hushållen måste få möjligheter att byta bränsle och bil till klimatsmarta och billigare alternativ. Med en bonus och miljöleasing som sänker kostnaden för att byta och leasa en miljöbil till 1 500 kronor per månad kan minst 500 000 hushåll minska utsläppen. Detta minskar utsläppen till 2030 med minst 2,7 miljoner ton. Vi vill samtidigt ge fler en chans att byta bränsle genom att bygga upp en strategisk reserv av biobränsle från skogsråvara, där staten förhandlar upp volymen och ned priset, med den metod som föreslogs i Bioekonomiutredningen. Det förväntas ge en utsläppsminskning på nära 6 miljoner ton till 2030.

Boendet. Ett breddat grönt avdrag för energieffektivisering som gör att fler exempelvis kan byta direktverkande eluppvärmning mot värmepumpar och de sista oljepannorna kan skrotas i utbyte mot billigare effektivare uppvärmning. Det sparar energi, pengar och utsläpp och kan minska utsläppen med minst 200 000 ton till 2030.

Industrin. Industrin är inte en del av ESR-sektorn men förtjänar ändå betydligt mer fokus från regeringen för att bli ledande i den gröna omställningen. Här kommer Centerpartiet fördubbla Industriklivet och bredda det till fler gröna innovationer, vilket kan ge utsläppsminskningar om 10–12 miljoner ton till 2045 (långsiktigt) och betydande reduktioner redan på 2030-talet. Totalt kan utsläppen minskas med 7,5 miljoner ton fram till 2030 enligt ESR och både ESR-målet och det svenska etappmålet för samma år nås med god marginal.

Sverige kan bli ett miljö- och klimatföredöme igen

Sverige har en ambitiös miljölagstiftning, men den bygger i flera hänseenden på gamla sanningar och föråldrade strukturer. Regelverken behöver ses över i ljuset av dagens samhällsstrukturer och nya tekniska landvinningar. Det som vi tidigare betraktade som avfall måste ses som en tillgång. Samhällskritiska anläggningar som vattenreningsverk behöver omvandlas till resursverk som i högre grad sluter kretsloppen. Som ett av världens mest innovativa länder har Sverige goda möjligheter att ta en global ledarroll i denna omställning. Sverige ska gå före, visa vägen och återigen bli ett miljö- och klimatföredöme för resten av världen.

För att bryta den negativa utvecklingen föreslår Centerpartiet kraftfulla satsningar för att bevara och restaurera den biologiska mångfalden och Sveriges naturliga rikedom. Landets redan skyddade områden, såväl på land som till havs, behöver förvaltas bättre och dess livskraftiga ekosystem måste säkerställas. Känsliga områden som har förorenats genom mänsklig aktivitet ska saneras och återställas, ett långsiktigt arbete som måste intensifieras. Särskilt prioriterat är områden och vattentäkter som har kontaminerats av PFAS. Övergödningen av våra hav måste förebyggas genom kraftfullare insatser både vid utsläppskällan och direkt i haven. Invasiva främmande arter måste bekämpas mer aktivt och med mer inkludering av hela samhället. Därför vill

Centerpartiet se att resurserna för detta ökar kraftfullt och i vår budget uppgår anslagen för olika typer av åtgärder för värdefull natur till den största hittills jämfört med budgetarna historiskt.

Centerpartiet vill se en större mångfald av aktörer involverade i arbetet med att förvalta och återställa våra naturliga ekosystem. Den enskilde markägaren som bedriver sin näringsverksamhet inom lantbruket eller längs kusten har en nyckelroll att spela för att minska övergödningen, den enskilde skogsägaren spelar en avgörande roll för att främja artrikedomen i våra skogar, och på hushållsnivå finns det många som vill och kan bidra till vår gemensamma miljö, bara för att nämna några exempel. Sammantaget behövs det fler ekonomiska incitament, mer samverkan och mindre pekpinnar från myndigheterna för att åstadkomma en effektiv naturvård. Att koppla in allmänheten och civilsamhället är viktigt för att skapa en större lokal acceptans och ett engagemang i frågan från yngre generationer.

Håll Sverige Rent

Håll Sverige Rent gör enorma insatser för att minska nedskräpningen i alla delar av Sverige och leder ett antal viktiga projekt som till exempel minskar mängden plast och annat skräp i haven varje dag. Exempelvis leder Håll Sverige Rent projektet Re:Fish som bidrar till att rensa grunda botten i Östersjön från fiskeredskap som spökgarn. Tyvärr har regeringen i de senaste två budgetarna successivt skurit bort det verksamhetsstöd som tidigare gått till Håll Sverige Rent. I budgeten för 2026 finns endast en symbolisk mindre summa för "miljöorganisationer". I vårt alternativ återställer vi hela grundstödet till Håll Sverige Rent som både håller rent och snyggt, minskar belastningen på miljön och bidrar till folkbildning och engagemang hos unga, samtidigt som vi bibehåller stödet till övriga viktiga miljöorganisationer.

Det behövs ett textilkliv

Sverige saknar i dag infrastruktur och teknik för återvinning av textilier. Vid årsskiftet blev det förbjudet att slänga textilier i hushållssoporna, och ansvaret för insamlingen ligger på kommunerna. Konsekvenserna av detta har bland annat blivit att många kommuner skickar stora mängder textilavfall till Litauen där en stor del trasiga kläder bränns upp, något som också sker i Sverige. I det långa loppet riskerar vi att förtroendet för avfallshantering och återvinning i Sverige tar skada, vilket i förlängningen kan leda till att människor slutar sortera sitt avfall överhuvudtaget. Det pågår ett arbete i EU för att införa ett producentansvar för textilier vilket skulle innebära att de som säljer nya kläder blir tvungna att bygga upp den infrastruktur som i dag saknas. Detta kan dock ta lång tid och bättre hantering av textilavfallet behövs mycket tidigare än så. I väntan på ett sådant producentansvar behövs ett nationellt stöd till innovation för textilåtervinning och uppskalning av mindre återvinningsprojekt som redan finns. Det finns tekniska utmaningar för textilåtervinning kring bland annat nya återvinningstekniker och metodutveckling för automatiserad sortering av textilier. Dessa typer av innovation ska vara möjlig att söka innovationsstöd för genom det som Centerpartiet kallar Textilklivet och avsätter medel för i budgeten från 2026.

Höjt tempo i klimatanpassningsåtgärderna

Hela samhället påverkas av det förändrade klimatet. Under lång tid har det blivit tydligt för alla och envar att vårt moderna samhälle är sårbart för konsekvenserna av ett allt varmare klimat med enorma skogsbränder, skyfall, smältande isar och värmeböljor som följd. Det innebär att vi behöver vidta åtgärder för att anpassa alla delar av vårt samhälle: samhällsplanering, vatten och avlopp, energiförsörjning, skogsbruk och jordbruk, industrier och besöksnäring med mera. Ur ett beredskapsperspektiv handlar det inte bara om infrastrukturen utan också om att uthålligheten stärks och att tillgången på reservvattentäkter, nödvatten, reservkraft och andra kritiska resurser såsom kemikalier för rening finns så att dricksvattenproduktionen kan fortsätta även under störda förhållanden. Stigande medeltemperaturer och de senaste årens återkommande väderextremer med såväl svår torka som kraftiga översvämningar visar på klimatförändringarnas påverkan. För att hantera detta måste också det svenska jordbruket intensifiera sina anpassningsåtgärder. Med en aktiv politik för klimatanpassning kan vi förhindra stora produktionsbortfall. Det kräver inte minst kraftfulla och långsiktiga åtgärder för en säkrare och jämnare vattentillgång under växtsäsongen.

Rent vatten både idag och i framtiden

Sveriges vattendrag och kuster påverkas precis som alla andra av de globala klimatförändringarna. Utsläpp, spridning av kemikalier liksom nedskräpning och övergödning av Östersjön och sjöar runtom i landet riskerar vår och ekosystemens tillgång på rent vatten. Samtidigt står vatten- och avloppsinfrastrukturen i Sverige inför stora investeringar framöver för att underhålla de rör och reningsverk som finns, men också för att utveckla och bygga nytt. Centerpartiet vill därför ha dubblerade satsningar på de insatser som idag finns i Livsmedelsverkets stöd till "nödvatten", för att hjälpa kommuner i hanteringen av vatten vid kriser, och se till så att även kommunala bolag kan ta del av pengarna. Vi vill också stärka innovationen kring rening av PFAS som är ett stort och växande problem där reningsverk runt om i landet behöver investera mer.

Investera i välfärd, infrastruktur och beredskap i hela landet

Skillnaderna inom Sverige vad gäller välfärd och infrastruktur är idag oacceptabelt stora. Pojkar i små skolor på landsbygden kan ha hälften så stor chans som i städerna att gå vidare till gymnasiet. Dödligheten i behandlingsbara sjukdomar är dubbelt så hög i glesa landsbygdskommuner som i storstäder. På många platser på den svenska landsbygden betalar man bland de högsta skatterna, men har bland den sämsta vården, skolan, vägarna och järnvägar. Det är också en omöjlig situation i det nya säkerhetspolitiska läge som Sverige befinner sig och där beredskapen måste finnas inom exempelvis vården, för transporter och för självförsörjning av livsmedel i hela Sverige i händelse av kris eller krig.

Här måste utvecklingen vändas, och Centerpartiet föreslår att mer läggs på välfärdens kärna, skola, vård och omsorg, och på infrastruktur i hela landet. Det måste investeras 50 miljarder i den svenska landsbygden nästa mandatperiod för att råda bot på orättvisorna i det offentliga åtagandet.

Skola utan geografiska orättvisor

Skolresultaten skiljer sig kraftigt åt mellan olika delar av landet. Elever i städer och innerstadsområden klarar sig generellt sett mycket bättre än elever i glesbygds-kommuner och framförallt bättre än i många utsatta områden. Enligt Timss, som mäter elevers kunskaper i matematik och naturvetenskap, kan det skilja uppemot två års inlärn timer mellan elever i storstadsområden och elever i glesbygd. För flera utanför-skapsområden kan det skilja uppemot fyra år. Den här geografiska orättvisan drabbar de barn och unga som växer upp i glesbygd och i utsatta områden, men den äventyrar också hela Sveriges framtid om generationer av unga i delar av landet inte ges förutsättningar att bidra fullt ut och finna sig tillrätta på arbetsmarknaden.

För att komma tillrätta med den här geografiska orättvisan måste alla Sveriges skolor ge varje elev chansen att lyckas utifrån sin egen förmåga. De måste kompensera för ojämlikheter och skapa möjligheter för klassresor. Så ser det dessvärre inte ut i dag. I våras gick närmare 20 000 elever ut grundskolan utan behörighet till gymnasiet. Det motsvarar cirka var sjätte elev, vilket är unikt ur ett internationellt perspektiv. Andelen elever som lämnar grundskolan utan godkända betyg är högre i glesbygdskommuner och i utsatta områden. Nämnas kan att Sverige har tio gånger fler elever som lämnar grundskolan utan behörighet än Norge och Danmark, vars Pisaresultat är i nivå med Sveriges. Dessutom lämnar var femte elev gymnasiet med ofullständiga betyg. De utslagna eleverna har svårare att få jobb – arbetslösheten för de som inte har en gymnasieexamen är fyra gånger så hög som för de som har klarat gymnasiet. För att möta utslagningen vill Centerpartiet drastiskt höja kompetensen om NPF och börja föra statistik över NPF i skolan och skjuter till medel för detta i budgeten.

De totala resurserna till skolan har under de senaste åren minskat i reala termer och många kommuner har en mycket tuff ekonomisk situation. Detta har lett till besparingar på just de lärare som skulle kunna bidra till att vända utvecklingen. Samtidigt har elevkullarna, inte minst på högstadiet och gymnasiet, minskat kraftigt på många ställen. Det hade kunnat leda till minskade klasser och mer tid för eleverna, men pressade av inflationskrisen har många kommuner tvingats stänga skolor och säga upp personal.

Ytterligare ett problem är att en mycket stor andel, långt över 10 miljarder kronor, av de statliga bidragen till kommunerna för skolan är riktade, vilket innebär att de kommer med omfattande byråkrati och är svåra att söka, i synnerhet för små kommuner. Det är också orimligt att kostnader för olika bidrag, transfereringar, är avsevärt högre i statens budget än satsningarna på utbildning.

Centerpartiet föreslår i denna budgetmotion att skolan får de ordentliga investeringar som den behöver och förtjänar, med ett kraftfullt sektorsbidrag på sammanlagt nästan 20 miljarder kronor för nästa år. Totalt satsar Centerpartiet 3,3 miljarder mer på skolan än regeringen.

Ett rekordstort sektorsbidrag för skolan

Sektorsbidraget har flera syften. Dels ska sektorsbidraget svara mot målet om att halvera den höga utslagningen på vägen till gymnasiet, där var sjätte elev, eller nästan 20 000 tonåringar, varje år lämnar grundskolan utan fullständiga betyg, och utan möjlighet att gå vidare till gymnasiet. Antalet elever som slås ut bör halveras, till högst var tionde elev, så att det kommer ner på nivå med jämförbara länder i västvärlden. För detta krävs fler, inte färre, behöriga lärare som hjälper eleverna att klara kunskapsmålen. Det krävs personal i elevhälsan som kan stötta elever i allt vid sidan av själva

undervisningen. Det krävs också fler och mer erfarna studievägledare som kan peka ut yrkeslinjer som ett alternativ att sträva efter, en väg som ofta leder till välbetalda jobb. Slutligen behöver kvaliteten och attraktiviteten på dessa yrkeslinjer stärkas genom mindre klasser, högre lärartäthet och bättre kontakter med näringsliv och offentlig verksamhet som leder till bättre praktik.

Behöriga lärare i alla skolor

Om vi ska kunna uttradera de geografiska orättvisorna i skolan måste vi uttradera de geografiska skillnaderna när det kommer till behöriga lärare. Idag är 6 av 10 lärare behöriga på landsbygden, medan 8 av 10 är behöriga i de större städerna. Forskning visar att lärares behörighet har stor betydelse för elevernas förutsättningar att klara skolan, och därför måste dessa skillnader uttraderas. Vi vill att alla obehöriga lärare som idag jobbar i skolan ska vara behöriga om tio år. Det är ett radikalt förslag, men det är helt nödvändigt för att vi ska uttradera de geografiska orättvisorna i skolan. Satsningen omfattar 1 miljard per år initialt för att täcka upp till 100 000 av kostnaderna som huvudmännen står med när läraren vidareutbildas. Det omfattar såväl kostnader för lärares utbildningsinsatser, som vikariekostnader för nuvarande arbetsplats och lärares löner under utbildningstiden, samt för att utöka lärcentrum, med cirka 50 stycken i hela landet, och utbildningscentrum så att lärare kan vidareutbildas i närheten av sitt nuvarande arbete.

Bättre och mer attraktiv lärarutbildning

Centralt för att få in fler högpresterande lärare i yrket är också att förbättra lärarutbildningen. I Centerpartiets budgetmotion vill vi därför rikta särskilda medel för att höja kvaliteten på lärarutbildningen, stärka den verksamhetsförlagda utbildningen, samt skala upp det fortfarande mycket blygsamma programmet Teach for Sweden för att locka många fler unga professionella inom andra yrkesgrupper att pröva på och byta till läraryrket.

Intensiv svenska för att fixa integrationen redan i skolan

Slutligen vill Centerpartiet inom ramen för en starkare integrationspolitik erbjuda intensiv svenska med utökade studietimmar i veckan, intensivundervisning, och särskilda satsningar för elever som behöver komma ikapp och förbi i svenska språket. Med denna kraftfulla satsning kan skolan också stå stark och mobilisera många vuxna för att mota den förödande vågen i Sverige av rekrytering, även tvångsrekrytering, av skolbarn och ungdomar in i grov kriminalitet. Skolan måste på alla plan svara mot polisens och socialtjänstens vädjan om att skolan ska kunna nå fler ungdomar som befinner sig på glid och som ofta även hanterar hårda uppväxtförhållanden och/eller neuropsykiatriska funktionsnedsättningar.

Insatser mot psykisk ohälsa och för en skola för alla

Barn och ungas hälsa behöver tas på allvar. Det är alltför många barn som mår dåligt, upplever våld i hemmet, i en relation, eller som utsätts för mobbning. Bland 15–24-åringar och bland män 25–44 år är dessutom självmord den vanligaste dödsorsaken. Enligt Suicid Zero försöker ungefär 5 000 unga människor att ta sitt liv varje år. Tre personer dör varje vecka i suicid. Och vi ser tyvärr en oroande utveckling framförallt i

åldersgruppen 10–29 år. Gruppen unga tjejer 10–17 år är idag den grupp som gör flest antal självmordsförsök. Vi måste agera och vi måste agera nu, med förebyggande insatser. Därför vill vi att elevhälsan ska nå ut till allt fler elever. Så att vi kan upptäcka och förebygga och ge fler barn och unga en möjlighet att må bättre. Centerpartiet satsar särskilda resurser för att alla elever i högstadiet ska ha ett elevhälsosamtal till där rätt frågor kan ställas för att hitta de som behöver mer stöd och för att bygga tillit mellan elever och skolans vuxna.

Vi ser även att 22 procent av gymnasieelever som har mens stannat hemma från skolan varje gång de blöder, och 14 procent avstår från fysisk aktivitet på grund av mensbesvär. Andra studier visar att över en tredjedel har järnbrist utan att veta om det – faktorer som påverkar hälsa och mående på flera sätt. Det handlar om strukturella brister i samhällets ansvar i att säkra barns och ungas rätt till hälsa och utbildning. Därför vill vi ge Skolverket i uppdrag att rikta insatser mot elevhälsan för att informera och stötta flickor att delta fullt ut i undervisningen under menstruation.

Ojämligheten inom svensk vård är en av de största orättvisorna. Möjligheten för patienten att få en bra vård skiljer sig åt beroende på postnummer. Allra värst är det på landsbygden, där risken för den som är under 80 år att dö i en behandlingsbar sjukdom är dubbelt så stor som i storstaden. Det är helt oacceptabelt. Vården på landsbygden är underfinansierad, regelverken är snåriga och kompetensförsörjningen är särskilt bristfällig. Konsekvensen är sämre medicinska resultat och färre patienter med en fast läkarkontakt i primärvården – trots att behovet är större, med en större andel äldre och grupper med sämre hälsa. Endast 20 procent av landsbygdens invånare har en fast läkare, jämfört med 30 procent i landet som helhet. Vi vet samtidigt att många läkare är positiva till att arbeta eller starta mottagningar på landsbygden, men att det krävs bättre ekonomiska incitament och större möjlighet att påverka arbetssättet.

Primärvården stärks, bland annat med en reform för landsbygdsläkare

Centerpartiet gör en kraftfull, flerårig och riktad satsning på primärvården med fokus på landsbygden. Vi föreslår en ny vårdform för primärvård på landsbygden, där allmänläkare, eller vad vi kallar landsbygdsläkare, kan driva små läkarmottagningar där behovet är som störst och där uppdraget anpassas efter de lokala förutsättningar som råder på landsbygden. Regelverket ska samtidigt förenklas och göras mer flexibelt för att möjliggöra små mottagningar med en allmänläkare och en sjuksköterska.

En ny vårdform anpassad efter landsbygdens förutsättningar kan öka tillgängligheten, förbättra kontinuiteten och minska de geografiska ojämlikheterna i vården. Vi lägger därmed totalt 2 miljarder kronor årligen på att stärka primärvården, med fokus på nya landsbygdsläkare inom ramen för den nya vårdformen för primärvård på landsbygden. Detta kan ge upp till 1 000 fler läkare per år beroende på hur regionerna fördelar medlen.

När mandatperioden nu lider mot sitt slut är det tydligt att regeringen misslyckats med sina löften om utbyggd primärvård, kortare vårdköer och mer tillgänglig och jämlik vård i hela landet. För att bidra till en jämlik vård med kortare kötider och för att stärka patientens möjligheter att söka vård i hela landet satsar vi på en ny nationell jämförelsetjänst genom att bygga ut 1177. Där ska patienten redan från dag ett kunna välja sin specialistvård utifrån information om väntetider, tillgänglighet och kvalitet.

Fler läkare och sjuksköterskor behövs

Den största strukturella utmaningen i den svenska vården handlar om kompetensförsörjningen. Med för få allmänläkare stannar omställningen mot primärvården av och patienterna får aldrig tillgång till en egen fast läkarkontakt. Patienterna lider i långa vårdköer i brist på specialistläkare, specialistsjuksköterskor och andra vårdyrken. Antalet allmänläkare behöver fördubblas i Sverige för att möta Socialstyrelsens riktvärde på 1 100 invånare per allmänläkare. Vårdanalys har särskilt uppgett att det är stor brist på ST-platser, där 42 procent av landsbygdskommunerna saknar ST-tjänster. Centerpartiet lägger därför i budgeten för 2026 även en satsning på kompetensförsörjning om drygt 1 miljard kronor per år för nya ST-läkarplatser i hela landet samt nya utbildningsplatser i grundutbildningen för läkare och sjuksköterskor.

Ingen nedskärning på kvinnors hälsa

Dagens sjukvård är inte jämställd. Centerpartiet vill stärka vården för kvinnor, som vi vet underbehandlas såväl för flera stora folksjukdomar som för komplikationer i samband med förlossning. Tiden till diagnos när det gäller sjukdomar som drabbar kvinnor kan vara lång, ibland flera år. Det finns också betydande kunskapsluckor om sjukdomar som främst drabbar kvinnor. Detta leder till felbehandlingar, onödigt lidande och höga samhällskostnader i form av bland annat sjukskrivningar. Att säkra en jämställd och jämlik vård är ett av våra grundläggande jämställdhetspolitiska mål. Att då som regeringen gör skära ner på just insatserna för att förstärka kunskaperna inom detta område och på de insatser i praktiken för att råda bot på bristande vårdinsatser för kvinnors hälsa är helt fel. Centerpartiet säkrar resurserna till kvinnovården i vår budget.

Investeringar för beredskap

Sverige befinner sig sedan en tid i ett nytt säkerhetspolitiskt läge, sedan Ryssland under Vladimir Putins diktatur inlett först en invasion och därefter en fullskalig invasion av ett fredligt demokratiskt grannland och förvandlat fält och städer i centrala Europa till slagfält och miljoner civila till måltavlor. Sverige måste nu inleda en snabb upprustning av det militära och det civila försvaret, som både visat sig viktiga i Ukrainas försvar. Därför behöver nu beredskapen stärkas på en rad punkter, från infrastruktur och livsmedelsförsörjning till inhemsk drivmedelsproduktion och folkbildning. I stora stycken är det också investeringar som är viktiga för att förbättra förutsättningarna för tillväxten, företagandet och välfärden i hela landet.

I juni 2025 enades riksdagens partier om att lånefinansiera en 300 miljarder stor snabb upprustning av det svenska försvaret varav 50 miljarder till det civila försvaret. Centerpartiet vill att inte bara resurserna till det militära försvaret utan även de civila försvarsresurserna används till konkreta insatser så snabbt och kraftfullt som möjligt.

Infrastruktur

Sveriges infrastruktur har länge varit eftersatt och bortprioriterad, vilket har fått ödesdigra konsekvenser med potthål i vägarna, tåg som inte går i tid och en underhållsskuld som kommer bestå under en lång framtid. Trots regeringens infrastrukturproposition med 1 200 miljarder kommande 12-årsperiod så menar Trafikverket att de endast kan få bukt med 10–15 procent av underhållsskulden på

järnväg under samma period. Det är alldeles för dåligt. Centerpartiet vill därför se ett Sverigelyft, en politik som på allvar tar tag i situationen och bidrar till reformer och resurser för att infrastrukturen ska fungera. Ett Sverigelyft är viktigt av flera olika skäl, för att anpassa infrastrukturen till de utmaningar samhället står inför idag. För att privatpersoner ska kunna röra sig obehindrat mellan hem och jobb, för att företag ska kunna få material till sin produktion och för att utveckla svensk turism. Men även för att stärka den civila beredskapen i vårt land.

Nu när regeringen har presenterat sin nationella plan för infrastrukturen står vi med facit av regeringens prioriteringar och förmåga att ta itu med behovet av en fungerande infrastruktur. Vi ser att det eftersatta underhållet på järnvägen blir kvar till 2050. Det håller inte utan nu måste investeringarna i en fungerande infrastruktur ta fart.

Task force för tågen – beta av eftersatt underhåll

Situationen i svensk infrastruktur är inget annat än ett stort misslyckande. Det rapporteras ständigt inte bara om hur resurserna som är avsatta för underhåll och upprustning av järnvägen inte räcker till, utan också om att Trafikverket och andra berörda myndigheter inte förmår att åtgärda det. Samtidigt som det eftersatta underhållet kostar näringslivet och svensk ekonomi miljarder varje år menar regeringen att det inte ska kunna åtgärdas förrän 2050. Bara 10–15 procent av underhållet ska klaras under planperioden fram till 2037. Ofta hänvisas till att det saknas manskap och maskiner för att öka takten i underhållet, men det är en syn som inte delas av leverantörer på området. Centerpartiet vill därför pröva hur långt man kan få fram snabbt och effektivt underhåll, som kan spara miljarder för företag och resenärer per år genom att alla slipper förseningar och inställda tåg.

Vi vill skapa en task force som identifierar och arbetar med att bygga bort de brister på järnvägen som drabbar tågresenärerna mest i form av förseningar, ofta signal- och växelfel. Denna task force ska snabbt kunna vara på plats och på så vis förhindra förseningar och uppehåll i tågtrafiken som drabbar resenärer och gods. Detta sker utanför ordinarie underhållsplan som offensiva punktinsatser på de platser där flest fel orsakas.

Enskilda vägar

Varje dag börjar drygt en miljon människor sin arbetsdag vid en enskild väg. Det är därför centralt att de enskilda vägarna och dess vägföreningar har resurser för att kunna ta hand om vägarna på ett ändamålsenligt sätt. Det finns ett stort, uppdämt behov av underhåll på det enskilda vägnätet samtidigt som nya extremväder med skyfall och snabba väderomslag leder till ökade skador som erosion, bortspolade vägbankar och skred. De enskilda vägarna som sköts av samfälligheter är en viktig del i en levande och fungerande landsbygd, de påverkas likt annan infrastruktur också hårt av klimatförändringarna men har inte resurser för att klara av all den ökade påfrestning som nu sker. Centerpartiet skjuter till 150 miljoner kronor årligen från 2026 och framåt för att satsa på ett ökat så kallat särskilt driftsbidrag till underhållet av enskilda vägar. Centerpartiet har även tidigare föreslagit både reformer och resurser för att de enskilda vägarna ska fortsätta utvecklas.

Ta tillbaka nattågen

Under våren 2025 körde SJ de sista nattågen från Västsverige till Jämtland, nattåg som hade god beläggning och var viktiga för privatpersoner, företag och besöksnäringen i alla de berörda regionerna. Då regeringen inte sköt till de summor för upphandlad trafik som Trafikverket behövde finns inte nattågen mellan Västsverige och Jämtland kvar. Centerpartiet vill återuppta nattågstrafiken från Västsverige till Jämtland. Vi vet att det finns tågsträckor som inte är tillräckligt lönsamma men som ändå fyller en viktig funktion, därför är den upphandlade tågtrafiken av stor vikt.

Självförsörjning av mat

Det som Centerpartiet länge vetat och kämpat för – att grunden för god beredskap är en lönsam inhemsk livsmedelsproduktion – går nu upp för fler. Tyvärr följer inte agerandet på de påstådda insikterna. Regeringen har presenterat en livsmedelsstrategi “2.0” helt utan nya siffrsatta mål för svensk självförsörjning och utan konkreta åtgärder som får ner kostnaderna i produktionsledet och utan reformer som gör skillnad på gårdsnivå.

I grunden står dessutom svenskt jordbruk för god djuromsorg, säker mat, öppna landskap, miljöhänsyn och arbetstillfällen. Det hör till de mest ansvarsfulla i världen när det gäller antibiotikaanvändning. Omsorgen om djuren är god och klimatpåverkan låg. Därför måste svensk livsmedelsproduktion öka och för att det ska gå behöver konkurrenskraften stärkas inom hela livsmedelssektorn, från primärproduktion till konsument. Företagens kostnader behöver sänkas, krångliga regler undanröjas och handläggningstiderna kortas.

Den fullskaliga ryska invasionen av Ukraina i februari 2022 understryker behovet av att bygga upp en motståndskraftig svensk livsmedelsproduktion. I dag har Sverige alltför låg självförsörjningsgrad och självförsörjningsförmåga när det gäller livsmedel och vi måste sluta blunda för det faktum att vi för flera av våra vanligaste baslivsmedel och kritiska insatsvaror är beroende av import från andra sidan jorden. Detta förhållande måste förändras om vi vill känna oss trygga med att kunna klara en allvarlig kris eller krig i framtiden.

Investera i landsbygden och matproduktionen

Vid sidan om lagerhållning, som nu får ökade resurser genom den överenskommelse med riksdagens alla partier där Centerpartiet var särskilt drivande för ökad försörjningsberedskap, behöver regeringen investera i ett mer robust jordbruk. Svenskt jordbruk behöver bli mindre fossilberoende och beredskapen på gårdsnivå behöver stärkas, så att det finns förutsättningar att klara exempelvis ett längre strömavbrott eller en situation med brist på vatten. Det behöver också skapas förutsättningar att bedriva jordbruk i hela landet, det vill säga även i landets glesbefolkade delar och i landsdelar med sämre odlingsförutsättningar. Centerpartiet vill stärka det nationella investeringsstödet för att åstadkomma detta.

Utökad djurvälståndssättning

Regeringen har avsatt medel i den strategiska planen för att kompensera svenska mjölkproducenter för den svenska beteslagstiftningen. Centerpartiet välkomnar denna budgetsatsning, som vi länge har efterfrågat, och förhoppningen är att även kommissionen ska godkänna den. Regeringen borde även verka för att en motsvarande

djurvälfärdsersättning, en dikopeng, ska bli verklighet för svensk nötköttsproduktion. Det behövs fler betande mular i de svenska landskapen och de fyller både en viktig roll för att bevara den biologisk mångfalden och för att upprätthålla den svenska livsmedelsberedskapen. Trots dessa beroenden uppgår den svenska försörjningsgraden på nötkött till endast 58 procent.

Ett jordbruksavdrag för stärkt lönsamhet

Centerpartiet vill införa ett jordbruksavdrag i syfte att stärka svenskt jordbruks konkurrenskraft och påskynda den gröna omställningen. Förslaget innebär en övergång från dagens system med tillfällig återbetalning av dieselskatt till ett permanent, teknikneutralt skatteavdrag för företag inom jord-, skogs- och vattenbruk. Vi sänker skatten för 95 procent av alla företag som har intäkter från skogs- eller lantbruk. Jordbruksavdraget är mer kraftfullt och långsiktigt än den nuvarande nedsättningen på jordbruksdiesel, som i grunden var en nödåtgärd Centerpartiet satte in för att svenska lantbrukare skulle klara inflationskrisen.

Behåll den statliga servicen i hela landet

En bra statlig service i hela landet är en grundprincip för Centerpartiet. Därför har Centerpartiet varit drivande i att få till de statliga servicekontor som idag finns på 148 orter runt om i landet. Hela grundtanken med servicekontoren var att runt om i hela landet göra det enklare för invånare och företag att komma i kontakt med myndigheter såsom Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen, Pensionsmyndigheten, Skatteverket och Migrationsverket genom att samla dem under ett och samma tak på många orter runt om i landet. Detta till skillnad från innan, då olika myndigheter hade sina egna kontor och öppettider och i värsta fall dessutom gav motsägelserfulla svar till invånare och företag. Nu vill regeringen avveckla servicen på många orter. Just nu håller 35 av de lokala servicekontoren på att stängas, vilket är fel väg att gå och kommer att leda till väsentligt försämrade statlig service på många platser. Det innebär att en livlina för mindre orter och glesbefolkade bygder rycks undan, både när det gäller service till medborgare och i form av viktiga arbetstillfällen. Centerpartiet satsar på att återställa servicekontorens finansiering.

Landsbygden konsekvent underinvesterad, inte minst Gotland

En särskild situation för de geografiska orättvisorna finns på Gotland där det har gått så långt att skolan tvingas finansiera vården på ön. Den styrande majoriteten på Gotland verkar beredd att överlåta makten över Gotlands välfärd till regeringen eller till och med till Stockholm. Det är uppenbart att det innebär helt unika förutsättningar att bedriva välfärdsverksamhet på en ö. Det måste den nationella politiken inse och svara upp mot. Centerpartiet har som enda parti nu deklarerat att vi vill se ett särskilt ötillskott för att rädda Gotlands vård, skola och omsorg. I vår budgetmotion inför vi detta skarpt och tillskjuter finansiering för att Gotland ska klara av att erbjuda gotlänningarna den välfärd de, precis som alla andra i Sverige, förtjänar.

Som ytterligare bevis på ojämlikheten i Sverige har vi förutsättningarna för att resa till och från Gotland. Boende på en ö med de avstånd som det innebär mellan Gotland och andra delar av Sverige kostar det stora summor för en familj att bara ta sig till fastlandet för att besöka släktingar eller göra en utflykt som överallt annars i landet hade

varit oproblematiskt. Trots taknivåer för priserna i avtalen med entreprenören som kör färjetrafiken till Gotland har priserna ökat med 50 procent åren 2017–2024. Enligt granskningar av de faktiska priserna kostar en resa tur och retur för två vuxna, två barn och en bil 3 000 kronor. Det är staten som genom Trafikverket har upphandlat trafiken och därför har staten ett ansvar för att motverka de skenande priserna som försvårar för gotlänningar att leva och bo på ön. Därför anser Centerpartiet att Sverige skyndsamt ska hemställa hos EU-kommissionen om att under 2026, i väntan på nytt avtal som vi hoppas ska leda till långsiktigt lägre prisnivåer, sänka färjepriserna för gotlänningar och avsätter 30 miljoner för detta. Om 30 miljoner kan användas till en prisjustering så skulle det innebära upp till 500 kronor i lägre pris per resa för en familj på fyra.

Stärka föreningslivet och civilsamhället

Under Tidöregeringen har det svenska civilsamhället, föreningsliv och folkbildning, hamnat på undantag i hela landet. Resurserna har skurits ned, ibland som för folkbildningen dramatiskt, samtidigt som byråkratin kring fritidskortet svällt utan att leverera resultat för människor i vardagen. För att återupprätta civilsamhällets resurser ökar Centerpartiet resurserna med över 800 miljoner kronor per år.

Rädda studieförbunden för vår beredskap

Folkbildningen är en helt avgörande resurs som når många av dem som står långt från arbetsmarknaden. Folkbildningen välkomnar alla, oberoende av ålder, bakgrund eller funktionsvariation. I många landsortsområden är folkbildningen dessutom den enda kulturaktören som kan bredda perspektiven. Studieförbunden har exempelvis spelat en avgörande roll för de många ukrainare som kom till Sverige efter Rysslands invasion. Det var här de tog sina första steg för att lära sig svenska genom kurser för nyanlända, samtidigt som de på plats förvärvade kunskap om det samhälle de kommit till. Studieförbunden kan på många håll i landet också vara den enda som tillhandahåller exempelvis replokaler för nästa generation av det svenska musikundret. Centerpartiet kommer alltid att verka för att varje krona till studieförbunden används effektivt, samtidigt som vi tydligt står upp för folkbildningens värde, och vi avvisar i vår budget nedmonteringen av folkbildningen.

I dessa allvarsamma tider kan folkbildningen spela en särskilt viktig roll för att stärka landets beredskap. Folkbildningen har människors förtroende, ett lokalt kontaktnät och upparbetade metoder som bygger på delaktighet, dialog och gemensamt lärande. Genom att använda allt detta för en större satsning på folkbildningen inriktad på beredskap kan tiotusentals svenskar stärkas inom första hjälpen, cyberförsvar, hemberedskap med mera. För detta avsätter Centerpartiet särskilda medel.

Infrastruktur är inte bara vägar, räls och kablar utan civilsamhällets infrastruktur är mötesplatser och platser för kultur, idrott och demokrati i praktiken. Byalag som fixar aktiviteter för sin bygd, idrottsföreningar som ordnar cuper för barn och ungdomar eller trygghetsmöten i Folkets hus, som några exempel. Centerpartiet föreslår i budgetmotionen särskilda satsningar på samlingslokaler, bygdegårdar och idrottsanläggningar.

Idrotts- och friluftsliv tillgängligt för alla

Idrott spelar en viktig roll inte minst för lokal sammanhållning och engagemang, för en lyckad integration och som en gemensam arena på tvärs av socioekonomiska skillnader.

Idrotten handlar både om bredden och spetsen, där de båda delarna stärker varandra. Centerpartiet skjuter till medel för att flera ska kunna idrotta – barn och unga, personer med sämre tillgång till medel för idrott i exempelvis utsatta områden, samt personer med funktionsnedsättning som i dag idrottar i lägre utsträckning än andra – men också för att ge fler möjlighet att satsa på idrotten fullt ut i en elitsatsning. Friluftslivet stärker såväl hälsa och gemenskap som beredskap. När fler får tillgång till natur och vandringsleder får vi ett friskare, tryggare och robustare samhälle. Därför satsar Centerpartiet också på ökat stöd till friluftorganisationer.

Tryggheten måste återupprättas för alla

Resurser för en polis som är på plats i vardagen

Sverige befinner sig i ett allvarligt läge med en grov organiserad brottslighet på fram-marsch. Det behövs kraftfulla åtgärder för att bekämpa detta. De historiskt stora resursförstärkningar till rättsväsendet som görs är nödvändiga. Dessa ökade resurser går till att kunna bekämpa den grova organiserade brottsligheten men även till att bekämpa våld mot kvinnor och barn och det stora antalet brott, mängdbrott och vardagsbrott, där småföretagare ofta är de mest utsatta.

Resursökningarna har dock hittills inte givit tillräckliga resultat. Därför föreslår Centerpartiet att medel omfördelas inom Polismyndigheten, så att grunduppdraget – inklusive hanteringen av våldet mot kvinnor och barn samt mängdbrotten och att det ska vara en närvarande polis i hela landet – kan genomföras. För detta avsätter vi särskilt 500 miljoner kronor.

Nödvändigheten av detta är extra tydlig när stängning av för allmänheten öppna polisreceptioner sker i flera kommuner i landet och polisen inte syns närvarande på gatan i många utsatta områden. Med en politik för att bryta utanförskap och fler i jobb, inte minst unga, kan mycket av den grova organiserade brottslighetens möjlighet att rekrytera unga motverkas. I regeringens skrivelse Barriärer mot brott – en socialpreventiv strategi mot kriminella nätverk slås fast att av de mest angelägna åtgärdsområdena för det breda brottsförebyggande arbetet är nummer ett “att motverka passivitet och utanförskap genom tydliga incitament för arbete och företagsamhet”. Insatser för att bryta arbetslöshet bland unga och utsatta, och mer resurser till skolan och skolkhälsan är därför centrala även för att bekämpa gängkriminaliteten.

Inrätta ett kraftfullt Ekokrim

Ekonomisk brottslighet är intimt förknippad med den grova och våldsamma organiserade kriminaliteten. För att komma åt det stora pengaflödet till gängen och deras uppdragsgivare måste ett särskilt fokus riktas mot just detta. En myndighet som har till uppdrag att bekämpa denna brottslighet måste ha förutsättningar att på egen hand sätta ihop utredningsteam med rätt kunskaper och kompetens på området. Därför behöver en ny spetsmyndighet växa fram ur nuvarande EBM och bli ett Ekokrim, med möjlighet att rekrytera och utbilda sin egen personal och som får de befogenheter som krävs för att självständigt kunna utreda och lagföra brottsligheten inom sitt område. Ett stärkt brottsförebyggande arbete, som utgår från en myndighet med specialistkompetens på området, är nödvändigt för att snabbt sprida kunskap till de myndigheter, kommuner och organisationer som riskerar att drabbas. För att genomföra allt detta föreslår

Centerpartiet att ett Ekokrim med spetskompetens som slår mot korruption, ekobrott och miljöbrott, skapas från och med 2026 med resurser från dagens Ekobrottsmyndighet, Polismyndigheten och Åklagarmyndigheten samt en viss ytterligare resursförstärkning. Arbetet påbörjas under 2026 men är helt genomfört till 2027.

Förebyggande insatser så att kampen mot brottsligheten inte är halv och haltande

Kampen mot den organiserade brottsligheten är halv och haltande så länge som inte socialtjänst och skola får resurser att snabbt fånga upp de ungdomar och barn som idag på kort tid glider in i tung kriminalitet. Vid varje nytt spektakulärt dåd upprepar polisen vädjan om att övriga delar av samhället ska stärkas, inte minst skolan, som möter ungdomarna i vardagen. Det är ett viktigt skäl till att denna budgetmotion lägger en mycket stor satsning på att stärka skolan och minska utslagningen där, samt att minska kostnaderna att anställa unga till ingångslöner i feriejobb.

I Centerpartiets budgetmotion föreslås en stor satsning på ett större antal vuxna, både fältarbetare och frivilliga, som med stöd av polisen rör sig i utsatta områden för att mycket proaktivt fånga upp ungdomar och erbjuda dem organiserade fritidsaktiviteter och extrajobb, en metod som haft framgång i Danmark och lokalt i Sverige. Vi vill också ytterligare förstärka satsningarna på medarbetare i socialtjänsten som behöver bli fler och behöver kompletterande utbildning, med fokus på utvalda metoder baserade på evidens, eftersom de idag i allt högre grad konfronteras med svåra uppgifter i kontakt med familjer i kris. Det handlar om föräldrar som behöver stöd för att kunna stödja små barn med antisociala beteenden och där föräldrar behöver stöd för att kontrollera sina barns kriminella beteende. Vi måste i ett mycket tidigare skede fånga upp dessa föräldrar och barn.

En grogrund för senare kriminalitet och ohälsa är avsaknaden av en säker och trygg uppväxt, fri från våld. Våldet kan ta många former – fysiskt, psykiskt, sexuellt, hedersrelaterat, eller att barn bevittnar våld i hemmet. Det lämnar djupa spår och påverkar barns hälsa, utveckling och framtid. Centerpartiet vill se en nationell strategi för att förebygga och bekämpa våld mot barn. Strategin ska utgå från barnets perspektiv och behov i centrum, särskilt barns våldsutsatthet i hemmiljö inklusive hedersrelaterat våld och förtryck.

Vi vill även se ett evidensbaserat nationellt traumascreeningprogram för att upptäcka våld och trauma mot barn, som ska genomföras vid regelbundna hållpunkter under barnets uppväxt, exempelvis på barnavårdscentralen (BVC) eller vid hälsoundersökningar i grundskolan. Syftet är att tidigt identifiera utsatthet och möjliggöra snabba insatser som traumabehandling, stöd från socialtjänst och skyddade boenden. Parallellt behöver personal inom hälso- och sjukvård, skola och socialtjänst få utbildning och kompetens i trauma och traumamedveten omsorg. För att nå fler barn och unga vill vi även utöka hembesöksprogrammen, där BVC ska arbeta tillsammans med socialtjänsten för att fånga upp våld, utsatthet eller riskfaktorer i hemmet. Detta behöver göras i hela landet. Inget barn ska glömmas bort.

Stopp för återfall i nya våldsdåd

Samhällets vård och tvångsvård av barn och unga har fortsatt stora brister, vad gäller såväl kvalitet som trygghet. De missförhållanden som råder på Statens institutionsstyrelse måste omedelbart upphöra. Kontrollen och tillsynen av HVB-hem behöver

skärpas, vårdens och behandlingens kvalitet måste öka och tillsynsmyndigheter som Ivo behöver får stärka resurser och befogenheter. Frihetsberövade barn och unga dömda till sluten ungdomsvård har ofta omfattande behov, kopplat till såväl psykisk ohälsa, missbruk, bristande skolgång som kriminalitet. Komplexiteten och utsattheten för barnen är stor, även efter placeringen. Trots detta är eftervården ofta otillräcklig. En betydande andel återfaller i brott kort efter att verkställigheten avslutats. Vi föreslår därför ett nationellt utslussningsprogram för frihetsberövade barn och unga, med syfte att minska återfallsrisken för brott och stärka återanpassningen till samhället.

Mäns våld mot kvinnor måste stoppas

Centerpartiet ser ett stort behov av ett mer sammanhållet stöd till våldsutsatta kvinnor. Parallellt med skjutningarna och sprängningarna i Sverige pågår en annan våldsepidemi som under perioder skördar lika många offer som det som fyller rubriker och nyhets-sändningar: mäns våld mot kvinnor, ofta i hemmet. Det är årligen alltför många kvinnor som förlorar sitt liv på grund av detta våld.

I Sverige lever idag 35 000 personer i Sverige med skyddade personuppgifter. Drygt 40 procent av dessa uppger att de hade skyddsskäl på grund av hot och våld i nära relation och knappt en tiondel på grund av hedersrelaterat hot och våld, enligt undersökning från Skatteverket år 2022. Att leva med skyddade personuppgifter kan få omfattande konsekvenser på livets alla områden och påverkar inte minst människors livsutrymme och friheten. För personer med skyddade personuppgifter kan helt vanliga vardagliga situationer innebära stora säkerhetsrisker. Därför är det extra allvarligt att myndigheter och till och med rättssystemet röjer uppgifter gång på gång. Riksrevisionen har konstaterat i sin rapport 2024 att staten inte gör tillräckligt för att skydda hotade personer. Skadestånd kan sökas av Justitiekanslern, men det görs i väldigt liten utsträckning. Att skyddade personuppgifter röjs får stora konsekvenser för den som lever gömd. Därför vill Centerpartiet att ett automatiskt skadestånd ska betalas ut till den som får sin identitet röjd av myndigheter.

Lämnaprogram mot våld i hemmet och exitprogram från prostitution

Många av de värsta konsekvenserna av detta våld mot kvinnor beror på svårigheter att hitta bostad och att ta sig ur ett ekonomiskt beroende. Detta medför problem för många kvinnor som vill lämna en destruktiv och våldsam relation. Centerpartiet vill därför tillföra 100 miljoner kronor till anslaget som gäller bidrag till brottsförebyggande arbete. I denna satsning ingår ett program med lämnapeng som ska ge våldsutsatta kvinnor ett samordnat stöd och ekonomisk trygghet när de ska lämna en farlig relation, ett läge där kvinnor ofta blir inte bara fysiskt utan även ekonomiskt utsatta.

Sverige bör också ha ett välfungerande exitprogram som erbjuder en trygg och pålitlig väg ut för unga kvinnor som utsätts för sexuell exploatering och hamnat i prostitution i Sverige och som ofta tillhör de allra mest utsatta individerna i vårt land.

Skyddade boenden

Ett år har gått sedan reformen om skyddat boende trädde i kraft. Reformen syftade till att stärka rättigheterna för våldsutsatta personer, inklusive barn, som vistas i skyddade boenden. Även om intentionen med lagstiftningen var mycket god är signalerna tydliga – färre medföljande barn kommer nu till skyddade boenden och flera skyddade boenden

har stängt igen. Tillgången på skydd för de som är utsatta för våld har minskat markant. Detta måste tas på största allvar. Statskontoret följer upp tillämpningen av lagstiftningen, men Centerpartiet menar att tillgången på skydd inte kan vänta. Därför vill vi se att staten tar större ansvar i att säkra tillgången på skyddade boenden i hela landet.

Säkerhet

Ställda inför det nya säkerhetspolitiska läget med ett pågående storkrig i Europa och en allt mer hotfull rysk regim har Centerpartiet förordat en ökning av försvarsanslagen. Strax före sommaren kom också riksdagens samtliga partier överens om en ökning av anslagen till Natos nya utgiftsmål på 3,5 procent av BNP årligen senast 2032, med ytterligare 1,5 procent till bredare försvarsrelaterade investeringar. Dessa nya mål ska nås. Här har samtliga partier också skrivit under på att 50 miljarder av de 300 miljarder som beräknas behöva lånas för att nå den nya målnivån ska gå till det civila försvaret. Centerpartiet var särskilt drivande för att den ökade ambitionsnivån för det civila försvaret skulle komma på plats.

Stödet till Ukraina måste upp till en procent av BNP per år

Tre och ett halvt år efter att Ryssland inlett sin fullskaliga invasion står Ukraina fortfarande starkt i sin kamp för självständighet, demokrati. Ett krig de också utkämpar för hela Europas frihet. Sedan USA under Trumpadministrationen minskat sitt stöd växer dock behovet av att Europa och Sverige visar ledarskap. Ukraina behöver vårt stöd i form av mer och tyngre vapen. De behöver ekonomiskt stöd till att fortsätta bygga upp sin egen vapenindustri som nu står för mer än hälften av alla de vapen Ukraina använder, men där potential finns att öka produktionen ytterligare med hundratals miljarder kronor, och där Danmark och därefter Sverige bidragit med ökande finansiering. Ukraina behöver också stöd för att klara att finansiera sin budget, där underskotten, trots en välfungerande ekonomi och export, för 2026 väntas uppgå till över 800 miljarder kronor. Allt detta kräver att länder som Sverige, som har goda statsfinanser och ett starkt intresse av att Ukraina vinner kriget, går före i sitt stöd till Ukraina.

Enligt den uppgörelse som nåddes av finansieringen av upprustningen av det militära och civila försvaret mellan alla riksdagens partier inför toppmötet i Haag i juni, ligger nu all finansiering av stöd till Ukraina utanför budgetramverket. Men regeringens ramar för biståndet begränsar fortfarande insatserna, som förblir under en procent av BNP för innevarande år, och betydligt lägre för 2026 och 2027. Centerpartiet vill att Sverige höjer stödet till Ukraina till över en procent av BNP per år, på en nivå om minst 75 miljarder per år. Det måste ske nu eftersom behovet är nu. Därtill vill Centerpartiet att allt bistånd, civilt och militärt, läggs utanför biståndsbudgeten och inte begränsas av, eller tränger ut, biståndsinsatser i andra delar av världen.

Sverige kan ta emot 5 000 kvotflyktingar per år

Fler människor än någonsin befinner sig på flykt och då väljer regeringen att säga nej till de allra mest utsatta flyktingarna. Det behövs ordning och reda i mottagandet, och en integrationspolitik som sätter krav och skapar möjligheter för människor. I vår budget visar vi att vi både har råd med en effektiv integrationspolitik och möjlighet att ta emot

5 000 kvotflyktingar – de allra mest utsatta flyktingarna, som behöver en trygg plats i världen att komma till.

Svenskt bistånd måste börja återställas

2024 har präglats av fördjupade krig och naturkatastrofer i många delar av världen, från inbördeskriget i Sudan, med 9 miljoner människor på flykt, där miljontals människor hotas av akut svält, till översvämningar i Afghanistan och Pakistan och situationen i Gaza. Behovet av akut hjälp och återuppbyggnad är enormt. Samtidigt syns för första gången ett trendbrott efter många årtionden av snabbt minskande fattigdom, där den ekonomiska utvecklingen stagnerar i delar av världen. Sällan har svenskt bistånd haft potential att göra så mycket nytta om det används effektivt, men sällan har detta bistånd skurits ned så snabbt och ostrukturerat som under Tidöregeringen. Regeringen tycks använda biståndet som en restpost i budgetkalkylen. Centerpartiet anser att Sverige ska stå upp för målet att investera en procent av Sveriges BNI till den internationella utvecklingsagendan. Men det kommer tyvärr ta tid att åter sluta avtal och upprätta samarbeten som avslutats på grund av regeringens snabba nedskärningar, och därför föreslår Centerpartiet en stegvis upptrappning av biståndet till dess att det åter når 1 procent av BNI. Som en del i detta bör stödet till Ukraina flyttas ur den ordinarie biståndsbudgeten och i stället finansieras inom en kraftigt utökad budgetram för Ukrainastödet utanför budgeten.

Centerpartiets tillväxtplan för Sverige

Tillväxten är i slutänden det som avgör utvecklingen i Sverige. Den påverkar människors möjligheter att göra mesta möjliga av sin förmåga, välfärdens resurser, statens möjligheter att bygga ett starkt försvar, och investeringar i infrastruktur och forskning som i sin tur driver tillväxten. Är tillväxten grön, om den sker samtidigt som klimatutsläpp och miljöpåverkan minskar, då formas en positiv spiral där teknologi och investeringar skapar ett hållbart samhälle.

Även om välfärden spelar en central roll så är företagen det som driver tillväxten, ofta de nya, små företagen. Deras möjligheter att växa och anställa är avgörande för en ökad tillväxt. Tyvärr har svensk tillväxt släpat efter omvärlden under den sittande regeringen, samtidigt som konkurserna ökat och nyföretagande gått fortsatt ned. Det behövs en vändpunkt för tillväxtpolitiken i Sverige, som utgår från företagets verklighet.

Sverige behöver en tillväxtplan med utgångspunkt i entreprenörskap och innovation, som skapar bättre möjligheter för företag att växa. Då måste kostnader, krångel och skatter ned, liksom klimatutsläpp och miljöpåverkan, medan kompetens, utbildning och infrastruktur måste stärkas.

Centerpartiet väljer därför att summera denna budget ur ett tillväxtperspektiv, med en tillväxtplan för Sverige, där vi får jobbet gjort för en framtid där Sverige är rikt och grönt igen.

Centerpartiets tillväxtplan

Sänkta kostnader för företagen för att anställa, växa och besegra arbetslösheten

Sänkta skatter på att anställa för att skapa jobb. Vi föreslår slopade arbetsgivaravgifter för alla småföretag med upp till tio anställda och för alla som måste in på arbetsmarknaden, framförallt unga och långtidsarbetslösa. Småföretagen ska inte behöva bära sjuklönekostnader.

Sänkta kostnader för regelkrångel och tillstånd. Det måste ske en drastisk minskning av regelkrånglet, där minst 101 regler bör avskaffas, och de myndigheter som övervakar regelkrånglet och underlättar tillstånd får utökade resurser och befogenheter.

Sänkta inkomstskatter för att det alltid ska löna sig att arbeta. Det behövs en stor skattereform som förenklar inkomstbeskattningen och sänker skatten för alla med låg- och medelinkomster så att det alltid och utan undantag lönar sig att arbeta.

Investeringar i teknologisk framkant och utbildning

Investeringar i AI och forskning och utveckling. Sverige måste satsa på att locka forskare inom AI och andra spetsområden till Sverige och göra det lönsamt för företag att satsa på forskning och utveckling.

Investeringar i skola och lärare. Alla som går i skolan i Sverige ska mötas av behöriga, kompetenta lärare. Alla elever ska ges möjlighet att lyckas i skolan, oavsett postnummer. Därför måste de geografiska orättvisorna utraderas och utslagningen minska.

Investeringar i vidareutbildning och yrkesutbildning. Bristen på yrkesutbildningar måste åtgärdas här och nu. Vidareutbildning, från yrkesvux och jobbsvenska till högskola, måste byggas ut snabbare för att fylla kompetensluckor.

Investeringar i grön tillväxt och beredskap

Investeringar i grön industri, grön energi och elektrifiering. Sverige behöver en bred, långsiktig energiöverenskommelse som säkrar energiförsörjningen på både kort och lång sikt. På kort sikt behövs mer vindkraft, där staten tar sitt ansvar för tillstånd och anslutningar och fastighetsskatten går direkt till vindkraftskommuner. På längre sikt behövs mer kostnadseffektiv och teknikneutral el. Industriklivet måste skalas upp för att gynna grön innovation i Sverige. Sverige måste använda skogen för biodrivmedel till flyg, vägtransporter och kemi.

Investeringar i infrastruktur, vägar och järnvägar. Svensk infrastruktur måste rustas upp för att näringslivet ska kunna växa och människor ska kunna leva i hela landet. Med en task force för tågen kan vi beta av eftersatt underhåll som skapar dyra stopp och förseningar.

Investeringar i beredskap med lager och produktion av drivmedel och livsmedel. Försörjningen av drivmedel och livsmedel måste tryggas för hela Sverige för ett starkt totalförsvar och för en ökad tillväxt.

Inkomster och skatter

I detta avsnitt redovisas Centerpartiets förslag till förändringar, jämfört med vad som föreslås i budgetpropositionen för 2026, vad gäller skatter och andra inkomster. Det faktum att budgetmotionen uttrycks i termer av skillnader jämfört med förslaget i budgetpropositionen innebär att en frånvaro av förslag till förändring innebär ett accepterande av förslagen i propositionen.

Skatt på förvärvsinkomster – förvärvsinkomstbeskattning

Förstärkt jobbskatteavdrag

Centerpartiet utökar jobbskatteavdraget i vår budget för 2026. Jobbskatteavdraget (JSA) är en skattereduktion som sänker skatten på inkomster från anställning eller näringsverksamhet. Reduktionen är som högst på löner från och med 8,08 prisbasbelopp, vilket motsvarar en månadslön strax under cirka 40 000 kr. Vårt förslag innebär sänkt skatt för alla, men med ett större fokus på löner under den punkten. På så vis sänks skatten för alla, men Centerpartiet sänker det ännu mer för de med låg- och medelinkomster jämfört med regeringen. Nuvarande JSA ger en skattesänkning som är störst för inkomster om 8,08 prisbasbelopp (PBB) och högre, vilket motsvarar cirka 40 000 kronor i månadslön. Regeringen förstärker jobbskatteavdraget för alla inkomster över 3,24 PBB, vilket motsvarar en månadslön om cirka 16 000 kronor. Centerpartiets förslag innebär ytterligare en förstärkning av jobbskatteavdraget som sänker skatten ytterligare på månadslöner mellan 16 000 och 40 000 kronor. Detta gäller på arbetsinkomster för de som ännu inte fyllt 66 år med ett förstärkt jobbskatteavdrag, men även på förvärvsinkomster för äldre över 66 år med ett högre förhöjt grundavdrag.

Syftet är dels att sänka tröskeln till att ta ett arbete för någon som idag står utanför arbetsmarknaden och uppbär ersättning från transfereringssystemen och dels att öka incitamenten att ta heltidsjobb eller arbeta fler arbetstimmar. Jobbskatteavdraget som andel av inkomsten blir mindre ju högre arbetsinkomsten är. Att höja skattesänkningen för de med inkomster under brytpunkten ökar fördelningen mot breda grupper så att de med låg- och medelinkomster får behålla mer av sin arbetsinkomst. På så sätt kombineras en generell skattesänkning med en riktad förstärkning för de grupper som har störst marginalnytta av ökade inkomster.

Studier på tidigare genomförda skatteförändringar pekar tydligt på att alltför höga marginalsatser hämmar tillväxten genom flera kanaler. Det sker framför allt genom att arbetade timmar minskar i de grupper som möter allt högre skattesats på sin arbetsinkomst, men också exempelvis genom att fler som har möjligheten väljer att ta ut en större del av sin inkomst i pensionsavsättning. Därför är det samtidigt klokt att skatten sänks för alla oavsett inkomstnivå.

Den totala offentligfinansiella effekten av Centerpartiets föreslagna förändringar av jobbskatteavdraget är 1 900 miljoner kronor mer än regeringens föreslagna förändringar, alltså totalt 21,4 miljarder kronor. Den förväntade effekten på sysselsättningen och arbetade timmar av denna reform är positiv.

Till följd av Centerpartiets förslag minskar inkomsttitel 1140 med 1 900 miljoner kronor mer än i regeringens förslag för åren 2026–2028.

Egenavgifter

Egenavgifter uppgår i dag till 28,97 % av överskottet i enskild firma. För många småföretagare innebär detta en tung kostnad som minskar möjligheten att återinvestera i verksamheten. Anställda får sina sociala avgifter betalda av arbetsgivaren, medan egenföretagare själva måste bära hela bördan. Centerpartiet vill sänka egenavgifterna för att frigöra kapital för investeringar, innovation och nyanställningar. Det ökar incitamenten att starta och driva företag, särskilt för unga eller för de som vill gå från deltidsföretagande till företagande på heltid.

Centerpartiets förslag är att taket för den generella nedsättningen av egenavgifterna justeras upp enligt inkomstindex, vilket motsvarar en ökning med 4,7 % 2026, 3,6 % 2027 och 3,6 % 2028, motsvarande ett nytt tak på 15 700 kr, 16 300 kr och 16 900 kr respektive år. Inkomstittel 1240 Egenavgifter minskar till följd av detta med 85 miljoner kronor 2026, 160 miljoner kronor 2027 och 225 miljoner kronor 2028.

Bredda det gröna avdraget till smarta uppvärmda hem

Skattereduktionen för installation av grön teknik är ett uppskattat styrmedel som infördes den 1 januari 2021. I dagsläget omfattar det installation av nätanslutna solcellssystem, system för lagring av egenproducerad el och laddpunkter för elfordon. Sedan införandet har det lett till fler klimatsmarta investeringar som både sänkt kostnader för hushåll och ökat energieffektiviseringen.

Centerpartiet vill bredda det gröna avdraget för att inkludera uppvärmning av hem, och flera aktörer pekar på att nuvarande politik inte är tillräcklig för att nå Sveriges energieffektiviseringsmål till 2030. Att skärpa styrmedlen för energieffektivisering genom ett breddat grönt avdrag är därför en nödvändig åtgärd.

Många energieffektiviserande åtgärder är lönsamma på sikt, men den initiala investeringskostnaden kan vara ett hinder. På så vis är det gröna avdraget ett effektivt ekonomiskt styrmedel som bör breddas till fler energieffektiviserande investeringar för privatpersoner.

Utvärdningarna väntas sammantaget innebära att inkomstittel 1140 Skattereduktioner minskar med 400 miljoner kronor år 2026. Av samma anledning väntas inkomstitteln minska med 400 miljoner kronor år 2027 och 400 miljoner kronor år 2028.

Jordbruksavdrag

Centerpartiet vill införa ett jordbruksavdrag i syfte att stärka svenskt jordbruks konkurrenskraft och påskynda den gröna omställningen. Förslaget innebär en övergång från dagens system med tillfällig återbetalning av dieselskatt till ett permanent, teknik-neutralt skatteavdrag för företag inom jord-, skogs- och vattenbruk.

Nuvarande system innebär att företagen får en återbetalning av punktskatten på förbrukad diesel. Det gynnar enbart användning av fossil diesel och baseras på tillfälliga politiska beslut. Det kräver ansökan om återbetalning baserat på förbrukning. Centerpartiets förslag är långsiktigt, teknikneutralt, premierar företagets lönsamhet och underlättar omställning från fossila bränslen. Dessutom hanteras det i samband med den ordinarie inkomstdeklarationen, vilket tar bort den administrativa bördan för företagen.

Centerpartiet vill se att den nuvarande nedsättningen på skatten på jordbruksdiesel som gång på gång förlängts av regeringen skyndsamt görs om till ett teknikneutralt jordbruksavdrag som behandlar alla drivmedel lika, samt att detta avdrag permanentas.

Eftersom både aktiebolag och enskilda näringsverksamheter kan ta del av jordbruksavdraget påverkas flera inkomsttitlar. Det permanentade avdraget för enskilda näringsidkare väntas minska inkomsttitel 1111 Statlig inkomstskatt med 42 miljoner kronor 2026 och 85 miljoner årligen 2027–2028. Inkomsttitel 1240 Egenavgifter väntas minska med 158 miljoner kronor 2026 och 315 miljoner årligen 2027–2028. Inkomsttitel 1115 vänta minska med 125 miljoner kronor 2026 och 250 miljoner kronor årligen 2027–2028. För aktiebolag väntas inkomsttitel 1320 Skatt på företagsvinster minska med 75 miljoner 2026 och 150 miljoner årligen 2027–2028.

Landsbygdsfokuserat reseavdrag

Reseavdraget bör reformeras i grunden och göras om till en teknikneutral och avståndsbaserad skattereduktion för att både gynna mer miljö- och klimatvänligt resande och för att verkligen kompensera de som behöver pendla långt och saknar tillgång till alternativ till bilen. Detta bör snabbt utredas på nytt och kan leda till att stärka kollektivtrafiken på landsbygden. I väntan på detta föreslår Centerpartiet att milersättningen i reseavdraget höjs på landsbygden men begränsas kraftigt i storstäder. Detta leder till besparingar om 800 miljoner kronor årligen, vilket 2026–2028 påverkar inkomsttitel 1115.

Avskaffad skattereduktion för medlemsavgift i a-kassa

Skattereduktionen för medlemsavgifter i a-kassan föreslås avvisas, vilket väntas innebära att inkomsttitel 1140 Skattereduktioner ökar med 1 700 miljoner kronor 2026. Av samma anledning väntas inkomsttiteln öka med 1 700 miljoner kronor årligen 2027–2028.

A-kassan

Centerpartiets egen modell för a-kassan är utformad på ett sätt som syftar till att göra det mer lönsamt att arbeta än att vara arbetslös, uppmuntra till snabb återgång i arbete och anpassa systemet till en modern arbetsmarknad. A-kassan bör reformeras från att vara ett passivt bidrag till att bli en aktiv omställningsförsäkring. Det ska vara en tillfällig ersättning mellan jobb, inte en långsiktig försörjning. Enligt Centerpartiets modell är ersättningen relativt hög i början av arbetslösheten, men trappas sedan ned snabbare än i dagens system, för att stärka incitamenten för arbetssökande. Läs mer om Centerpartiets modell för a-kassan under beskrivningen av utgifter längre ner i motionen.

Arbetslösheten har länge varit på alltför höga nivåer i Sverige och enligt prognos kommer den att förbli på lika höga nivåer. Centerpartiets modell för a-kassan minskar inkomsttitel 1115 Kommunal inkomstskatt med 3 800 miljoner kr 2026 och med 3 700 miljoner kr årligen 2027–2028. Inkomsttitel 1120 Allmän pensionsavgift minskar med 900 miljoner kronor årligen 2026–2028. Inkomsttitel 1140 Skattereduktioner ökar med 1 100 miljoner kr årligen 2026–2028. Inkomsttitel 1650 Avgifter till public service minskar med 100 miljoner kronor årligen 2026–2028.

Värna rotavdraget som det var avsett

Syftet med rotavdraget är att stimulera den svenska byggsektorn, skapa fler jobb utanför den svarta marknaden och samtidigt generera skatteintäkter till Sverige. Tillämpningen av rotavdraget för utförare utomlands urholkar det ursprungliga syftet med rotavdraget.

Centerpartiet vill avskaffa möjligheten att använda rotavdraget för arbeten utförda utomlands, vilket ökar inkomsttitel 1140 skattereduktioner med 60 miljoner kr årligen 2026–2028.

Återställ beviskrav vid dag 365 i sjukförsäkringen

Nuvarande system ger den sjukskrivne mer tid och flexibilitet för att återgå till sin befintliga arbetsgivare. Enligt tidigare system prövades arbetsförmågan mot hela arbetsmarknaden. Undantag kunde göras fram till dag 365 om det fanns särskilda skäl, vilket innebar att det skulle vara stor sannolikhet att personen kunde återgå till sin tidigare arbetsgivare. Detta var ett högt ställt krav. De nuvarande, mer generösa reglerna har visat sig vara både dyra och ineffektiva. En återgång till de tidigare, striktare kraven är nödvändig för att upprätthålla arbetslinjen, säkerställa sjukförsäkringens finansiella hållbarhet och i slutändan hjälpa fler människor tillbaka till arbete snabbare. Det skapar tydliga tidsgränser och krav för att uppmuntra snabb omställning och återgång i arbete.

Det väntas minska inkomsttitel 1115 med 500 miljoner kronor 2026, 600 miljoner kronor 2027 och 400 miljoner kronor 2028. Det väntas även minska inkomsttitel 1210 Arbetsgivaravgifter med 200 miljoner kronor årligen 2026–2027 och med 100 miljoner kronor 2028.

Skatt på förvärvsinkomster – socialavgifter m.m.

Sänkt arbetsgivaravgift på ingångslöner och för unga

Tre fjärdedelar av de inskrivna arbetslösa tillhör grupper med svag konkurrensförmåga. Samtidigt har Sverige en mycket låg andel så kallade enkla jobb jämfört med andra länder i EU. Jobb utan höga krav på tidigare erfarenhet eller utbildning är samtidigt precis vad många människor med så kallad svag konkurrensförmåga kan behöva, för att få in en fot på arbetsmarknaden.

En orsak till bristen på enkla jobb är höga lägstalöner och höga skatter på att anställa. Idag finns det anställningsstöd för arbetsgivare som anställer personer som står långt från arbetsmarknaden. Vissa av dessa anställningsstöd fyller en viktig funktion. Särskilt gäller detta anställningsstöd som är förhållandevis kraftfulla, väl riktade och innebär sysselsättning som i hög grad liknar en reguljär anställning. Anställningsstöden har dock ett antal problem. Ett av de viktigaste är att de är tillfälliga. Det gör att personer som står långt från arbetsmarknaden bara kan konkurrera om existerande jobb; det skapar inte förutsättningar för att nya branscher med enklare jobb ska kunna växa fram. Det finns grupper som har mer långvariga svårigheter att etablera sig på arbetsmarknaden och som av olika skäl inte kan förväntas öka sin produktivitet nämnvärt över tid. För dessa personer innebär stödets tidsbegränsning en risk för att de ska slussas fram och tillbaka mellan olika typer av åtgärder. Dagens stöd riskerar också att vara stigmatiserande och fungera som en negativ signal för potentiella arbetsgivare om att den arbetssökande är i behov av särskilt stöd.

Det finns alltså starka argument som talar för att det behöver genomföras generella åtgärder som mer långsiktigt stöttar människor med låg produktivitet och möjliggör skapandet av nya typer av så kallade enkla jobb.

Regeringen har i BP26 föreslagit en tillfällig sänkning av arbetsgivaravgifter för unga som gäller från den 1 april 2026 till den 30 september 2027. Samma regering

slopade den tidigare sänkningen av arbetsgivaravgifter för unga, vilket mitt i inflationskrisen dels ökade företagets kostnader, dels gjorde det svårare för unga att få ett första jobb eller att gå från deltid till heltid.

Regeringens förslag om att sänka arbetsgivaravgifterna för unga är tillfälligt. Det gäller enbart 2026–2027 och innebär inte att sänkningen bidrar med att skapa långsiktiga möjligheter för företag att utveckla sin verksamhet, växa och anställa fler. Att arbetsgivaravgiften under en begränsad tidsperiod blir lite lägre än innan är en ren företagssubvention enbart för vissa företag som i nuläget har en verksamhet med anställda mellan 19 och 23 år.

Centerpartiet föreslår därför att arbetsgivaravgiften, förutom ålderspensionsavgiften, slopas på ingångslöner upp till 30 000 kronor. Sänkningen är permanent och överlappar regeringens förslag om att sänka arbetsgivaravgiften för unga 19–23 år på löner upp till 25 000 kr i månaden. Centerpartiets förslag innebär ett stort utrymme för företag att växa och skapa fler jobb.

Nedsättningen fasas ut i intervallet 20 000–30 000 kronor per månad, för att vara helt utfasad vid månadslöner som överstiger 30 000 kronor och överlappar då med ingångslöner i många yrken med lägre krav på formell utbildning.

Att nedsättningen baseras på heltidsjusterade löner – en person som arbetar 50 procent till en lön på 15 000 kronor har en heltidsjusterad månadslön på 30 000 kronor – innebär att nedsättningen inte premierar deltidsarbete.

Förslaget har ett antal tydliga fördelar. Sänkningen fokuserar på de som behöver stöd, då låg lön är en god approximation av låg produktivitet. För personer som bara behöver få in en fot på arbetsmarknaden fasas nedsättningen ut när de får högre lön. Samtidigt är stödet permanent för de personer som behöver ett mer långsiktigt stöd, eftersom det inte finns någon tidsgräns.

Sänkningen stöttar branscher som erbjuder människor låga trösklar till svensk arbetsmarknad. Men den skapar också förutsättningar för att nya branscher kan uppstå, där jobb som idag är för dyra kan skapas. Sänkningen är långsiktig och ger därmed större förutsättningar för att fler enkla jobb skapas jämfört med dagens anställningsstöd, som är tidsbegränsade.

Förslaget om sänkta arbetsgivaravgifter för ingångslöner och unga som beskrivits ovan förväntas kunna införas den 1 januari 2026. Nedsättningen som gäller både privat och offentlig sektor beräknas minska inkomsttitel 1280 Nedsättningar med 10,135 miljarder kronor 2026 och 10 miljarder kronor årligen från och med 2027. Detta förslag ersätter regeringens förslag om tillfälligt sänkta arbetsgivaravgifter för unga 19–23 år och på månadslöner upp till 25 000 kronor, vilket ökar inkomsttitel 1280 Nedsättningar med 6,05 miljarder kronor 2026 och 5,59 miljarder kronor 2027.

Slopad arbetsgivaravgift för långtidsarbetslösa

Arbetslösheten i Sverige alldeles för hög och flera tunga institutioner bedömer att den kommer att förbli på en förhöjd nivå under lång tid. Den höga långtidsarbetslösheten är ett särskilt bekymmer eftersom den riskerar att cementera ett stort utanförskap och försvåra återhämtningen även när konjunkturen vänder.

Dessutom ökar arbetslösheten bland grupper som vanligtvis inte har haft svårt att få ett jobb och där arbetslösheten varit låg: akademiker, högutbildade och inrikes födda.

Många, men långt ifrån alla, långtidsarbetslösa kan få anställning enbart med den typ av matchningshjälp som beskrivs utförligare under avsnittet rörande UO14 – utbildnings-

insatser och subventioner. Många arbetsgivare anser att subventioner, även sådana som är större än skattenedsättningar och relativt automatiska, som till exempel nystartsjobben, är svåra att befatta sig med. Samtidigt spelar den totala lönekostnaden en viktig roll för hur arbetsgivare väljer att organisera sin verksamhet, inte minst om de ska fatta beslut om att anställa en person som står längre från arbetsmarknaden.

Centerpartiets förslag är att arbetsgivaravgifterna slopas helt under ett år för personer som anställs efter långtidsarbetslöshet (minst 12 månader). Nedsättningen är automatisk och gäller för löner upp till 30 000 kronor per månad, för att specifikt sänka tröskeln för att anställa den grupp som står längst från arbetsmarknaden. Reformen föreslås vara additionell och fungera parallellt med de befintliga nystartsjobben. Detta skapar ett tvådelat system där arbetsgivare kan välja mellan en enkel, automatisk nedsättning (denna reform) och den mer omfattande men administrativt krävande subventionen via nystartsjobb.

Centerpartiets förslag väntas minska inkomsttitel 1280 Nedsättningar med 2,05 miljarder kronor 2026 och 2,3 miljarder kronor årligen från och med 2027.

Tio skattefria anställda

En av de viktigaste faktorerna för de små företagens tillväxt är möjligheten att anställa. Att ta steget från enskild firma till arbetsgivare innebär en betydande utmaning, inte minst ekonomiskt. Genom att sänka kostnaderna för att anställa kan fler småföretagare ta steget och expandera sin verksamhet. Detta leder i sin tur till ökad omsättning, skatteintäkter och nya jobb. Därför föreslår Centerpartiet ett tillväxtavdrag för de allra minsta företagen som påbörjar sin tillväxtresa och anställer sina första tio medarbetare. Denna skattesänkning innebär att ett enmansföretag som anställer sina första tio anställda ska få rätt till nedsättning av arbetsgivaravgifterna för dessa under de första två åren. Taket för nedsättningen ska vara 35 000 kr i månadslön per anställd. Avdraget innebär en årlig besparing på 445 000 kr för den företagare som går från 0 till 5 anställda, vilket innebär att företaget har råd att anställa ännu en person på ingångslön. Satsningen innebär att minst 10 000 jobb i små och snabbväxande företag kan tillkomma.

Reformen bedöms minska inkomsttitel 1280 Nedsättningar med 1,1 miljarder kronor 2026 och 1,45 miljarder kronor årligen från och med 2027. Reformen ersätter det så kallade växa-stödet som är betydligt mer begränsat i sin omfattning och innebär mycket administration för företagare. På så vis ökar inkomsttitel 1280 Nedsättningar med 300 miljoner kronor årligen 2026–2028.

Skatt på kapital

Högekostnadsskydd för höga sjuklönekostnader

Sista juni 2024 slopades ersättningen för höga sjuklönekostnader, vilket fick tre tydliga konsekvenser: företagens kostnader ökade markant, risken att anställa blev högre och personer som bedöms ha en högre sjukdomsrisk har det mycket svårare att bli anställda än innan. Centerpartiet vill att högekostnadsskyddet för höga sjuklönekostnader återinförs, vilket väntas öka inkomsttitel 1320 Skatt på företagsvinster med 150 miljoner 2025 och 400 miljoner under åren därefter.

Justeringar i ränteavdraget för vissa billån

Centerpartiet anser att ränteavdraget bör slopas på lån som går till fossildrivna bilar. Som en följd av detta väntas inkomstitel 1310 Skatt på kapital, hushåll öka med 1 500 miljoner kronor 2026. Av samma anledning väntas inkomstiteln öka med 1 500 miljoner kronor årligen 2027–2028.

Investeringsparkonto

Centerpartiet står bakom de förändringar som har skett och till nästkommande år sker av beskattningen av investeringssparkonton med upp till 300 000 kronor skattefritt. Centerpartiet uppmuntrar sparande på investeringssparkonto och värnar samtidigt småföretagens finansieringsmöjligheter genom att vi vill säkerställa att även onoterade värdepapper kan användas som säkerhet för lån med bibehållet ränteavdrag. En diskrepans mellan hanteringen av noterade och onoterade värdepapper riskerar att försämra förutsättningarna för lånefinansiering av små och växande företag och skulle även kunna påverka utlåningen från statens egen verksamhet inom Almi. Detta bör utredas vidare i syfte att justeras snarast möjligt, men senast i samband med budgetpropositionen för 2027.

Skatt på konsumtion m.m.

Halverad mervärdesskatt på livsmedel

Centerpartiet vill att mervärdesskatten på livsmedel sänks från 12 till 6 procent. Detta förslag gäller från och med den 1 april 2026. Regelförändringarna och kostnaden för detta förslag stämmer överens med det som föreslås i budgetpropositionen.

Det är en åtgärd som träffar brett, men som särskilt hjälper barnfamiljer, pensionärer och låginkomsttagare. Syftet är att öka konsumtionen och att göra det enklare för svenska hushåll att få ekonomin att gå ihop. Det är viktigt att den halverade matmomsen inte tillfaller stora handlares fickor, utan faktiskt förbättrar för svenska hushåll. Vi anser därför att det är oerhört viktigt att Konkurrensverket kontinuerligt undersöker prisutveckling av livsmedel.

Centerpartiet föreslår i samband med halverad matmoms lägre kostnader för svenska matproducenter för att öka deras konkurrenskraft. Vårt matprispaket underlättar både för svenska hushåll och för svenska matproducenter.

Skattefri batterilagring för billigare el

Energiskatten på lagrad el behöver slopas eftersom den innebär att elen dubbelbeskattas. Elen skattas vid inmatning samt vid uttag efter lagring. Incitamenten för att investera i och använda batterilager för att jämna ut sin elkonsumention stärks av att skatten på batterilagring slopas. Det leder till att investeringarna blir mer lönsamma, elnätet stärks, effektbrist motverkas och elkostnaderna blir lägre för både företag och hushåll. Dessutom påskyndas den gröna omställningen eftersom batterier är en nyckelkomponent för att hantera den intermittenta produktionen från sol- och vindkraft. Genom att kunna lagra energin när det blåser mycket eller solen skiner, och använda den senare, blir förnybar energi en mer pålitlig och planerbar resurs. Detta är också ett sätt att gynna de som idag producerar solel och säljer ut på marknaden, som från och med 2026 kommer

ha högre skatt på sin egenproducerade el till följd av att regeringen avskaffar den så kallade 60-öringen utan att ersätta det med något annat system för att premiera decentraliserad elproduktion, vilket vi i Centerpartiet är mycket kritiska till.

Detta förslag väntas minska inkomstittel 1430 Energiskatt med 193 miljoner kronor 2026, 253 miljoner kronor 2027 och 312 miljoner kronor 2028.

Borttaget skatteundantag för fossil gas

Centerpartiet föreslår att nedsättningen av energiskatt på naturgas och gasol som används som drivmedel tas bort. Det väntas innebära att inkomstittel 1430 Energiskatt ökar med 230 miljoner kronor årligen 2026–2028.

Skatt på begagnad elektronik

Kemikalieskatten betalas av företag som tillverkar, för in eller tar emot skattepliktiga elektronikvaror eller vitvaror. Sedan en tid är skatten avskaffad för begagnade varor, men endast för begagnade varor som tidigare brukats i Sverige. Centerpartiet menar att skattskyldigheten också bör begränsas för begagnade varor som importeras i syfte att ytterligare gynna återbruk. För detta ändamål beräknas inkomstittel 1450 Övriga skatter på energi och miljö minska med 20 miljoner kronor per år 2026–2028.

Differentierad spelskatt

Spelskatten är sedan omregleringen 2019 på en enhetlig nivå och tas ut på det så kallade spelnettot, spelaktörernas behållning efter utbetalda vinster. Centerpartiet anser att det är viktigt att spelskatten kan bidra till att motverka problemspelande till förmån för ett spelande som är både sunt och nöjesfyllt. Regeringen höjde i föregående budgetproposition spelskatten från 18 till 22 procent. I konsekvensanalysen inför detta konstaterade regeringen att höjningen leder till minskade intäkter för den svenska hästsporten utan att ge förslag på kompensatoriska åtgärder. Centerpartiet anser att den effektiva skattesatsen för olika typer av spel bör differentieras med fokus på att hämma riskspelande till förmån för sunt och nöjesfyllt spelande. Centerpartiet beräknar att detta förslag minskar inkomstittel 1480 Övriga skatter med 200 miljoner kronor årligen 2026–2028. Samtidigt höjs skatten på andra spelformer, så som nätcasino, vilket leder till ökade intäkter under samma inkomstittel med 200 miljoner kronor årligen 2026–2028.

Cigaretter

Skatten på cigaretter är väldigt låg i Sverige jämfört med i andra länder. Samtliga av de nordiska grannländerna har betydligt högre skatt på cigaretter än Sverige har, och även i flera andra EU-länder är skatten betydligt högre. Detta får konsekvenser för den samlade folkhälsopolitiken och gör att Sverige inte fullt ut lever upp till EU:s gemensamma ambitioner. Det finns också ett värde i att ytterligare differentiera skattesatsen för cigaretter och snus.

Centerpartiet vill därför att skatten på cigaretter ska höjas till EU-snittet. Den svenska punktskatten på cigaretter är 2,06 kronor per styck plus 1 procent av detaljhandelspriset. Detta skulle innebära att skatten ökar med 0,21 kronor per styck. Detta förslag ökar inkomstittel 1420 Skatt på alkohol och tobak med 1,136 miljarder kr årligen 2026–2027 och med 1,183 miljarder kronor 2028.

Övriga inkomstfrågor

Avvisade förslag till skatteförändringar i budgetpropositionen för 2026

Det är viktigt att politiken inte bortser från sitt ansvar att nå Sveriges klimatmål. Avgörande i det arbetet är bland annat att ställa om energiproduktionen. Centerpartiet vill att skatten på intäkter från vindkraft, som idag tillfaller staten, ska återföras till den kommun där vindkraftverket finns. Det ökar den lokala acceptansen och underlättar utbyggnad av vindkraftverk. Det väntas leda till att det statliga skatteintäkterna minskar med 350 miljoner kronor 2026, 450 miljoner kronor 2027 och 500 miljoner kronor 2028.

Övriga förslag som påverkar inkomstberäkningen

Centerpartiet föreslår en teknikneutral avgiftsfri anslutning av ny elproduktion till stamnätet. Detta ska i första hand bekostas direkt av Affärsverket svenska kraftnät, men i det fall oklarheter eller dröjsmål uppstår ska staten finansiera detta genom ett nytt anslag inom utgiftsområde 21. Eventuella kostnader för staten ska sedan återbetalas från Svenska kraftnäts uppbyggda flaskhalsintäkter och som förberedelse för detta finns en bedömning om intäkter under inkomsttitel 2000 på 900 miljoner kronor 2026, 1,6 miljarder 2027 och 1,9 miljarder 2028. Därtill menar Centerpartiet att möjligheten till ytterligare tariffreduktioner bör prövas för att ersätta hushåll och företag som står med höga elpriser till följd av att flaskhalsar i elnäten byggs bort i för långsam takt, vilket också gäller utbyggnaden av elproduktionen som har saktat ner betydligt under innevarande mandatperiod. En modell för sådan kompensation bör kunna genomföras betydligt mer effektivt än regeringens högkostnadsskydd alternativt att detta också får kompensation, i enlighet med vad EU-direktiv säger om prioriteringsordningen för användningen av flaskhalsintäkter, från den stora uppbyggda reserven på Svenska kraftnäts balansräkning. Därför beräknas att ytterligare 1 miljard i inkomster under inkomsttitel 2000 kommer staten till del under 2026.

Inkomstberäkning

Nedan presenteras Centerpartiets förslag till inkomstberäkning för år 2026.

Tabell 2 Inkomster

Tusental kronor

Inkomsttitel	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen
1100 Direkta skatter på arbete	808 992 340	−3 907 500
1111 Statlig inkomstskatt	69 132 050	−42 500
1115 Kommunal inkomstskatt	1 008 384 699	−3 625 000
1120 Allmän pensionsavgift	173 521 706	−900 000
1130 Artistskatt	±0	±0
1140 Skattereduktioner	−442 046 115	660 000
1200 Indirekta skatter på arbete	814 027 500	−7 377 500
1210 Arbetsgivaravgifter	800 382 003	−200 000
1240 Egenavgifter	11 968 194	−242 500
1260 Avgifter till premiepensionssystemet	−55 271 066	±0
1270 Särskild löneskatt	69 701 943	±0
1280 Nedsättningar	−13 312 716	−6 935 000
1290 Tjänstegruppliv	559 142	±0
1300 Skatt på kapital	441 787 612	1 575 000
1310 Skatt på kapital, hushåll	101 352 289	1 500 000
1320 Skatt på företagsvinster	233 081 999	75 000
1330 Kupongskatt	10 730 504	±0
1340 Avkastningsskatt	32 581 715	±0
1350 Fastighetsskatt	44 920 230	±0
1360 Stämpelskatt	12 398 180	±0
1390 Riskskatt för kreditinstitut	6 722 695	±0
1400 Skatt på konsumtion och insatsvaror	729 183 663	1 153 000
1410 Mervärdesskatt	602 172 481	±0
1420 Skatt på alkohol och tobak	31 438 744	1 136 000
1430 Energiskatt	36 062 816	37 000
1440 Koldioxidskatt	24 387 496	±0
1450 Övriga skatter på energi och miljö	4 996 189	−20 000
1470 Skatt på vägtrafik	21 400 145	±0
1480 Övriga skatter	8 725 792	±0
1500 Skatt på import	8 848 821	±0
1600 Restförda och övriga skatter	7 601 786	−100 000
1700 Avgående poster, skatter till EU	−8 848 821	±0
Offentliga sektorns skatteintäkter	2 801 592 901	−8 657 000

Inkomsttitel	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen
1800 Avgående poster, skatter till andra sektorer	-1 392 172 280	4 525 000
Statens skatteintäkter	1 409 420 621	-4 132 000
1900 Periodiseringar	10 170 029	±0
1000 Statens skatteinkomster	1 419 590 650	-4 132 000
Övriga inkomster	-44 679 988	1 900 000
2000 Inkomster av statens verksamhet	50 555 829	1 900 000
3000 Inkomster av försåld egendom	5 000 000	±0
4000 Återbetalning av lån	499 547	±0
5000 Kalkylmässiga inkomster	24 411 000	±0
6000 Bidrag m.m. från EU	35 705 428	±0
7000 Avräkningar m.m. i anslutning till skattesystemet	-160 851 792	±0
8000 Utgifter som redovisas som krediteringar på skattekonto	±0	±0
Inkomster i statens budget	1 374 910 662	-2 232 000

I nedanstående tabell presenteras Centerpartiets förslag till riktning för inkomstberäkning för nästföljande år.

Tabell 3 Inkomster 2027–2028

Miljoner kronor

Inkomsttitel	Avvikelse från regeringen	
	2027	2028
1100 Direkta skatter på arbete	-4 075	-3 875
1111 Statlig inkomstskatt	-85	-85
1115 Kommunal inkomstskatt	-3 750	-3 550
1120 Allmän pensionsavgift	-900	-900
1130 Artistskatt	±0	±0
1140 Skattereduktioner	660	660
1200 Indirekta skatter på arbete	-8 535	-14 090
1210 Arbetsgivaravgifter	-200	-100
1240 Egenavgifter	-475	-540
1260 Avgifter till premiepensionssystemet	±0	±0
1270 Särskild löneskatt	±0	±0
1280 Nedsättningar	-7 860	-13 450
1290 Tjänstegruppliv	±0	±0
1300 Skatt på kapital	1 750	1 750
1310 Skatt på kapital, hushåll	1 500	1 500
1320 Skatt på företagsvinster	250	250
1330 Kupongskatt	±0	±0

Inkomsttitel	Avvikelse från regeringen	
	2027	2028
1340 Avkastningsskatt	±0	±0
1350 Fastighetsskatt	±0	±0
1360 Stämpelskatt	±0	±0
1390 Riskskatt för kreditinstitut	±0	±0
1400 Skatt på konsumtion och insatsvaror	1 093	1 081
1410 Mervärdesskatt	±0	±0
1420 Skatt på alkohol och tobak	1 136	1 183
1430 Energiskatt	-23	-82
1440 Koldioxidskatt	±0	±0
1450 Övriga skatter på energi och miljö	-20	-20
1470 Skatt på vägtrafik	±0	±0
1480 Övriga skatter	±0	±0
1500 Skatt på import	±0	±0
1600 Restförda och övriga skatter	-100	-100
1700 Avgående poster, skatter till EU	±0	±0
Offentliga sektorns skatteintäkter	-9 867	-15 234
1800 Avgående poster, skatter till andra sektorer	4 650	4 450
Statens skatteintäkter	-5 217	-10 784
1900 Periodiseringar	±0	±0
1000 Statens skatteinkomster	-5 217	-10 784
Övriga inkomster	1 600	1 900
2000 Inkomster av statens verksamhet	1 600	1 900
3000 Inkomster av försåld egendom	±0	±0
4000 Återbetalning av lån	±0	±0
5000 Kalkylmässiga inkomster	±0	±0
6000 Bidrag m.m. från EU	±0	±0
7000 Avräkningar m.m. i anslutning till skattesystemet	±0	±0
8000 Utgifter som redovisas som krediteringar på skattekonto	±0	±0
Inkomster i statens budget	-3 617	-8 884

Utgifter

I detta avsnitt redovisas Centerpartiets förslag till förändringar, jämfört med vad som föreslås i budgetpropositionen för 2026, vad gäller utgifter. Det faktum att budgetmotionen uttrycks i termer av skillnader jämfört med förslaget i budgetpropositionen innebär att en frånvaro av förslag till förändring innebär ett accepterande av förslagen i propositionen. I tabellen nedan presenteras Centerpartiets förslag till utgiftsramar för år 2026.

Tabell 4 Förslag till utgiftsramar 2026

Tusental kronor

Utgiftsområde		Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen
1	Rikets styrelse	21 614 324	–1 288 600
2	Samhällsekonomi och finansförvaltning	22 038 701	–6 500
3	Skatt, tull och exekution	15 511 898	–436 700
4	Rättsväsendet	94 743 980	49 550
5	Internationell samverkan	2 547 401	–2 000
6	Försvar och samhällets krisberedskap	225 022 485	182 000
7	Internationellt bistånd	43 652 932	1 089 000
8	Migration	13 524 360	–1 603 600
9	Hälsovård, sjukvård och social omsorg	127 707 301	–440 007
10	Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning	121 994 196	123 800
11	Ekonomisk trygghet vid ålderdom	59 321 791	–4 400
12	Ekonomisk trygghet för familjer och barn	104 228 329	–2 500 000
13	Integration och jämställdhet	5 866 226	293 600
14	Arbetsmarknad och arbetsliv	91 162 652	–15 870 100
15	Studiestöd	35 787 594	17 300
16	Utbildning och universitetsforskning	106 936 696	2 244 000
17	Kultur, medier, trossamfund och fritid	17 337 204	769 300
18	Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik	1 775 128	–8 800
19	Regional utveckling	4 874 201	2 000
20	Klimat, miljö och natur	19 625 341	4 574 600
21	Energi	7 939 815	582 600
22	Kommunikationer	106 704 772	1 373 800
23	Areella näringar, landsbygd och livsmedel	22 566 654	329 500
24	Näringsliv	8 955 115	1 055 300
25	Allmänna bidrag till kommuner	180 723 354	4 439 000
26	Statsskuldsräntor m.m.	26 955 200	±0
27	Avgiften till Europeiska unionen	54 199 851	±0
Summa utgiftsområden		1 543 317 501	–5 035 357
Minskning av anslagsbehållningar inkl. SSR		–16 242 000	±0
Summa utgifter		1 527 075 501	–5 035 357
Riksgäldskontorets nettoutlåning		16 813 000	±0
Kassamässig korrigering		–1 639 000	±0
Summa		1 542 249 501	–5 035 357

I tabellen nedan presenteras Centerpartiets förslag till inriktning av utgiftsramar nästföljande år.

Tabell 5 Förslag till utgiftsramar 2027–2028

Miljoner kronor

Utgiftsområde		Avvikelse från regeringen	
		2027	2028
1	Rikets styrelse	–1 513	–1 698
2	Samhällsekonomi och finansförvaltning	2	–15
3	Skatt, tull och exekution	–560	–540
4	Rättsväsendet	5	–78
5	Internationell samverkan	–3	–5
6	Försvar och samhällets krisberedskap	±0	±0
7	Internationellt bistånd	2 482	3 473
8	Migration	–1 154	–1 235
9	Hälsovård, sjukvård och social omsorg	13	185
10	Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning	780	807
11	Ekonomisk trygghet vid ålderdom	–7	–11
12	Ekonomisk trygghet för familjer och barn	–2 425	–2 600
13	Integration och jämställdhet	667	871
14	Arbetsmarknad och arbetsliv	–14 323	–15 263
15	Studiestöd	7	–4
16	Utbildning och universitetsforskning	1 694	1 430
17	Kultur, medier, trossamfund och fritid	760	896
18	Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik	–20	–32
19	Regional utveckling	2	2
20	Klimat, miljö och natur	5 130	4 623
21	Energi	1 493	2 203
22	Kommunikationer	1 719	376
23	Areella näringar, landsbygd och livsmedel	415	293
24	Näringsliv	1 047	1 037
25	Allmänna bidrag till kommuner	3 318	3 368
26	Statsskuldsräntor m.m.	±0	±0
27	Avgiften till Europeiska unionen	±0	±0
Summa utgiftsområden		–471	–1 918
Minskning av anslagsbehållningar inkl. SSR		±0	±0
Summa utgifter		–471	–1 918
Riksgäldskontorets nettoutlåning		±0	±0
Kassamässig korrigerering		±0	±0
Summa		–471	–1 918

Utgifter per utgiftsområde

I tabellerna nedan återfinns utgifter för planperioden för respektive utgiftsområde.

För en fullständig beskrivning av Centerpartiets politik för respektive område hänvisas till utgiftsområdesmotionen för respektive utgiftsområde.

Avvikelser gentemot regeringen för utgiftsområde 1 Rikets styrelse

Miljoner kronor

Ramanslag	Avvikelse från regeringen		
	2026	2027	2028
1:1 Kungliga hov- och slottsstaten	-1	-2	-3
2:1 Riksdagens ledamöter och partier m.m.	-3	-6	-9
2:2 Riksdagens förvaltningsanslag	-5	-10	-15
2:4 Riksdagens ombudsmän (JO)	-1	-1	-2
2:5 Riksrevisionen	-2	-4	-6
3:1 Sametinget	-0	-1	-1
4:1 Regeringskansliet m.m.	-1 201	-1 388	-1 538
5:1 Länsstyrelserna m.m.	-75	-146	-167
6:2 Justitiekanslern	3	49	49
6:3 Integritetsskyddsmyndigheten	-1	-2	-3
6:4 Valmyndigheten	-1	-2	-2
6:6 Institutet för mänskliga rättigheter	-0	-0	-1
8:2 Mediemyndigheten	-0	-1	-1
Summa	-1 289	-1 513	-1 698

Centerpartiet avvisar regeringens ytterligare utökning för ett ”fullföljande av reform-agendan”, vilket minskar anslagen inom 4:1 med 300 miljoner kr årligen 2026–2028. Centerpartiet instämmer i att Sverige behöver rusta sig bättre för det nya säkerhetsläget och accepterar ökade resurser för detta, men vi delar inte regeringens uppfattning att detta och regeringens andra politiska prioriteringar kräver så stora tillskott till Regeringskansliet. Därför minskar anslagen under 4:1 med 350 miljoner årligen 2026–2028. Centerpartiet satsar på en effektivare kontorsanvändning, vilket minskar anslagen under 4:1 med 500 miljoner 2026, 650 miljoner 2027 och 750 miljoner kr 2028. Centerpartiet satsar på myggbekämpning, vilket ökar anslagen under 5:1 med 5 miljoner kr årligen 2026–2028. Centerpartiet avvisar regeringens satsning på miljötillstånd för ny kärnkraft, vilket minskar anslagen under 5:1 med 10 miljoner kr 2026 och 15 miljoner kr årligen 2027–2028. Centerpartiet satsar på en effektivare kontorsanvändning, vilket minskar anslagen under 5:1 med 50 miljoner 2026 och 100 miljoner kr årligen 2027–2028. Anslagen ökar under 6:2 med 3 miljoner 2026 och 50 miljoner kr årligen 2027–2028 eftersom Centerpartiet satsar på skadestånd vid röjd skyddad identitet. Till följd av ett större produktivitetsavdrag sänker Centerpartiet den pris- och löneomräkning som görs avseende myndigheternas förvaltningsanslag och investeringsanslag med 25 procent, vilket får effekt på samtliga myndigheter.

Avvikelser gentemot regeringen för utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning

Miljoner kronor

Ramanslag	Avvikelse från regeringen		
	2026	2027	2028
1:1 Kammarkollegiet	-11	-11	-12
1:5 Finanspolitiska rådet	-0	-0	0
1:6 Konjunkturinstitutet	-0	-1	-1
1:7 Statskontoret	-1	-2	-3
1:8 Statistiska centralbyrån	-3	-6	-10
1:10 Finansinspektionen	-29	-33	-37
1:11 Riksgäldskontoret	-5	-9	-11
1:12 Bokföringsnämnden	-0	-0	-0
1:14 Statens servicecenter	46	68	63
1:16 Upphandlingsmyndigheten	-0	-1	-1
1:17 Utbetalningsmyndigheten	-1	-2	-2
Summa	-6	2	-15

Till följd av ett större produktivitetsavdrag sänker Centerpartiet den pris- och löneomräkning som görs avseende myndigheternas förvaltningsanslag och investeringsanslag med 25 procent, vilket får effekt på samtliga myndigheter. Centerpartiet ökar anslagen till Finansinspektionen med en satsning på 24 miljoner för förstärkt tillsyn. Centerpartiets satsning är hälften av regeringens, vilket minskar anslagen under 1:10 med 25 miljoner årligen 2026–2028. Till följd av sänkningen i pris- och löneomräkningen minskar anslagen under 1:10 med 4 miljoner 2027, 8 miljoner 2027 och 12 miljoner 2028. Anslagen under 1:11 minskar med 4 miljoner 2026, 6 miljoner årligen 2027–2028 till följd av att Centerpartiet avvisar regeringens satsningar på genomförande av Kärnkraftsprövningsutredningens förslag. Anslagen under 1:11 minskar med 1 miljon 2026, 3 miljoner 2027 och 5 miljoner 2028 till följd av sänkningen av pris- och löneomräkningen. Centerpartiet satsar på servicekontoren i hela landet för att undvika fler nedläggningar av lokala kontor och ökar anslagen under 1:14 med 50 miljoner 2026 och 75 miljoner årligen 2027–2028. Anslagen under 1:14 minskar med 4 miljoner 2026, 7 miljoner 2027 och 12 miljoner 2028 till följd av sänkningen av pris- och löneomräkningen.

Avvikelser gentemot regeringen för utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution

Miljoner kronor

Ramanslag	Avvikelse från regeringen		
	2026	2027	2028
1:1 Skatteverket	-374	-481	-433
1:2 Tullverket	-50	-58	-73
1:3 Kronofogdemyndigheten	-12	-21	-33
Summa	-437	-560	-540

Anslag 1:1 föreslås minska med 205 miljoner kronor under 2026, samt med 226 miljoner 2027 och 130 miljoner 2028, i och med att Centerpartiet avvisar regeringens tidigare förslag om en folkräkning. Till följd av effektivare kontorsanvändning minskar anslagen under 1:1 med 100 miljoner 2026 och 150 miljoner årligen 2027–2028. Centerpartiet vill inrätta den nya myndigheten Ekokrim. Till följd av det minskar anslagen under 1:1 med 25 miljoner årligen 2026–2028 eftersom Ekokrim ersätter regeringens satsning på finansiellt underrättelsecentrum och förstärkning i arbetet mot organiserad brottslighet. Anslag 1:2 föreslås minska med 30 miljoner kr 2026, samt med 25 miljoner kr årligen 2027–2028, i och med att Centerpartiet avvisar den nya vapenlagen. Till följd av ett större produktivitetsavdrag sänker Centerpartiet den pris- och löneomräkning som görs avseende myndigheternas förvaltningsanslag och investeringsanslag med 25 procent, vilket får effekt på samtliga myndigheter.

Avvikelser gentemot regeringen för utgiftsområde 4 Rättsväsendet

Miljoner kronor

Ramanslag	Avvikelse från regeringen		
	2026	2027	2028
1:1 Polismyndigheten	–261	–127	–10
1:2 Säkerhetspolisen	–9	–12	–14
1:3 Åklagarmyndigheten	–5	–6	–8
1:4 Ekobrottsmyndigheten	–609	–1 252	–1 283
1:5 Sveriges Domstolar	–2	–5	–13
1:6 Kriminalvården	–11	–159	–347
1:7 Brottsförebyggande rådet	–0	–0	–0
1:8 Rättsmedicinalverket	–0	–1	–1
1:11 Rättsliga biträden m.m.	–3	–5	–5
1:14 Bidrag till brottsförebyggande arbete	250	250	250
99:1 Ekokrim – inrättande av ny myndighet	700	1 322	1 353
Summa	50	5	–78

Centerpartiet är positivt inställt till regeringens förstärkning av rättsväsendet, men menar att resursökningarna hittills inte gett de resultat de borde. Därför föreslår Centerpartiet att medel omfördelas inom Polismyndigheten så att grunduppdraget, inklusive hanteringen av våldet mot kvinnor och barn, mängdbrotten och en närvarande polis i hela landet, kan genomföras. För detta avsätter Centerpartiet under 1:1 Polismyndigheten 500 miljoner kronor årligen under 2026–2028 och anser att detta bör finansieras genom omprioriteringar inom Polismyndigheten med samma belopp under samma period. Centerpartiet vill införa ”first responder”-drönare på landsbygden för att stärka den polisiära närvaron. Detta ökar anslagen under 1:1 med 100 miljoner kr årligen 2026–2028. Vi satsar även på avhopparverksamhet, med särskilt fokus på barn och unga, samt särskilt på kvinnor, vilket ökar anslagen under 1:1 med 50 miljoner kr årligen 2026–2028. Vi avvisar regeringens tvångsinlösen av halvautomatiska vapen. Det minskar stödet till Ukraina, vilket vi anser är fel. Därmed minskar anslagen under 1:1 med 110 miljoner kr 2026, 55 miljoner kr 2027 och 110 miljoner kr 2028.

Centerpartiet vill inrätta en ny myndighet för att bekämpa den kriminella ekonomin: Ekobrottsmyndigheten. För detta införs ett nytt anslag, 99:1 Ekobrottsmyndigheten – inrättande av ny myndighet, vilken har anslag om 700 miljoner kr 2026, 1 322 miljoner kr 2027 och 1 353 kr 2028.

Denna nya myndighet ersätter Ekobrottsmyndigheten, vilket minskar anslagen under 1:4 med 609 miljoner kr 2026, 1 252 miljoner kr 2027 och 1 283 miljoner kr 2028.

Centerpartiet avvisar regeringens förslag om miljötillstånd för ny kärnkraft, vilket minskar anslagen under 1:5 med 4 miljoner kr 2026, 8 miljoner kr 2027 och 10 miljoner kr 2028. Vi avvisar regeringens sänkning av straffbarhetsåldern, vilket minskar anslagen under 1:6 med 11 miljoner kr 2026, 159 miljoner kr 2027 och 347 miljoner kr 2028. Det minskar även anslagen under 1:11 med 1 miljon kr 2026, och 3 miljoner kr årligen 2027–2028. Centerpartiet avvisar även straffrättsliga åtgärder mot tjänstefel, vilket minskar anslagen under 1:11 med 1 miljon kr 2026 och 3 miljoner kr årligen 2027–2028. Centerpartiet satsar på att öka det brottsförebyggande arbetet genom att öka antalet vuxna på gator och torg i utsatta områden. Detta ökar anslagen under 1:14 med 250 miljoner kr årligen 2026–2028.

För att få till snabbare tillståndsprocesser skjuter Centerpartiet till 10 miljoner årligen till Sveriges Domstolar. Till följd av ett större produktivitetsavdrag sänker Centerpartiet den pris- och löneomräkning som görs avseende myndigheternas förvaltningsanslag och investeringsanslag med 25 procent, vilket får effekt på samtliga myndigheter.

Avvikelser gentemot regeringen för utgiftsområde 5 Internationell samverkan

Miljoner kronor

Ramanslag	Avvikelse från regeringen		
	2026	2027	2028
1:2 Freds- och säkerhetsfrämjande verksamhet	–0	–1	–1
1:3 Inspektionen för strategiska produkter	–1	–1	–2
1:4 Svenska institutet	–1	–1	–1
Summa	–2	–3	–5

Till följd av ett större produktivitetsavdrag sänker Centerpartiet den pris- och löneomräkning som görs avseende myndigheternas förvaltningsanslag och investeringsanslag med 25 procent, vilket får effekt på samtliga myndigheter.

Avvikelser gentemot regeringen för utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap

Miljoner kronor

Ramanslag	Avvikelse från regeringen		
	2026	2027	2028
1:1 Förbandsverksamhet och beredskap	15	165	215
1:14 Stöd till Ukraina	275	±0	±0
3:1 Strålsäkerhetsmyndigheten	–108	–165	–215
Summa	182	±0	±0

Centerpartiet satsar på inrättandet av ett cyberhemvärn, vilket ökar anslagen under 1:1 med 15 miljoner årligen 2026–2028. Regeringen minskar anslagen under 1:14 Stöd till Ukraina för tvångsinlösen av vissa vapen i Sverige. Centerpartiet avvisar detta, vilket ökar anslagen under 1:14 Stöd till Ukraina med 275 miljoner kr 2026. Centerpartiet avvisar regeringens paket för genomförande av Kärnkraftsprövningsutredningens förslag, vilket minskar anslagen under 3:1 med 108 miljoner kr 2026, 165 miljoner 2027 och 215 miljoner 2028.

Avvikelser gentemot regeringen för utgiftsområde 7 Internationellt bistånd

Miljoner kronor

Ramanslag	Avvikelse från regeringen		
	2026	2027	2028
1:1 Bistandsverksamhet	1 100	2 500	3 500
1:2 Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete (Sida)	-10	-15	-24
1:3 Nordiska Afrikainstitutet	-0	-0	-0
1:4 Folke Bernadotteakademin	-1	-2	-3
1:6 Utvärdering av internationellt bistånd	-0	-0	-0
Summa	1 089	2 482	3 473

Centerpartiet vill återställa biståndet till 1 % av BNI, därför ökar anslagen till 1:1 med 1,1 miljarder 2026, 2,5 miljarder 2027 och 3,5 miljarder 2028. Till följd av ett större produktivitetsavdrag sänker Centerpartiet den pris- och löneomräkning som görs avseende myndigheternas förvaltningsanslag och investeringsanslag med 25 procent, vilket får effekt på samtliga myndigheter.

Avvikelser gentemot regeringen för utgiftsområde 8 Migration

Miljoner kronor

Ramanslag	Avvikelse från regeringen		
	2026	2027	2028
1:1 Migrationsverket	-125	-196	-273
1:3 Migrationspolitiska åtgärder	-1 475	-950	-950
1:4 Domstolsprövning i utlänningsmål	-4	-8	-12
Summa	-1 604	-1 154	-1 235

Centerpartiet avvisar den mycket stora höjningen av återvändningsbidraget från 10 000 kr per person till 340 000 kr per person, vilket innebär lägre utgifter om 1,475 miljarder kronor 2026, 950 miljoner kronor 2027 och 950 miljoner kronor 2028. Till följd av ett större produktivitetsavdrag sänker Centerpartiet den pris- och löneomräkning som görs avseende myndigheternas förvaltningsanslag och investeringsanslag med 25 procent, vilket får effekt på samtliga myndigheter. Till följd av effektivare kontorsanvändning minskar anslagen under 1:1 med 100 miljoner 2026, 150 miljoner 2027 och 200 miljoner 2028.

Avvikelser gentemot regeringen för utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg

Miljoner kronor

Ramanslag	Avvikelse från regeringen		
	2026	2027	2028
1:1 Socialstyrelsen	45	42	38
1:2 Statens beredning för medicinsk och social utvärdering	-0	-1	-1
1:3 Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket	-1	-2	-3
1:5 Bidrag för läkemedelsförmånerna	50	100	100
1:6 Bidrag till folkhälsa och sjukvård	3 075	3 200	2 600
1:9 Läkemedelsverket	-1	-2	-3
1:10 E-hälsomyndigheten	74	73	72

Ramanslag	Avvikelse från regeringen		
	2026	2027	2028
1:11 Prestationsbundna insatser för att korta vårdköerna	-2 600	-2 600	-2 000
1:12 Inspektionen för vård och omsorg	-4	-8	-13
1:13 Myndigheten för vård- och omsorgsanalys	-0	-0	-1
2:1 Folkhälsomyndigheten	-3	-5	-8
2:6 Stöd till främjande av en aktiv och meningsfull fritid för barn och unga	-792	-792	-792
2:7 Stöd för att förebygga ohälsa och ensamhet bland äldre	-100	-100	-100
3:1 Myndigheten för delaktighet	-0	-1	-1
4:1 Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd	-68	-69	-70
4:4 Kostnader för statlig assistansersättning	135	135	135
4:5 Stimulansbidrag och åtgärder inom äldreområdet	100	200	400
4:6 Statens institutionsstyrelse	1	-7	-17
4:7 Bidrag till utveckling av socialt arbete m.m.	-350	-150	-150
5:1 Barnombudsmannen	-0	-0	-0
6:1 Forskningsrådet för hälsa, arbetsliv och välfärd: Förvaltning	-0	-0	-1
Summa	-440	13	185

Centerpartiet ökar resurserna till Socialstyrelsen för att införliva Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd, vilket ökar anslagen under 1:1 med 50 miljoner kr årligen 2026–2028. Anslagen under 4:1 minskar med 68 miljoner kr 2026, 69 miljoner kr 2027 och 70 miljoner kr 2028. Centerpartiet vill att tillgången till nya särläkemedel ska öka, vilket ökar anslagen under 1:5 med 50 miljoner kr 2026 och 100 miljoner kr årligen 2027–2028. Regeringens satsning på prestationsbundna insatser för att korta vårdköerna har inte haft någon effekt och Centerpartiet minskar därmed anslagen under 1:11 med 2 600 miljoner kr årligen 2026–2027 och 2 000 miljoner kr 2028. Regeringens satsning på stöd till nära vård i lands- och glesbygd är samma satsning som i förra årets budget. Denna har inte uppfyllt sitt syfte, så Centerpartiet avfärdar detta med ett eget förslag och satsning på en ny vårdform för primärvård på landsbygden. Det minskar anslagen under 1:6 med 300 miljoner kronor årligen 2026–2028. Centerpartiet satsar istället på en välfungerande primärvård, främst i glesbygd, vilket ökar anslagen under 1:6 med 2 000 miljoner kr årligen 2026–2028. Vi satsar även på att antalet platser för ST-läkare ska bli fler, vilket ökar anslagen under 1:6 med 950 miljoner kr årligen 2026–2028. Regeringen satsar 125 miljoner kr 2026 på ökade incitament för implementering av nationell vårdförmedling. Centerpartiet avvisar denna satsning, vilket minskar anslagen under 1:6 med motsvarande belopp. Regeringen minskar anslagen till kvinnors vård, vilket Centerpartiet anser är fel. Vi har en egen satsning för att stärka mödrahälsovård, förlossningsvård och kvinnors hälsa, vilket ökar anslagen under 1:6 med 600 miljoner kr årligen 2026–2027. Centerpartiet vill införa en jämförelsetjänst för kortare väntetider och högre tillgänglighet i vården, vilket ökar anslagen under 1:10 med 75 miljoner kr årligen 2026–2028. Centerpartiet avvisar det så kallade fritidskortet till förmån för mer effektiva satsningar direkt på föreningslivet och civilsamhället, vilket minskar anslagen under 2:6 med 792 miljoner kr årligen 2026–2028. Centerpartiet avvisar regeringens förslag om stöd för att förebygga ohälsa och ensamhet bland äldre, vilket minskar anslagen under 2:7 med 100 miljoner kr årligen 2026–2028. Detta är till förmån för en egen och större satsning på äldreboendegaranti för de över 85 år, vilket

ökar anslagen under 4:5 med 100 miljoner kr 2026, 200 miljoner kr 2027 och 400 miljoner kr 2028. Centerpartiet vill höja schablonen för assistansersättningen, vilket ökar anslagen under 4:4 med 135 miljoner kr årligen 2026–2028. Centerpartiet prioriterar om i tidigare anslagsökningar under 4:7 för att finansiera andra prioriterade reformer inklusive fler vuxna på gator och torg, vilket minskar anslagen med 350 miljoner kr årligen 2026–2028. Centerpartiet satsar på ett utslussningsprogram för frihetsberövade barn och unga och avsätter 4 miljoner för att förbereda detta under 2026 och 4 miljoner för en nationell strategi för att förebygga och bekämpa våld mot barn. Samtidigt avvisas medlen för vissa verktyg utan samtycke, vilket minskar samma anslag 4:7 med 8 miljoner 2026. Därutöver satsar Centerpartiet på att införa traumascreening för barn från 2027 vilket innebär ökade anslag om 50 miljoner per år därefter, utökade hembesöksprogram från 2027 vilket innebär ökade anslag om 100 miljoner per år därefter och att införa utslussningsprogrammet för frihetsberövade barn och unga vilket innebär ökade anslag om 50 miljoner per år därefter. Till följd av ett större produktivitetsavdrag sänker Centerpartiet den pris- och löneomräkning som görs avseende myndigheternas förvaltningsanslag och investeringsanslag med 25 procent, vilket får effekt på samtliga myndigheter.

Avvikelser gentemot regeringen för utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning

Miljoner kronor

Ramanslag	Avvikelse från regeringen		
	2026	2027	2028
1:2 Aktivitets- och sjukersättningar m.m.	–300	–300	–300
2:1 Försäkringskassan	–426	–619	–692
2:2 Inspektionen för socialförsäkringen	–0	–1	–1
99:1 Ersättning för höga sjuklönekostnader	850	1 700	1 800
Summa	124	780	807

Centerpartiet återinför det högkostnadsskydd som regeringen slopade sista juni 2024. Till följd av det tillför Centerpartiet ett nytt anslag, ”99:1 Ersättning för höga sjuklönekostnader”, som får ett anslag om 850 miljoner kr 2026, 1,7 miljarder 2027 och 1,8 miljarder 2028. Centerpartiet anser att regeringens satsning på kvalificering till välfärden bör kunna genomföras inom ram, så anslagen under 2:1 minskar med 194 miljoner kr 2027 och 203 miljoner kr 2028. Centerpartiet anser också att stärkt högkostnadsskydd för tandvård kan finansieras delvis inom ram, så anslagen under 2:1 minskar på grund av det med 25 miljoner 2026, 30 miljoner 2027 och 40 miljoner 2028. Centerpartiet anser att regeringens AI-satsning för offentlig verksamhet bör ha Skatteverket som huvudansvarig, vilket minskar anslagen under 2:1 med 50 miljoner kr årligen 2026–2028. Centerpartiet satsar på effektivare kontorsanvändning, vilket minskar anslagen under 2:1 med 150 miljoner 2026 och 200 miljoner årligen 2027–2028. Centerpartiet avvisar flyktingundantag i aktivitets- och sjukersättningen, vilket minskar anslagen under 1:2 med 300 miljoner årligen 2026–2028. För att finansiera prioriterade reformer minskas ökningen av Försäkringskassans förvaltningsanslag något, med 150 miljoner 2026, 50 miljoner årligen 2027–2028. Till följd av ett större produktivitetsavdrag sänker Centerpartiet den pris- och löneomräkning som görs avseende myndigheternas förvaltningsanslag och investeringsanslag med 25 procent, vilket får effekt på samtliga myndigheter.

Avvikelser gentemot regeringen för utgiftsområde 11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom

Miljoner kronor

Ramanslag	Avvikelse från regeringen		
	2026	2027	2028
2:1 Pensionsmyndigheten	–4	–7	–11
Summa	–4	–7	–11

Till följd av ett större produktivitetsavdrag sänker Centerpartiet den pris- och löneomräkning som görs avseende myndigheternas förvaltningsanslag och investeringsanslag med 25 procent, vilket får effekt på samtliga myndigheter.

Avvikelser gentemot regeringen för utgiftsområde 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn

Miljoner kronor

Ramanslag	Avvikelse från regeringen		
	2026	2027	2028
1:1 Barnbidrag	–2 400	–2 400	–2 400
1:2 Föräldraförsäkring	–200	–125	–300
1:8 Bostadsbidrag	100	100	100
Summa	–2 500	–2 425	–2 600

Centerpartiet vill att flerbarnstillägget slopas för barn två. Det minskar anslagen till 1:1 med 1,3 miljarder kr årligen 2026–2028. Centerpartiet föreslår även att flerbarnstillägget halveras från och med barn 3, vilket minskar anslagen till 1:1 med 1 100 miljarder kr årligen 2026–2028. Centerpartiet föreslår ett borttagande av dagar på lägstanivån i föräldraförsäkringen, vilket medför minskade utgifter under anslag 1:2 med 200 miljoner kr 2026, 125 miljoner 2027 och 300 miljoner 2028. Till följd av en reviderad modell för a-kassan beräknas kostnaderna för bostadsbidrag öka, vilket reflekteras under anslag 1:8 som ökar med 100 miljoner årligen 2026–2028.

Avvikelser gentemot regeringen för utgiftsområde 13 Integration och jämställdhet

Miljoner kronor

Ramanslag	Avvikelse från regeringen		
	2026	2027	2028
1:2 Kommunersättning vid flyktmottagande	180	550	750
2:1 Diskrimineringsombudsmannen	–1	–1	–2
3:1 Särskilda jämställdhetsåtgärder	115	120	125
3:2 Jämställdhetsmyndigheten	–1	–1	–2
Summa	294	667	871

Centerpartiet vill öka antalet kvotflyktingar till 5 000 igen, därför ökar anslagen under 1:2 med 180 miljoner 2026, 550 miljoner 2027 och 750 miljoner 2028. Centerpartiet prioriterar delvis andra reformer än regeringens för att komma åt HRV, vilket minskar anslagen under 3:1 med 50 miljoner årligen 2026–2028. Centerpartiet satsar på att rikta insatser mot elevhälsan via Skolverket för att informera flickor och stötta dem att delta fullt ut i undervisningen under menstruation, vilket ökar anslagen under 3:1 med 5 miljoner årligen 2026–2028. Centerpartiet vill införa exitprogram för unga kvinnor i prostitution, vilket ökar anslagen under 3:1 med 10 miljoner 2026, 15 miljoner 2027 och

20 miljoner 2028. Centerpartiet satsar på skyddade boenden, vilket ökar anslagen under 3:1 med 50 miljoner årligen 2026–2028. Centerpartiet vill införa lämnaprogram och lämnapeng för våldsutsatta i nära relation, vilket ökar anslagen till 3:1 med 100 miljoner årligen 2026–2028. Totalt ökar anslagen under 3:1 med 115 miljoner 2026, 120 miljoner 2027 och 125 miljoner 2028. Till följd av ett större produktivitetsavdrag sänker Centerpartiet den pris- och löneomräkning som görs avseende myndigheternas förvaltningsanslag och investeringsanslag med 25 procent, vilket får effekt på samtliga myndigheter.

Avvikelser gentemot regeringen för utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv

Miljoner kronor

Ramanslag	Avvikelse från regeringen		
	2026	2027	2028
1:1 Arbetsförmedlingens förvaltningskostnader	–2 034	–2 066	–2 105
1:2 Bidrag till arbetslöshetsersättning och ersättningar till deltagare i arbetsmarknadspolitiska insatser	–12 330	–10 980	–11 700
1:3 Kostnader för arbetsmarknadspolitiska program och insatser	1 010	1 250	1 080
1:4 Lönebidrag och Samhall m.m.	–2 500	–2 500	–2 500
1:6 Rådet för Europeiska socialfonden i Sverige	–1	–1	–2
1:8 Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering	–0	–0	–1
1:9 Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen	–0	–1	–1
2:1 Arbetsmiljöverket	–14	–23	–32
2:2 Arbetsdomstolen	–0	–0	–0
2:4 Medlingsinstitutet	–0	–1	–1
Summa	–15 870	–14 323	–15 263

I den situation som Sverige är i, med en arbetslöshet som stiger och väntas ligga kvar på en hög nivå, så är det viktigt att prioritera resurser till att bryta utanförskapet. Centerpartiet vill införa ett obligatoriskt nystartsår och avsätter 500 miljoner per år för detta under 2026–2028. Detta följs också av sänkningar av arbetsgivaravgifter på ingångslöner, vilket ökar efterfrågan på arbetskraft genom sänkta kostnader för att anställa. För att finansiera Centerpartiets politik för att få fler personer i arbete dras stödet till Samhall, under anslag 1:4, ner med 2 500 miljoner årligen och Arbetsförmedlingens förvaltningsanslag justeras utifrån historisk medelsanvändning och genom att prioritera effektiva arbetsmarknadsåtgärder, vilket får en effekt om 2 000 miljoner årligen 2026–2028. Centerpartiets modell för a-kassan innebär minskade utgifter inom anslag 1:2 motsvarande 14 300 miljoner 2026, 13 700 miljoner 2027 och samma belopp 2028. I samband med dessa utgiftsminskningar minskar inkomsterna till ålderspensionssystemet om 2 000 miljoner kronor 2026, 1 900 miljoner kronor 2027 och 1 500 miljoner kronor 2028, medan kommunerna kompenseras för uteblivna skatteintäkter under UO25. Centerpartiet vill återställa beviskravet vid dag 365 i sjukförsäkringen, vilket väntas öka utgifterna under 1:2 med 1 900 miljoner 2026, 2 500 miljoner 2027 och 1 700 miljoner 2028, samt med 500 miljoner 2026, 700 miljoner 2027 och 500 miljoner 2028. Centerpartiet vill öka antalet kvotflyktingar till 5 000 igen, därför ökar anslagen under 1:2 med 70 miljoner 2026, 220 miljoner 2027 och 300 miljoner 2028 och under 1:3 med 10 miljoner 2026, 50 miljoner 2027 och 80 miljoner 2028. Till följd av ett större

produktivitetsavdrag sänker Centerpartiet den pris- och löneomräkning som görs avseende myndigheternas förvaltningsanslag och investeringsanslag med 25 procent, vilket får effekt på samtliga myndigheter. Till följd av effektivare kontorsanvändning minskar anslagen under 2:1 med 10 miljoner 2026, 15 miljoner 2027 och 20 miljoner 2028.

Avvikelser gentemot regeringen för utgiftsområde 15 Studiestöd

Miljoner kronor

Ramanslag	Avvikelse från regeringen		
	2026	2027	2028
1:2 Studiemedel	28	28	28
1:7 Centrala studiestödsnämnden	-11	-21	-32
1:8 Överklagandenämnden för studiestöd	-0	-0	-0
Summa	17	7	-4

Centerpartiet vill förstärka satsningen på nationella yrkesprogram, vilket ökar anslagen till 1:2 med 11 miljoner. Centerpartiet vill förstärka satsningen på yrkeshögskolor, vilket ökar anslagen till 1:2 med 17 miljoner årligen 2026–2028. Totalt ökar anslagen under 1:2 med 28,3 miljoner 2026. Till följd av ett större produktivitetsavdrag sänker Centerpartiet den pris- och löneomräkning som görs avseende myndigheternas förvaltningsanslag och investeringsanslag med 25 procent, vilket får effekt på samtliga myndigheter.

Avvikelser gentemot regeringen för utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning

Miljoner kronor

Ramanslag	Avvikelse från regeringen		
	2026	2027	2028
1:1 Statens skolverk	-88	-67	-51
1:2 Statens skolinspektion	2	-1	-4
1:3 Specialpedagogiska skolmyndigheten	16	13	8
1:4 Sameskolstyrelsen	-0	-0	-1
1:5 Utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet	-3 628	-2 863	-3 363
1:7 Maxtaxa i förskola, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet samt kvalitetshöjande åtgärder inom förskola	-4 386	-4 686	-4 686
1:11 Skolforskningsinstitutet	3	3	2
1:15 Statligt stöd för stärkt kunskapsutveckling	-9 365	-7 583	-6 623
1:17 Statligt stöd till vuxenutbildning	200	250	250
1:18 Myndigheten för yrkeshögskolan	-1	-2	-2
1:19 Statligt stöd till yrkeshögskoleutbildning	49	49	49
2:1 Universitetskanslersämbetet	-1	-2	-2
2:2 Universitets- och högskolerådet	-89	-97	-140
2:3 Uppsala universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	-10	-17	-26
2:4 Uppsala universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	-12	-20	-30
2:5 Lunds universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	-12	-20	-30

Ramanslag	Avvikelse från regeringen		
	2026	2027	2028
2:6 Lunds universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	-12	-20	-31
2:7 Göteborgs universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	-12	-19	-30
2:8 Göteborgs universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	-9	-15	-22
2:9 Stockholms universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	-10	-16	-25
2:10 Stockholms universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	-9	-15	-23
2:11 Umeå universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	-8	-13	-20
2:12 Umeå universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	-6	-10	-16
2:13 Linköpings universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	-9	-14	-22
2:14 Linköpings universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	-5	-9	-14
2:15 Karolinska institutet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	-4	-7	-10
2:16 Karolinska institutet: Forskning och utbildning på forskarnivå	-9	-15	-22
2:17 Kungl. Tekniska högskolan: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	-6	-11	-17
2:18 Kungl. Tekniska högskolan: Forskning och utbildning på forskarnivå	-9	-16	-24
2:19 Luleå tekniska universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	-4	-6	-10
2:20 Luleå tekniska universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	-2	-4	-6
2:21 Karlstads universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	-4	-6	-10
2:22 Karlstads universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	-1	-2	-4
2:23 Linnéuniversitetet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	-6	-10	-15
2:24 Linnéuniversitetet: Forskning och utbildning på forskarnivå	-2	-3	-5
2:25 Örebro universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	-4	-7	-11
2:26 Örebro universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	-2	-3	-4
2:27 Mittuniversitetet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	-3	-5	-8
2:28 Mittuniversitetet: Forskning och utbildning på forskarnivå	-1	-2	-4
2:29 Malmö universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	-5	-9	-14
2:30 Malmö universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	-1	-2	-4

Ramanslag	Avvikelse från regeringen		
	2026	2027	2028
2:31 Mälardalens universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	-3	-6	-9
2:32 Mälardalens universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	-1	-2	-4
2:33 Blekinge tekniska högskola: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	-1	-2	-4
2:34 Blekinge tekniska högskola: Forskning och utbildning på forskarnivå	-0	-1	-1
2:35 Stockholms konstnärliga högskola: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	-1	-2	-3
2:36 Stockholms konstnärliga högskola: Forskning och utbildning på forskarnivå	-0	-0	-1
2:37 Gymnastik- och idrottshögskolan: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	-1	-1	-2
2:38 Gymnastik- och idrottshögskolan: Forskning och utbildning på forskarnivå	-0	-0	-0
2:39 Högskolan i Borås: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	-3	-5	-7
2:40 Högskolan i Borås: Forskning och utbildning på forskarnivå	-0	-1	-1
2:41 Högskolan Dalarna: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	-2	-4	-6
2:42 Högskolan Dalarna: Forskning och utbildning på forskarnivå	-0	-1	-1
2:43 Högskolan i Gävle: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	-3	-4	-7
2:44 Högskolan i Gävle: Forskning och utbildning på forskarnivå	-1	-1	-1
2:45 Högskolan i Halmstad: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	-2	-4	-6
2:46 Högskolan i Halmstad: Forskning och utbildning på forskarnivå	-0	-1	-1
2:47 Högskolan Kristianstad: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	-2	-4	-6
2:48 Högskolan Kristianstad: Forskning och utbildning på forskarnivå	-0	-1	-1
2:49 Högskolan i Skövde: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	-2	-3	-5
2:50 Högskolan i Skövde: Forskning och utbildning på forskarnivå	-0	-1	-1
2:51 Högskolan Väst: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	-2	-3	-5
2:52 Högskolan Väst: Forskning och utbildning på forskarnivå	-0	-1	-1
2:53 Konstfack: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	-1	-1	-2
2:54 Konstfack: Forskning och utbildning på forskarnivå	-0	-0	-0
2:55 Kungl. Konsthögskolan: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	-0	-1	-1

Ramanslag	Avvikelse från regeringen		
	2026	2027	2028
2:56 Kungl. Konsthögskolan: Forskning och utbildning på forskarnivå	–0	–0	–0
2:57 Kungl. Musikhögskolan i Stockholm: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	–1	–1	–2
2:58 Kungl. Musikhögskolan i Stockholm: Forskning och utbildning på forskarnivå	–0	–0	–0
2:59 Södertörns högskola: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	–2	–4	–6
2:60 Södertörns högskola: Forskning och utbildning på forskarnivå	–1	–1	–2
2:61 Försvarshögskolan: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	–0	–1	–1
2:62 Försvarshögskolan: Forskning och utbildning på forskarnivå	–0	–0	–1
2:63 Enskilda utbildningsanordnare på högskoleområdet	–13	–33	–50
2:64 Särskilda utgifter inom universitet och högskolor	97	170	170
2:65 Särskilda medel till universitet och högskolor	–3	–5	–8
2:66 Ersättningar för klinisk utbildning och forskning	–14	–23	–36
3:3 Vetenskapsrådet: Förvaltning	–1	–2	–3
3:5 Rymdstyrelsen: Förvaltning	–0	–0	–1
3:6 Institutet för rymdfysik	–0	–0	–1
3:7 Kungl. biblioteket	–1	–3	–5
3:8 Polarforskningssekreteriatet	–0	–1	–1
3:10 Överklagandenämnden för etikprövning	±0	–0	–0
3:11 Etikprövningsmyndigheten	–0	–0	–1
3:12 Nämnden för prövning av oredlighet i forskning	–0	–0	–0
4:3 Kostnader för Svenska Unescorådet	–0	–0	–0
99:1 Sektorsbidrag skolan inkl behörighetsreform	19 680	16 933	16 473
Summa	2 244	1 694	1 430

Centerpartiet föreslår att ett antal riktade statsbidrag ska avvecklas för att istället slås samman till ett större sektorsbidrag till skolan. Dessa avvisningar påverkar särskilt anslag 1:5 med 3 679 miljoner 2026, 2 914 miljoner 2027, 3 414 miljoner 2028, 1:7 med 3 386 miljoner 2026, 2 186 miljoner 2027, 3 186 miljoner 2028 och 1:15 med 9 365 miljoner 2026, 7 583 miljoner 2027 och 6 623 miljoner 2028. Som en följd av det tillför Centerpartiet ett nytt anslag, "Sektorsbidrag till skolan inklusive behörighetsreform". Inom ramen för detta anslag tillför Centerpartiet dels 2 miljarder per år i tillskott till sektorsbidraget samt medel för skolor att utöka antalet elevhälsosamtal i grundskolan. Centerpartiet satsar på nationell statistik om elever med NPF, vilket ökar anslagen under 1:1 med 2 miljoner årligen 2026–2028. Centerpartiet vill få fler elever på yrkesgymnasiet genom yrkesprov, vilket ökar anslagen under 1:1 med 5 miljoner årligen 2026–2028. Centerpartiet vill avskaffa nationella prov i lågstadiet, vilket minskar anslagen under 1:1 med 7 miljoner 2026 och 2 miljoner 2027. Centerpartiet vill att det genomförs en effektivisering av Skolverket och minskar därför anslagen under 1:1 med 80 miljoner 2026, 60 miljoner 2027 och 40 miljoner 2028. Centerpartiet satsar på en visselblåsarfunktion på Skolinspektionen, vilket ökar anslagen under 1:2 med 5 miljoner

årligen 2026–2028. Centerpartiet satsar på att införa ett kompetenslyft om NPF bland rektorer och lärare, vilket ökar anslagen under 1:3 med 20 miljoner årligen 2026–2028. Centerpartiet vill ge ett stimulansbidrag för judiska studier, vilket ökar anslagen under 1:5 med 1 miljon årligen 2026–2028. Centerpartiet vill även satsa på branschskolor, vilket ökar anslagen under 1:5 med 50 miljoner årligen 2026–2028. Centerpartiet avvisar regeringens höjning av maxtaxan, vilket minskar anslagen under 1:7 med 1 miljard 2026 och 2,5 miljarder årligen 2027–2028.

Centerpartiet satsar på evidensbaserade insatser i skolan, vilket ökar anslagen under 1:11 med 3 miljoner årligen 2026–2028. Centerpartiet satsar på utbildning i jobbsvenska, vilket ökar anslagen under 1:17 med 150 miljoner 2026 och 200 miljoner årligen 2027–2028. Centerpartiets förstärkning av de nationella yrkesprogrammen ökar anslagen under 1:17 med 50 miljoner årligen 2026–2028. Centerpartiets förstärkning av yrkes-högskolan ökar anslagen under 1:19 med 49 miljoner årligen 2026–2028. Centerpartiet satsar på uppbyggnad och drift av medborgarskapsprov i svenska och samhällskunskap, vilket minskar anslagen under 2:2 med 88 miljoner 2026, 95 miljoner 2027 och 137 miljoner 2028. Centerpartiet satsar på stärkt lärarutbildning och fler lärarbehöriga från andra yrken, vilket ökar anslagen under 2:64 med 50 miljoner 2026 och 100 miljoner årligen 2027–2028. Centerpartiet avvisar regeringens satsning på masterutbildning i offentlig förvaltning bl.a. med EU-inriktning, vilket minskar anslagen under 2:64 med 30 miljoner 2026 och 60 miljoner årligen 2027–2028. Centerpartiet avvisar också regeringens satsning på utvecklad utbildning i ledarskap, konflikt- och krishantering, vilket minskar anslagen med 3 miljoner 2026. Centerpartiet satsar på fler utbildningsplatser för läkare och sjuksköterskor, vilket ökar anslagen under 2:64 med 80 miljoner 2026 och 130 miljoner årligen 2027–2028. Till följd av ett större produktivitetsavdrag sänker Centerpartiet den pris- och löneomräkning som görs avseende myndigheternas förvaltningsanslag och investeringsanslag med 25 procent, vilket får effekt på samtliga myndigheter.

Avvikelser gentemot regeringen för utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid

Miljoner kronor

Ramanslag	Avvikelse från regeringen		
	2026	2027	2028
1:1 Statens kulturråd	–0	–1	–1
1:7 Myndigheten för kulturanalys	–0	–0	–0
2:4 Statens musikverk	–2	–2	–3
3:2 Myndigheten för tillgängliga medier	–1	–1	–2
3:3 Institutet för språk och folkminnen	–0	–1	–1
4:1 Konstnärsnämnden	–0	–0	–0
5:1 Riksarkivet	–2	–4	–6
6:1 Riksantikvarieämbetet	–1	–2	–4
7:1 Centrala museer: Myndigheter	–7	–12	–19
7:4 Forum för levande historia	–0	–1	–1
11:1 Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor	–0	–1	–1
12:1 Stöd till idrotten	225	225	225
12:2 Bidrag till allmänna samlingslokaler	50	50	50
12:3 Stöd till friluftorganisationer	25	25	25

Ramanslag	Avvikelse från regeringen		
	2026	2027	2028
12:5 Insatser för den ideella sektorn	–15	–15	–15
12:6 Stöd till plats för idrott	±0	±0	150
13:1 Statsbidrag till studieförbund	500	500	500
14:1 Spelinspektionen	–0	–1	–1
Summa	769	760	896

Centerpartiet gör en större satsning än regeringen på idrott, vilket höjer anslagen under 12:1 med 225 miljoner kr årligen 2026–2028, och detta bör särskilt riktas till elit-idrottens förutsättningar, jämlik idrott, insatser för idrott i utsatta områden samt barn och ungas idrottande. Vi ser ett stort värde i att satsa på och stötta bygdegårdar och samlingslokaler för civilsamhället i Sverige och höjer anslagen under 12:2 med 50 miljoner kr årligen 2026–2028. Vi ökar stödet till friluftorganisationer, vilket ökar anslagen under 12:3 med 25 miljoner kr årligen 2026–2028. Vi avvisar regeringens tidigare satsning på den ideella sektorn, vilket minskar anslagen under 12:5 med 15 miljoner kr årligen 2026–2028, vilket är för finansiering av reformer. Vi vill öka anslagen under 12:6 med 150 miljoner kr 2028, för fler idrottsanläggningar i hela landet. Centerpartiet anser att det är fel av regeringen att skära ned på statsbidrag till studieförbund. Vi vill återställa finansieringen, vilket ökar anslagen under 13:1 med 500 miljoner kr årligen 2026–2028. Till följd av ett större produktivitetsavdrag sänker Centerpartiet den pris- och löneomräkning som görs avseende myndigheternas förvaltningsanslag och investeringsanslag med 25 procent, vilket får effekt på samtliga myndigheter.

Avvikelser gentemot regeringen för utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik

Miljoner kronor

Ramanslag	Avvikelse från regeringen		
	2026	2027	2028
1:1 Bostadspolitisk utveckling	3	3	3
1:3 Boverket	–11	–18	–24
1:4 Statens geotekniska institut	–0	–0	–1
1:5 Lantmäteriet	4	1	–3
2:1 Konsumentverket	–3	–4	–5
2:2 Allmänna reklamationsnämnden	–0	–1	–1
2:3 Fastighetsmäklarinspektionen	–0	–0	–0
Summa	–9	–20	–32

Centerpartiet ökar anslagen under 1:1 för att satsa på forskning och innovation för hållbart och effektivt byggande med 3 miljoner årligen 2026–2028. Centerpartiet satsar på effektivare kontorsanvändning, vilket minskar anslagen under 1:3 med 10 miljoner kr 2026, 15 miljoner 2027 och 20 miljoner 2028. För att åstadkomma rättssäkra, snabba och kostnadseffektiva processer för fastighetsbildning föreslår Centerpartiet att Lantmäteriets anslag ökar med 10 miljoner kronor årligen 2026–2028. Centerpartiet satsar på fristående konsumentorganisationer, vilket ökar anslagen under 2:1 med 2 miljoner årligen 2026–2028. Regeringens satsning på att stoppa farliga produkter och AI-satsning sker inom ramen, vilket minskar anslagen under 2:1 med 4 miljoner årligen

2026–2028. Till följd av ett större produktivitetsavdrag sänker Centerpartiet den pris- och löneomräkning som görs avseende myndigheternas förvaltningsanslag och investeringsanslag med 25 procent, vilket får effekt på samtliga myndigheter.

Avvikelser gentemot regeringen för utgiftsområde 19 Regional utveckling

Miljoner kronor

Ramanslag	Avvikelse från regeringen		
	2026	2027	2028
1:1 Regionala utvecklingsåtgärder	2	2	2
Summa	2	2	2

Regeringen avvisar regeringens besparing på regionala utvecklingsåtgärder. Centerpartiet avvisar detta, vilket ökar anslagen under 1:1 med 2 miljoner kr årligen 2026–2028.

Avvikelser gentemot regeringen för utgiftsområde 20 Klimat, miljö och natur

Miljoner kronor

Ramanslag	Avvikelse från regeringen		
	2026	2027	2028
1:1 Naturvårdsverket	22	19	18
1:3 Åtgärder för värdefull natur	160	160	160
1:4 Sanering och återställning av förorenade områden	25	25	25
1:6 Kemikalieinspektionen	4	2	1
1:9 Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut	8	22	21
1:10 Klimatanpassning	50	50	50
1:15 Havs- och vattenmyndigheten	3	2	–0
1:17 Klimatpremier	50	50	50
1:18 Industriklivet	653	700	700
1:21 Åtgärder inom ramen för den sociala klimatfonden	3 600	4 100	3 600
2:1 Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande	–1	–1	–2
Summa	4 575	5 130	4 623

Regeringen drar ned på stödet till Håll Sverige Rent, vilket Centerpartiet avvisar. Till följd av det ökar anslagen under 1:1 med 10 miljoner kr årligen 2026–2028. Centerpartiet satsar på ett textilkliv, vilket ökar anslagen under 1:1 med 50 miljoner årligen 2026–2028. Regeringens satsning på effektiva miljötillstånd för ny kärnkraft avvisas, vilket minskar anslagen under 1:1 med 35 miljoner årligen 2026–2027 och 33 miljoner 2028. Centerpartiet minskar anslaget under 1:1 med ytterligare 10 miljoner årligen 2026–2028.

Centerpartiet föreslår ökade anslag under 1:3 för åtgärder för värdefull natur och friluftslivet om 150 miljoner kronor årligen 2026–2028. Anslagen under 1:3 ökar med ytterligare 10 miljoner årligen 2026–2028 för LONA och våtmarker. Anslagen under 1:4 ökar med 25 miljoner kr årligen 2026–2028 för satsning på innovation vad gäller PFAS. Anslagen under 1:10 ökar med 50 miljoner kr årligen 2026–2028. Centerpartiet satsar på fler och snabbare klimatpremier för lätta och tunga lastbilar. Anslagen under 1:18 Industriklivet ökar med 653 miljoner kr 2026 och 700 miljoner årligen 2027–2028, vilket innebär en dubblering av stödet och breddning till gröna innovationer. Centerpartiet avvisar regeringens elbilspremie och satsar på en egen modell för köp och leasing av nya och begagnade miljöbilar. Det innebär att anslagen under 1:4 minskar

med 400 miljoner 2026, 900 miljoner 2027 och 1,4 miljarder 2028. Anslagen under 1:4 ökar samtidigt med 4 miljarder kr 2026 och 5 miljarder 2027–2028. Till följd av ett större produktivitetsavdrag sänker Centerpartiet den pris- och löneomräkning som görs avseende myndigheternas förvaltningsanslag och investeringsanslag med 25 procent, vilket får effekt på samtliga myndigheter.

Avvikelser gentemot regeringen för utgiftsområde 21 Energi

Miljoner kronor

Ramanslag	Avvikelse från regeringen		
	2026	2027	2028
1:1 Statens energimyndighet	–18	–20	–23
1:2 Insatser för energieffektivisering	–327	–323	–323
1:4 Energimarknadsinspektionen	–1	–2	–3
1:5 Energiplanering	–420	–460	–445
1:7 Elsäkerhetsverket	–0	–1	–1
1:13 Subvention av förväntade kostnader för lån till nya kärnkraftsreaktorer	–50	–50	–150
1:14 Ersättning för dubbelriktade differenskontrakt för nya kärnkraftsreaktorer	–1	–1	–1
99:1 Teknikneutral ersättning för anslutning av ny elproduktion	900	1 600	1 900
99:2 Inhemsk biodrivmedelsproduktion för fossilfrihet	500	750	1 250
Summa	583	1 493	2 203

Centerpartiet avvisar den tidigare ökningen av förvaltningsanslag, vilket minskar anslagen under 1:1 med 20 miljoner kr årligen 2026–2028. Centerpartiet vill se snabbare tillståndprocesser och avsätter 5 miljoner årligen under 2026–2028 för detta under Energimyndigheten 1:1. Regeringen satsar på energieffektivisering i småhus, vilken Centerpartiet avvisar till förmån för ett grönt avdrag som ger verkliga effekter på energieffektiviseringen. Det minskar anslagen under 1:2 med 327 miljoner kr 2026 och 323 miljoner kr årligen 2026–2028. Centerpartiet vill att vindkraftsskatten ska tillfalla kommunerna, fullt ut och permanent, vilket innebär minskade skatteintäkter för staten och i andra änden minskar anslagen något under 1:5 med 370 miljoner kr 2026 och 400 miljoner kr årligen 2027–2028. Centerpartiet avvisar regeringens insatser och samordningsinsatser för ny kärnkraft, vilket minskar anslagen under 1:5 med 50 miljoner kr 2026, 55 miljoner kr 2027 och 45 miljoner kr 2028. Centerpartiet avvisar regeringens subvention av förväntade kostnader för lån till nya kärnkraftsreaktorer, vilket minskar anslagen under 1:13 med 50 miljoner kr årligen 2026–2027 och 150 miljoner kr 2028. Centerpartiet avvisar också ersättning för dubbelriktade differenskontrakt för nya kärnkraftsreaktorer, vilket minskar anslagen under 1:14 med 1 miljon kr årligen 2026–2028. Centerpartiet satsar på teknikneutral ersättning för anslutning av ny elproduktion, vilket ökar anslagen under den nya posten 99:1 med 900 miljoner kr 2026, 1,6 miljarder kr 2027 och 1,9 miljarder kr 2028. Centerpartiet satsar på inhemsk biodrivmedelsproduktion för fossilfrihet genom en strategisk reserv och ett genomförande av förslag i Bioekonomiutredningen, vilket ökar anslagen under den nya posten 99:2 med 500 miljoner kr 2026, 750 miljoner kr 2027 och 1,25 miljarder kr 2028. Till följd av ett större produktivitetsavdrag sänker Centerpartiet den pris- och löneomräkning som görs avseende myndigheternas förvaltningsanslag och investeringsanslag med 25 procent, vilket får effekt på samtliga myndigheter.

Avvikelser gentemot regeringen för utgiftsområde 22 Kommunikationer

Miljoner kronor

Ramanslag	Avvikelse från regeringen		
	2026	2027	2028
1:1 Utveckling av statens transportinfrastruktur	−283	173	−963
1:2 Vidmakthållande av statens transportinfrastruktur	1 912	1 869	1 736
1:3 Trafikverket	−307	−364	−422
1:7 Trafikavtal	60	60	60
1:9 Statens väg- och transportforskningsinstitut	−0	−1	−1
1:12 Transportstyrelsen	−4	−14	−27
1:13 Trafikanalys	−0	±0	±0
2:1 Post- och telestyrelsen	−1	−4	−7
2:6 Myndigheten för digital förvaltning	−1	±0	±0
Summa	1 374	1 719	376

Centerpartiet ser situationen inom svensk infrastruktur inte minst på järnvägarna och anser att arbetet måste prioriteras upp. Det behövs akut underhåll och förmågehöjande åtgärder inom tåginfrastrukturen och det går att öka takten i arbetet. Centerpartiet avsätter ytterligare 2 000 miljoner årligen 2026–2028 inom anslag 1:2 för en task force som kan ta sig an detta och göra arbetet snabbare. Centerpartiet anser också att fler investeringar i infrastrukturen bör tidigareläggas och flyttar därför 500 miljoner kronor från 2028 till 2027 under anslag 1:1. För särskilda insatser inom infrastrukturen på lokal nivå samt för snabbare implementering av modeller för alternativ finansiering avsätts 50 miljoner under anslag 1:2 årligen 2026–2028. För att dubblera mandatperiodens satsningar för enskilda vägar och utökat särskilt driftsstöd avsätts 150 miljoner kronor under åren 2026–2028. För att säkra viktiga tåglinjer tillskjuts 60 miljoner kronor årligen till anslag 1:7. För att möjliggöra och förbereda för fossilfritt flyg avsätts 130 miljoner kronor extra 2026–2028 under anslag 1:6, 10 miljoner årligen under anslag 1:12 och 10 miljoner årligen under anslag 1:1, medan det viktiga tillskottet till regionala flygplatser justeras efter verkliga behov och äskanden, vilket innebär 140 miljoner lägre ökning per år. Genom effektivare kontorsanvändning justeras Trafikverkets anslag 1:3 med 100 miljoner 2026, 150 miljoner 2027 och 200 miljoner 2028. Till följd av ett större produktivitetsavdrag sänker Centerpartiet den pris- och löneomräkning som görs avseende myndigheternas förvaltningsanslag och investeringsanslag med 25 procent, vilket får effekt på samtliga myndigheter.

Avvikelser gentemot regeringen för utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel

Miljoner kronor

Ramanslag	Avvikelse från regeringen		
	2026	2027	2028
1:1 Skogsstyrelsen	−3	−5	−8
1:2 Insatser för skogsbruket	10	10	10
1:3 Statens veterinärmedicinska anstalt	−1	−2	−3
1:8 Statens jordbruksverk	−4	−7	−12
1:12 Nationell medfinansiering till den gemensamma jordbrukspolitiken 2023–2027	250	350	250
1:14 Livsmedelsverket	−3	−4	−7
			80

Ramanslag	Avvikelse från regeringen		
	2026	2027	2028
1:22 Sveriges lantbruksuniversitet	–11	–18	–29
1:23 Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande: Forskning och samfinansierad forskning	7	7	7
1:25 Slakterikontroll	–1	–1	–2
1:26 Åtgärder för beredskap inom livsmedels- och dricksvattenområdet	65	65	65
1:27 Stödåtgärder för fiske och vattenbruk 2021–2027	20	22	22
Summa	330	415	293

Centerpartiet satsar på ett nationellt investeringsstöd för höjd motståndskraft på gårdsnivå, vilket ökar anslagen till 1:12 med 150 miljoner kr 2026 och 250 miljoner kr årligen 2027–2028. Centerpartiet satsar på nötköttsproducenter genom en djurvälståndssättning för dikor, vilket ökar anslagen under 1:12 med 100 miljoner kr årligen 2026–2027. Centerpartiet ökar anslagen till 1:23 med 7 miljoner kr årligen 2026–2028 för bekämpning av almsjuka. Centerpartiet dubblar satsningen för ett pilotprojekt med förmågehöjande åtgärder vad gäller dricksvattenförsörjningen vid höjd beredskap, vilket ökar anslagen under 1:26 med 15 miljoner kr årligen 2026–2028. Centerpartiet vill även stärka medlen för beredskapslager, vilket ökar anslagen under 1:26 med 50 miljoner kr årligen 2026–2028. Regeringen satsar på utökade förvaltningsåtgärder för varg genom att finansiera detta med att skära ned på insatser för skogsbruket. Centerpartiet avvisar denna finansieringskälla, vilket ökar anslagen under 1:2 med 10 miljoner kr årligen 2026–2028 och ökar anslagen under 1:2 med 10 miljoner kr 2026 och 12 miljoner kr årligen 2027–2028. Centerpartiet vill förbättra förutsättningarna för det småskaliga kustnära fisket och avsätter 10 miljoner årligen under 1:27. Till följd av ett större produktivitetsavdrag sänker Centerpartiet den pris- och löneomräkning som görs avseende myndigheternas förvaltningsanslag och investeringsanslag med 25 procent, vilket får effekt på samtliga myndigheter.

Avvikelser gentemot regeringen för utgiftsområde 24 Näringsliv

Miljoner kronor

Ramanslag	Avvikelse från regeringen		
	2026	2027	2028
1:1 Verket för innovationssystem	–1	–2	–4
1:2 Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling	1 050	1 050	1 050
1:4 Tillväxtverket	13	11	9
1:6 Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser	–0	–1	–2
1:8 Sveriges geologiska undersökning	–2	–3	–5
1:13 Konkurrensverket	–1	–2	–3
1:21 Patent- och registreringsverket	–2	–4	–5
2:1 Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll: Myndighetsverksamhet	–0	–0	–0
2:2 Kommerskollegium	–0	–1	–1
Summa	1 055	1 047	1 037

Centerpartiet satsar på stärkt innovation och stipendier för elitforskare inom AI, vilket ökar anslagen under 1:2 med 1,05 miljarder årligen 2026–2028. Centerpartiet vill för-

stärka Regelrådet och avsätter därmed under 1:4 15 miljoner kr årligen 2026–2028. Till följd av ett större produktivitetsavdrag sänker Centerpartiet den pris- och löneomräkning som görs avseende myndigheternas förvaltningsanslag och investeringsanslag med 25 procent, vilket får effekt på samtliga myndigheter.

Avvikelser gentemot regeringen för utgiftsområde 25 Allmänna bidrag till kommuner

Miljoner kronor

Ramanslag	Avvikelse från regeringen		
	2026	2027	2028
1:1 Kommunalekonomisk utjämning	4 439	3 318	3 368
Summa	4 439	3 318	3 368

I stället för att införa ett riktat statsbidrag för en del av skatteintäkterna från fastighets-skatten på vindkraft vill Centerpartiet att de direkt, fullt ut och permanent återförs till berörda kommuner, varför anslag 1:1 ökar med 350 miljoner kronor 2026, 450 miljoner 2027 och 500 miljoner 2028. Centerpartiet anser vidare att Gotlands unika förut-sättningar för att bedriva välfärdsverksamhet innebär att ett särskilt ötillägg riktat till Region Gotland bör införas, vilket medför en ökning av anslag 1:4 med 200 miljoner kronor årligen från 2026. Centerpartiet avvisar regeringens förslag om mobilförbud i skolan, vilket minskar anslagen under 1:1 med 95 miljoner kronor 2026 och 100 miljoner årligen 2027–2028. Centerpartiets förslag om ett jordbruksavdrag medför lägre skatteintäkter till kommunsektorn, vilket regleras i anslag 1:1 med 125 miljoner kronor 2026 och 250 miljoner kronor årligen 2027–2028. Centerpartiet tror starkt på att det alltid ska löna sig att gå från bidrag till arbete. Kommuner ska ställa krav på aktiviteter, men det ska ske på ett mindre byråkratiskt sätt. Centerpartiet avvisar därmed regeringens förslag, vilket minskar anslagen under 1:1 med 1,14 miljarder kronor 2026 och 2,282 miljarder kronor årligen 2027–2028. Centerpartiet har föreslagit en förändrad modell för a-kassan, vilket i utgångsläget medför lägre skatteintäkter till kommunsektorn, vilket regleras i anslag 1:1 inom detta utgiftsområde med 5 miljarder kronor årligen 2026–2028. Centerpartiet avvisar delvis några av de förändringar som regeringen aviserat på socialtjänstens område för att finansiera mer prioriterade reformer, vilket minskar anslag 1:1 med 200 miljoner kronor årligen 2027–2028.

Avvikelser gentemot regeringen för utgiftsområde 26 Statsskuldräntor m.m.

Miljoner kronor

Ramanslag	Avvikelse från regeringen		
	2026	2027	2028
Summa	±0	±0	±0

Centerpartiet har inga förslag till förändringar i förhållande till vad som föreslås i budget-propositionen för 2026.

Avvikelser gentemot regeringen för utgiftsområde 27 Avgiften till Europeiska unionen

Miljoner kronor

Ramanslag	Avvikelse från regeringen		
	2026	2027	2028
Summa	±0	±0	±0

Centerpartiet har inga förslag till förändringar i förhållande till vad som föreslås i budget-propositionen för 2026.

Offentliga finanser

I detta kapitel redovisas den samlade effekten på den offentliga sektorns finanser av de reformer Centerpartiet föreslår i denna motion. Effekterna redovisas även per sektor. Därtill redovisas Centerpartiets förslag till utgiftstak för staten.

Utgiftstak

I tabellen nedan presenteras Centerpartiets förslag till utgiftstak.

Tabell 6 Utgiftstak för staten

Miljoner kronor – avvikelse från regeringen

	2026	2027	2028
Takbegränsade utgifter	–6 235	–1 671	–3 118
Budgeteringsmarginal	6 235	1 671	3 118
Utgiftstak för staten	±0	±0	±0

Kommunsektorn

I nedanstående tabell presenteras effekterna av förslagen i denna budgetmotion på kommunsektorns finanser. Förslagen i denna motion har, som regel, behandlats på följande sätt. Förslag som påverkar kommunsektorns skatteintäkter eller egna skattebetalningar har reglerats via UO25 anslag 1:1. De förändringar av statsbidrag från andra utgiftsområden än UO25 som föreslås har antagits motverkas av förändrade utgifter inom kommunsektorn, då sektorn har ett balansmål.

Tabell 7 Kommunsektorns finanser

Miljoner kronor – avvikelse från regeringen

	2026	2027	2028
Kommunsektorns inkomster	5 164	3 918	4 168
Kommunal inkomstskatt	–3 625	–3 750	–3 550
Kapitalinkomster och övriga inkomster	±0	±0	±0
Statsbidrag under utgiftsområde 25	4 439	3 318	3 368
därav ekonomiska regleringar	5 150	5 250	5 250
Statsbidrag från övriga utgiftsområden	4 350	4 350	4 350
Kommunsektorns utgifter	2 339	1 118	1 118
Finansiellt sparande i kommunsektorn	2 825	2 800	3 050

Staten

I nedanstående tabell redovisas effekterna av förslagen i denna budgetmotion på statens budgetsaldo och statsskulden.

Tabell 8 Statens budgetsaldo och statsskulden*Miljoner kronor – avvikelse från regeringen*

	2026	2027	2028
Inkomster i statens budget	-2 232	-3 617	-8 884
därav inkomster av försåld egendom	±0	±0	±0
Utgifter i statens budget	-5 035	-471	-1 918
därav statsskuldsräntor	±0	±0	±0
Riksgäldskontorets nettoutlåning	±0	±0	±0
Kassamässig korrigering	±0	±0	±0
Statens budgetsaldo	2 803	-3 146	-6 966

I tabellen nedan redovisas effekterna av förslagen i denna budgetmotion på statens inkomster.

Tabell 9 Inkomster i statens budget*Miljoner kronor – avvikelse från regeringen*

	2026	2027	2028
Direkta skatter på arbete	-3 907	-4 075	-3 875
Indirekta skatter på arbete	-7 377	-8 535	-14 090
Skatt på kapital	1 575	1 750	1 750
Skatt på konsumtion och insatsvaror	1 153	1 093	1 081
Offentliga sektorns skatteintäkter	-8 657	-9 867	-15 234
avgår skatter till andra sektorer	4 525	4 650	4 450
Statens skatteintäkter	-4 132	-5 217	-10 784
Periodiseringar	±0	±0	±0
Statens skatteinkomster	-4 132	-5 217	-10 784
Övriga inkomster	1 900	1 600	1 900
Inkomster i statens budget	-2 232	-3 617	-8 884

Den offentliga sektorns finanser

I tabellen nedan redovisas effekterna av förslagen i denna budgetmotion på den offentliga sektorns finanser.

Tabell 10 Den offentliga sektorns finanser*Miljoner kronor – avvikelse från regeringen*

	2026	2027	2028
Offentlig sektors inkomster	-5 857	-7 367	-12 434
Offentlig sektors utgifter	-10 285	-5 821	-7 418
Finansiellt sparande i offentlig sektor	4 428	-1 546	-5 016
Staten	2 803	-3 146	-6 966
Ålderspensionssystemet	-1 200	-1 200	-1 100
Kommunsektorn	2 825	2 800	3 050
Finansiellt sparande i procent av BNP (nivå)	-2,35 %	-1,86 %	-0,65 %

Elisabeth Thand Ringqvist (C)

Martin Ådahl (C)

Christofer Bergenblock (C)

Jonny Cato (C)

Catarina Deremar (C)

Martina Johansson (C)

Anders Karlsson (C)

Stina Larsson (C)

Ulrika Liljeberg (C)

Kerstin Lundgren (C)

Niels Paarup-Petersen (C)

Mona Smedman (C)

Anders Ådahl (C)

Alireza Akhondi (C)

Malin Björk (C)

Muharrem Demirok (C)

Ulrika Heie (C)

Anders W Jonsson (C)

Mikael Larsson (C)

Anna Lasses (C)

Helena Lindahl (C)

Rickard Nordin (C)

Anne-Li Sjölund (C)

Helena Vilhelmsson (C)